

زندگی و مملکت یک هدف است
در اوج طاقت و دانستی

۱۱ جون ۱۹۸۰

نفرین باد به کسانی که حادثه می آفرینند

Ketabton.com

همین اکنون در کابل هفتاد-

هزار خانوادگی سرپناه

وجود دارد.

بيرك كارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان موقعیکه نخستین کنگره کارمندان طبعی کشور را با بیانیة شان افتتاح مینمایند .

اقتصاد و قایم عهد مخته

میان تپه و زهر آگین دشمنان انقلاب ثور را نخورند .

پوهندوی دکتور راز محمد بکتین عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان عضو شورای انقلابی و وزیر آب و برق با کارمندان دواپر ، معلمین و استادان مکاتب ولایت بامیان ۲۶ جوزا در سالون آن ولایت ملاقات کرد .

عبدالرشید آرین عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، عضو شورای انقلابی ، وزیر عدلیه ولوی خارتوال ۲۶ جوزا در کنفرانس زراعتی اشتراک نمود که در عمارت کمیته ولایتی ولایت هلمند تاپر گردیده بود .

انجنیر نظر محمد عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، عضو شورای انقلابی و وزیر فواید عامه قبل از ظهر ۲۷ جوزا از جریان درس لیسه صنایع شهر هرات دیدن کرده و نقش جوانان و دانشجویان را بحیث قشر ایشناز در راه اعمار و شکر فانی کشور تشریح کرد .

پوهنمل گلداد عضو کمیته مرکزی عضو شورای انقلابی و وزیر تحصیلات عالی مملکی ۲۶ جوزا در حالیکه والی غور حاضر بود با موسفیدان و مشران اقوام مختلف ولایت غور در سالون آن ولایت ملاقات نمود .

افغانستان بعد از ظهر روز ۲۵ جوزا فابریکه قیرریزی جدید شاهراه سالنگ را در خنجان افتتاح کرد

فیض محمد عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، عضو شورای انقلابی و وزیر امور سرحدات و قبایل ۲۵ جوزا در میهنگی اشتراک نمود که اقوام مختلف ولسوالی خفکنی استادان و شاگردان ، فعالین حزبی و اعضای سازمان دموکراتیک جوانان آنجا به خاطر استقبال از اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان و پشتیبانی از مرحله نوین تکامل انقلاب ثور در مرکز آن ولسوالی ترتیب داده بودند .

درین گردهم آیی وزیر امور سرحدات و قبایل ، دسایس، توطئه ها، مسدا خلات و تجاوزات بشیرمانه ارتجاع منطقه و اعمال اهر- یالیزم جهانی در راس امر یالیزم امریکا و عظمت طلبان چین را در امور داخلی کشور ما افشا نموده از مردمان باشهامت و دلیر آن ولسوالی خواست تادیرین موقع حساس تاریخ و جایب و مکلفیت های شانرا در برابر دفاع از ناموس وطن و حمایت از دست آورد های انقلاب ثور درک نموده و فریب تبلیغات

مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان افتتاح گردید ، بسا صدور نامه شاد باش شاملان کنگره خطاب به کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان ، عصر روز ۲۷ جوزا خانه یافت .

سلطان علی گنشمند عضو بوروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، معاون شورای انقلابی معاون صدر اعظم و وزیر پلان جمهوری دموکراتیک افغانستان به غرض اشتراک در جمله سالبانه روسای حکومت کشور های شورای تعاون متقابل اقتصادی ۲۵ جوزا در راس یک هیات عازم پراگ گردید .

از حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان در این جمله بحیث مشاهده دعوت بعمل آمده است .

در جمله اعضای هیات محمد خان چلا لر عضو شورای انقلابی و وزیر تجارت نیز اشتراک دارد .

دستگیر پنجشیری عضو بوروی سیاسی و عضو شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک

نخستین کنگره کارمندان طبعی جمهوری دموکراتیک افغانستان با بیانیه بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان قبل از ظهر ۲۶ جوزا در تالار سلاسخانه ارگ رسماً افتتاح گردید .

در آغاز مراسم افتتاح کنگره چند آیت از کلام الله مجید قرائت گردیده و پس از آنکه سرود ملی جمهوری دموکراتیک افغانیستان پخش شد به خاطر بزرگداشت شهدای راه انقلاب حضار با خاسته و لحظه سکوت اختیار کردند .

بعنا پوهاند دکتور محمد ابراهیم عظیم وزیر صحت عامه در ارتباط به چگونگی نخستین کنگره کارمندان طبعی جمهوری دموکراتیک افغانستان مختصراً روشنی انداخته و از منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان خواهش نمود تا با بیانیه شان کنگره کارمندان طبعی را افتتاح نمایند .

بیرک کارمل در میان احساسات پر شور حضار بیانیه شان را به مناسبت افتتاح نخستین کنگره کارمندان طبعی جمهوری دموکراتیک افغانستان ایراد نمودند .

نخستین کنگره کارمندان طبعی جمهوری دموکراتیک افغانستان که بروز شنبه ۲۶ جوزا با بیانیه بیرک کارمل منشی عمومی کمیته

دربین شماره

دلویری خل لپاره شمیندو او ماشوماسانسانو او روغتیا ته دولت ځانگړی پاملرنه
پولی اړخ غوره کوی ...
«بیرک کارمل»

۲۱ جوزا ۱۳۵۹ - ۲۱ جون ۱۹۸۰

دهیواد د طبی کار کوونکو لومړنی کنگره

آیا رښتې پلومه گناه است؟

- یادونه او در منلونه
- به سلسله گفت و شنود ها ونستت هی
- اختصاصی ژوندون تر میز گرد
- نفر یز به کسانیکه حادثه می آفرینند
- ووحشت می پراگندند
- جنایت در برابر اطفال
- شعر های میهنی در آهنگ های احمد ظاهر
- نوینام به ادبیاتوکی دهوجی من دنده .
- مرمرینه مجسمه
- از کجا باید شروع کرد؟
- فروغ خلاقیت هنر و حنجره جانوی احمد ظاهر
- غوره معلومات
- هنر و مردم
- روی چلدا : احمد ظاهر هنرمند محبوب
- دبر آوازه نسل جوان .
- تابلوی متن: کودکانی زاده فقر در کنار
- دستگاه خود ساخته شان .

رئیس او صدر اعظم بیرک کارمل د طب دکار کوونکو په کنگره کی وویل :
په نیرو فاسدو رژیمو لویکی عامه روغتیا یوازی او یوازی نظامو ، مستگرو او استثمار گرو واکمنو طبقو او قشرونو په خدمت کی وه چی له هغو څخه مون ته دروند میراث پاتی دی . افغانستان دبسترو او طبی کدر شمیر له پلوه دسیمی دهیوانو په نسبت یو ډیر بیرته پاتی هیوانو و دهر ولسو زرو تنو له پاره دوه بستری او څه کم یو ډاکتر موجود وو دهیواد ټولنیزو اقتصادي بیرته پاتی شرایط دروغتیا یی او طبی خدمتونو نا برابر حالت او غیر عادلانه والی د درملو او ددای گرانیت ټول او ټول په تیره بیا زمونږ ماشومانو او زمونږ شمیندو تر منځ ددعمر دسطحی دټیټوالی او ددیرینو نژایا توانی سبب کیده .

زموږ له هرو پنځو تنو ټیټانو څخه چی نوی زیریدل څه دپاسه یو یی له منځه تلل پوښتنه پیدا کیږی چی دتیر وخت په دنه درانده میراث سره به په راتلو نکر کی څرنگه یوه عامه روغتیاوولو او دخلکو د روغتیا تعمیم په لاره کی څه باید وشی .
له هر څه نه مخکی عامه روغتیا باید په راتلو تکی کی د اقتصادي ټولنیزو علمي او فرهنگي پر مختیا په کار کی دخلکو گوند اودولت مرستندو په وی .

اوسی چی دگوند پوه ، عمران او په مترقی ایدرو لوزی بانندی سنبال مشر توب د هیواد د ودانو لو او د زیار ایستو تکر ډیر گټولپاره داساسی محیط او روغ دمنټ محیط د منځته راوستلو په لټه کی دی اوشیه ورځ داسوج کوی چی دخلکو گډوډن ، افغانستان دیکودن شی . او هیله لری چی ټول پراخ امکانات دخلکو دښه ژوند او نیکمرغی لپاره هست شی اوخلک دی دپلارنی وطن په پراخی ملی جیبی کی سره را ټول شی خوچی ستر بری ترلاسه کوی ، نوموړی بشپړه ډاډ لرو چی دتوی او غوږیدلی ټولنی له جوړیدو سره به چی دتور پرتمین انقلاب اودهغه دتکاملی پراوپه نتیجه کی پیل شویده ، زموږ زیار ایستونکی خلک به له ټولنیز ، جسمی او روحی نظره پوره روغتیا ولری .
وهاندی په هیواد کی دطب او روغتیا دتعمیم په لور!

ټولنه هغه وخت کول شی چی په بری سره دودی او پر مخکښ لارووهی چی روغ دمنټ خلک و لری . او که دغسی روغ دمنټ غری ونه لری نوڅنگه کولی شی چی هیواد او ټولنه دبریالیتوب او ښه ژوند خواته ولیریدی اوخپل هغه ستر مسوولیتونه سرته ورسوی چی دولتی مورپی په اوږو ایسی شی ؟
څکه ویلی یی دی چی سلیم غل په سالم بدن کی دی . که روغتیا نه وی نو له یو کمزوری او ناروغ سړی څخه په څه هیله وکوی شو او کوم کار به یی پراووږو ورواچولی شو .
لکه چی دافغانستان دخلک دموکراتیک گوند دمرکزی کمیټی عمومی منشی ، دانتلابی شورا رئیس اوسدراعظم بیرک کارمل دطبی کنگری دپرون کوونکو ته وویل:

«دهیواد دهری کورنی ، دکورنی دهر غری اوهر افغان زیار ایستونکی دروغتیا ساتنی په برخه کی دگوند هدفونه ، دهیواد دنوی روغتیا په برخه کی له زورو بدلونونو، او د روغو رمنو اودجسمی قدرت دلرونکو خلکو له هستولو پرته غیر ممکن شی . البته پدی برخه کی یولی مشخص تدبیرو نه اواقدمات شویدی او داجرا کیدو په حال کی شی .
په تیر و فاسد و او ورستو ر زیمو نوکی ، له هماغسی جسد ژوند ټول مادی او معنوی نعمتونه دیوه لړکی او دگوتو په شمار اقلیت په لاس کی و ، نو طب او طبابت هم دهمدغه لړ کی په خدمت او انحصار کی و اوپراخی نا جبار او لوټمار حاکمه طبقات او قشرونه وو چی دروغتیا له نعمت نه یی برخه درلوده او دخلکو دسیستم خپلی اکثریت د روغتیا خیال چانه ساته .
نه یی دروغتو نونو دجوړولو لټه کوله اونه یی دطبی په برخه کی دکداونو دروزلو فکر . او نه یی په ټیټه بیه د اروگان خلکو ته ورکول .
وروسته دتور انقلاب او دهغه تر نوی تکاملی پراوه ، دغی برخی ته زیاته توجه وشوه او د ډاکترانو ، نارو گانو او عصری روغتونو په څنگ کی دطبی کدرونو او متخصصینو، بسترو اوتسدایو دتأمینو لو مسالی ته هم پاملرنه شویده .

دافغانستان دخلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټی عمومی منشی ، د انتلابی شورا

انسان دهری دیوه ډیر اوچت ژوندی موجود چی دتولو پدیدو په څیر ځانته ماضی او اوسنځ لری چی هری برخی مطالعه یی له اوزارو پراووږو څخه بیاروسه ، دانسان د تکامل له لړکی نوم کړیدلی د طبیعت پر ضد ، د ټولو مشکلاتو او پروبلمونو پر ضد او د ټولو ډیرو میراثونو پر ضد ، یی امانه جگړه ده چی انسان د مبارزی لوی لاری ته ورپولی .
انسانی غوښتنو او هیلو ته درسیدو لپاره باید د ژوند له نا خوالو سره مبارزه یکار نه کوی چی له ښه مرغه زموږ دخلکو ژوند له مبارزی کړای اوچکری څخه ډک دی . له راز راز ستو نزو سره مبارزه چی زموږ خلک هره ورځ ورسره لاس او گریوان دی .

پدی لړکی انسان له طبیعی خدمتونو او د ټولو پوهی او وروسته پاتی توب له مظاهرو سره په مبارزه بوخت پاتی شویدی او پدی برخه کی یی یو څه کار ونه کړیدی چی نا په خپل وار سره مونږ ته د چاڼه او له سوزونو نارغ ژوند زیری راکوی .

دتور د بریالی انقلاب په راتلو سره او په تیره بیا د انقلاب دنوی تکاملی پراوه پیل کیدو زموږ دخلکو دژوندانه په بیلابیلو برخو کی یولی بدلونونه منځ ته راغلی دی چی دا ټول بدلونونه دهره خیزی او دقیقې انسانی څیرنی سره طرح او تدوین شوی او عملی کیږی دا چرخش او بدلون څه سطحی چرخش ندی بلکه دایوه پلان شوی او زوره چاره ده چی پدی توگه زموږ هسکیرلی اوکړیدلی میلیونې پرمختی له هر ټول رنځونو او کړاوونو څخه زغورلی شی او په یوی خلاصی او له هیلونه ډکی را تلونکی کی ژوندو کړی او دروغتیا له نعمت نه په برخور دارو او لسه تشویش او غمونو څخه په خلاصی فضا کسې خوشاله ، نیکمرغه او بریالی ژوند ولری .

ددغو ښو هیلو او لوړو آرمانونو سره په اړیکاتو کی زموږ ولسی او انقلابی نولت خلکو ته دروغتیا یی ښو شرایطو د برابرولو په نیت دطبی کار کوونکو لومړنی کنگره پدی هغه کی راوبلله چی پدا شان سره زموږ دخلکو ته دزیاتو روغتیا یی امکا تو دپراوولو او جسمی او روحی روغتیا دتأمین په خاطر ښور اقدامات وکړی .

آنگاره

آیا رفتن بمدرسه و فرا- گرفتن علم گناه است؟

پیروزی انقلاب آزادی آفرین بود که در نتیجه آن قدرت حاکمه از مفت خواران ، استثمارگران و دیگر مرتجعین وابسته به امپریالیسم به مردم افغانستان یعنی کارگران ، دهقانان ، روشنفکران و وطنپرست ، اهل کسبه ، کوچیان ، روحانیون و وطن پرست ، تجار و سرمایه دار ملی و دیگر طبقات و اقشار جامعه انتقال نمود و مردم افغانستان به ابتکار حزب دموکراتیک خلق افغانستان و تحت رهبری این گردان زنجیر شکن و پیش آهنگ زحمتکشان کشور در یک جبهه وسیع ملی پدر وطن در راه ساختن جامعه نوین جامعه ای که در آن استثمار و بهره کشی نباشد ، جامعه ای که مبری از فقر مادی و معنوی باشد ، بهره وراز استقلال سیاسی و اقتصادی و مبتنی بر دموکراسی اقتصادی و سیاسی باشد ، به پیش رفتن آغاز کردند .

آیا اهداف بالا غیر انسانی است ؟ آیا اداره مردم یک کشور برای دستیابی به اهداف والایی شان دشمنی با کسی است ؟ آیا راه و رسم مستقل رادر پیش گرفتن و بدست خود سرنوشت خود را تعیین کردن گناه است ؟ و ....

البته نزد حق و حقیقت و حق بینان و حقیقت خواهان این مطالب گناه نیست و آنها پیوسته در راه تحقق این آرمان های بشری جدو جهد می کنند و می رزمند ولی با تاسف باید گفت که نزد محافل ارتجاعی و مفت خوار و عقب گرا و دشمنان اصلی بشریت اراده ای آزاد مردم ، حق تعیین سرنوشت مردم بدست خود مردم گزیدن راه رشد مستقل و علمی ، کوشش ساختن دست ارتجاع و امپریالیسم از کشور و سر فوشت خود و ... گناه است . چرا ؟ زیرا او اینکه یک کشور راه آزاد و مستقل رشد و حق تعیین سرنوشت خود را بدست گیرد منافع حریصانه استثمار و ارتجاع و امپریالیسم در آنجا از بین می رود و بساط مفت خواری و بهره کشی از ملت چیده می شود آنها یعنی مرتجعین داخلی و بین المللی دیگر نمی توانند مردم آن کشور را چپاول کنند . این نیرو ها یعنی ارتجاع تاریخ زده ی فئودالی و سلطنتی با دستگیری امپریالیسم جهانی دست به اعمال هتیریک (دیوانه وار) می زنند ، عکس العمل نیروهای سرنگون شده و متحدین

و آزادی اجرای مراسم دینی و مذهبی برای تمام مسلمانان تضمین می گردد . . . .

لذا کاملاً آشکار می گردد که آن تیکه داران دین! آن طرفداران دروغین اسلام برای اسلام و اسلامیت فعالیت نمی کنند بلکه نسبت اینکه منافع خود شان و پاداران مرتجع و امپریالیست شان بخطر افتاده است ، دست به اعمال جنایت کارانه و سفاکانه می زنند و باعث نا آرامی و اذیت مردم ما می شوند . آیا سوزاندن مسجد که محل عبادت مسلمانان است خود عمل صریح خلاف اسلام نیست ؟ مگر همین راهزنان و قطاع الطریقان ده ها مسجد و مدرسه دینی را بیرحمانه به آتش کشیدند ؟ و اینک درین اواخر این چاکران زر خرید ارتجاع بین المللی ، این نوکران گوش فرمان امپریالیسم امریکا ، صهیونیسم اسرائیل ، این خدمتگزاران صونیسم عظمت طلب چین دست به جنایات تازه تر و سنگین تر زده اند آنها درین دفعه بصورت علنی و مشهود کینه توزی خود را با زندگی و علم در عمل ثابت ساخته و موقف خود را درقبال آموزش و فرهنگ بخوبی نمایانده اند . دست پروردگان ارتجاع منطقه و امپریالیسم جهانی با استفاده از مواد زهر زای ساخت پاداران خود به مسموم ساختن دسته جمعی شاگردان مکاتب پرداخته اند . بیایید که با این دشمنان انسانیت ، اسلامیت و بشریت محاسبه نماییم .

آیا دین مبین اسلام فرا گرفتن علم را بر هر مرد وزن مسلمان فرض نه گردانیده است ؟ آیا علم و دانائی را وسیله شناخت بهتر احکام دینی و قدرت لایزال آسمانی ندانسته اند ؟ آیا این موضع گیری آنان درست عمل ضد اسلامی و کفر نیست ؟ آیا بدون مغرضین همه خواهند گفت که هیچ مسلمانی واقف در جهان نخواهد بود که این اعمال ضد انسانی را اسلام و اسلامیت بداند و آنرا ناپسندد . پس هبوطان گرامی ! خود شما درین چند روز آخر شاهد اعمال جنایتکارانه عناصر مرتجع و دشمنان خدا و بشر و اسلامیت را خوب می بینید سوالی بماند که منافع این عناصر پلید که خواهران ، برادران ، دختران و پسران ما و شما را توسط انویه های ساخته شده در فابریکه های آدم کشی امپریالیستی و صهیونیستی مسموم می سازند چیست ؟ آیا با مسموم ساختن اطفال و جوانان و نا آرام ساختن قاصد ها آنها چه سودی می برند ؟

جواب واضح است : این عناصر یعنی کسانی که در مکاتب ، مساجد ، بس های شهری ، فابریکه ها کارگاهها و غیره مواضع پرتنوس و محلات کار زهر های سمی استعمال می کنند یا هیچ وجدان ندارند و یا اینکه وجدان شان آفتد کثیف است که از رنج و زحمت و نا آرامی و مریضی دیگران لذت می برند در غیر آن نام این کار را هیچ چیز دیگر گذاشته نمی توانیم . ولی ازین اعمال خلاف بشری آنها یک استنباط دیگر هم شده می تواند و آن اینکه این جنایتکاران علیه بشریت اهدافی دارند که مانند همین اعمال شان غیر انسانی است آنها و پاداران شان یک عمر طولانی از هبوطان شریف و زحمتکش ما بهره کشی کردند یک عمر بر آنها ظلم و ستم روا داشتند یک عمر وسیله ی نفوذ بیگانگان در کشور ما

شدند لذا امروز اگر به این اعمال هم دست می زنند اتمامی همان اعمال خلاف بشری است که در گذشته ها علیه هبوطان ما مرتجع شده اند .

مردم افغانستان با پیروزی انقلاب ظفر مرز نور و بخصوص پیروزی مرحله نوین و تکامل آن راه خود را که عبارت از ایجاد جامعه بدون استثمار فرد از فرد می باشد ، انتخاب کرده اند هیچ نیروی قادر نیست این حرکت انسانی و شرافتمندانه را متوقف سازد ، دور و حزب انقلابی و دموکراتیک و زعامت انقلاب آن با طرح سیاست روشن ، انقلابی انسانیت و تقدیم اهداف والای خود به همه ی مردم افغانستان با جدیت تکاپو می کنند که افغانستان سر بلند و انقلابی را با سرعت هر چه ممکن و با نظر داشت شرایط و امکانات موجود به سر منزل مقصود برسانند ولی با تاسف باید گفت که دشمنان وطن و انقلاب چو دزدان نیمه شب و چون قطاع الطریقان علم حزب ، ثروت و انقلاب مردم افغانستان عمل می نمایند و آنها فکر می کنند که با این اعمال خود مردم افغانستان را از راهی که در پیش گرفته اند و اتخاذ کرده اند منحرف می سازند ولی باید به آنها بصراحت گفته شود که فکر و خیال آنها خیال است و مجال و جنون مردم ما امروز ثروت و دشمن خود را خوب شناخته اند و دیگر در مملکت ما شرایط پنجاه یا شصت سال قبل نیست که مرتجعین و دشمنان مردم بتوانند با حیل و حیله ها و تیرتک های قماش انگلیسی یکبار دیگر خود را تا عمق درخون زحمتکشان و سایر مردم آزاد و شرافتمند کشور ما غرق سازند . زیرا امروز علاوه از اینکه شرایط عینی و ذهنی مردم ما با آن زمان ها فرق فاحش دارد مردم ما و بخصوص زحمتکشان ما حزب انقلابی و پیشرو یعنی حزب دموکراتیک خلق افغانستان را در خدمت خود ندارند مردم ما به پایمردی اردوی دلیر و آزادی آفرین و برهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان انقلابی را به پیروزی رسانیده اند که راه باز گشت مفت خواران و دیگر مرتجعین و دست پروردگان ارتجاع و امپریالیسم را مسدود ساخته است چنانچه این موضوع را با از بین بردن امین و بانده جنایتکارش که در صدد باز گشت کشور به شکل مستعمره ی امپریالیسم و ارتجاع و محل کار وائی مفت خواران بود در عمل به اثبات رسانیدند .

اسلام دین مردم افغانستان و مردمان مسلمان سراسر جهان است هیچکس حق ندارد از آن به ضرر مردم و آنهم مردم مسلمان جهان سو استفاده نماید چه اسلام طوریکه می توانیم که دین اسلام با تحلیل منطقی ای که دارد هرگز مانع پیشرفت جوامع بشری و عامل عقب ماندگی و بدبختی بشریت نبوده و نیست ولی دشمنان اسلام و اسلامیت در راس امپریالیسم امریکا این دشمن شماره اول انسانیت و اسلام هم مستقیماً خودش (چنانچه که خلق عرب فلسطین و دیگر مسلمانان شرق میانه را با تحریک و مسلح ساختن اسرائیل تا آرام و غنبدیده ساخته است) و یا توسط عمال و گماشتگان خود (مانند عمال و قطاع الطریقانی را که در کشور ما مأمور تا آرامی و توطئه ساخته است) دست به اعمال ضد انسانی می زند .

بقیه در صفحه ۴۴

یادونه او در مندونه

یا نونه او در مندونه تسلیمان لایق دینسو شعرونو نوی جو ننگ نی چی د ۱۳۵۷ کال د زمیری میاشت په وروستیو ورځو کی د پېښې کتاب خپرو لو دنا پنځی پوا سطره خپور شویدی .

دکتاب پو پېښ په ښکلې رنگ او دندو په وړو پنا یمنه شوی چی دکتاب پېښه خت کی د پېښې کتاب خپرو نی نېه له ورا په ښکاری .

کتاب په ۲۹۸ مخونو کی له پوی سریری سره خپور شوی چی د شعر یو سلو یوولس سر لیکو نه لری . په دغه جو ننگ کی دیلا پیلو و خو نو یا دو نه چی پېښه واقعیت کی نشا غر دزو دنا نه داوړو زور او سرو نو نونه هیر بدو تکی خاطر ات دی چی د پېښو ژبی دادیا نو دنا ریڅ پسره خلاصه پا په ده .

دیا دو نو او در مند ونو مجموعی شعر مجموعی له هغه ډلی خخته دی چی دینسو ادب په عسک کی لکه یو روڼ او خلاص ستوری خلیزی .

له دی سره سره چی دپېښې کتاب خپرو لو یا پنځی دکتاب په خپرو لو کی زیات تریار ایستلی او په ښکلې بڼه یی خپور کړی دی خودیری چاپی تیروتنی او غلطی لری چی لو ستو تکی یی په خر گند و نو گه لیدلای شی . دغه تیروتنی د لیک دود په ډیروخوا یو کی تر متر گو کیری چی په غوره تو گه دپېښو ژبی دیلا پیلو (ای) گانا نو تر مینځ هیڅ نو پیر نشته .

دنی لپاره چی لوستونکی له لوستلو خخته په سمه تو گه گټه تر لاسه کړی نو ښای یی چی د لیک دود دلمیکر تیا و دله مینځه وړلو خوا ته کلکه با ملر نه وکړی . (دیا دو نه او در مندونه) کتاب چی دسلیمان لایق د شعرونو نوی جو ننگ دی د شاعر دژوندانه دیلا پیلو پراو و لسو رنگین خاطر ات دی .

دنی لپاره چی ددغه اثر په ارزښت ښه وپوهیرو لازمه ده چی د شاعر د پېژندنی او ددغه د شعری نړی په لید یو لمر معلو مات وپاندی شی چی لو ستو تکی د همدغو معلو ماتو په رڼا کی نتیجه گیری نه ور سیری .

سلیمان لایق دپېښو ژبی ژمن شاعر

نی چی دخپلو انقلابی شعرونو په یو لئو او ترانوی د خپوړو، بیوزلوایی خبره سانسل شوو خلکو د وینو لو او خبرو لو دنده سر ته رسولی ده .

لایق خکه یو زمن او انقلابی شاعر کیل کیری چی شعر په نړی کی یی لوی بدلون راوستلی او پخپله لار با ندی کلک باور لری چی دهمدی باور او ژمنی په رڼا کی یی پېښو شعر نه نوی رنگ او مضمون ور کړی دی چی د پېښو شعر پا ننگ له همدی کبله شتمنه شوه او ډیره ښتلیایی و موند .

لایق خپل لول شعری استعداد د زیار ایستو نکو او پتمنو خلکو دجو پلپاره کاروی او هېڅکله دزیبناک گرو او ښکیلاک گرو سنا ینه نکوی او شعر د مر غلو ښکلې امیل یی دکا ر شرو لی غا یی هارکړی دی .

دپو ر تنی اثنا د نبوت لپاره دده دجو ننگ یوه برخه لیکو چی لیکلی یی دی : «هو آواز می د مظلوم د سر سیر سو هر یو بیت می د محرو م دژبه کی خو نه دحرمان په لمبو موم خو آیتا شوم»

دس له کړل مغرور اغو نه عد ر لسه شاعر باوری نی چی هنر با بد دخلکو دجو پل لپاره و کارول شی او (د هنر د هنر لپاره) سره مخالف دی نو خکه ور نه شاعر ویلای شو چی د شعر دندترین گمر بواسطه د زیار ایستو نکو دجو پلنگه او ملاتړ کوی .

دی خکه یو دتالیست او رښینی شاعر نی چی همیشه یی پخپل شعری دخلکو د رنگو سو بیوز لیدو، سیکاو یو سوهلو، ټکولو لو ډی او تند ی - ویا پنو او و پر نو سندی بللی او دولسی د ژوندانه د واقعیتونو دمنځ خادری خبرلی او غرځه یی په پایله کړیدی .

هېڅکله یی دخلکو دغو لو لو ، تیر ایستلو او بی لاره کو لو لپاره یوه کر ښه هم نه ده و پلې او هر څه چی یی و پلې نی دخلکو دپوهولو، وینو لو او را پا خو لو لپاره یی و پلې نی .

د شاعر د ژوندانه چاپیریال ډیر ډر کی او ددغه دسر غر اند نظر دتر لو او به زنجیر کو لو لپاره دخلکو دښمنانو له هر څه نه کار اخیستی دی . مگر له دی سره سره شاعر خپل آواز او آزاد لید ددغوی په و پلې نی .

د شاعر د ژوندانه چاپیریال ډیر ډر کی او ددغه دسر غر اند نظر دتر لو او به زنجیر کو لو لپاره دخلکو دښمنانو له هر څه نه کار اخیستی دی . مگر له دی سره سره شاعر خپل آواز او آزاد لید ددغوی په و پلې نی .

ژندا ن کی له بند ی کوی او دبا ندی یی را با سی او له یو لو بند یزونیو سر بیره خپل آواز جگوی .

دپو ر تنیو کر ښو د جو نو لو لپاره د یا دو نو در مندو نو یوه برخه و پاندی کوی :

«ډېر وگړی به زماله مرگه وروسته زما په شعر با ندی ووی ایراد ونه ښای خینی به دی پوه شی چی په خوگه می

ظا لما نو لگو لی وو مهر و لسه ما آسمان د آزادی ته لار کو له

خو الموم س صباد می مات کړلوزرونه لاس می جگ کړدندردن دسر سا توته

که عر خوبی را خپلی وولاسونه» لایق یو او پتمینت شاعر هم نی چی دزمانی له خوړو، تر خو ، سرو تو دو ، لوړو زورو او نا خوا لو سر بیره پخپل شعر کی

په بد لو ن باور لری او هر جابر او زورور لو ت دخلکو د غضب په یو لادین سو ک نهی وپری کیدو لکی بولی ، لکه چی لیکنلی یی دی :

«خنی ما به دا تاریخ وارولسی به تقدیر به می وحلی وشنجون یو زمان به ددی خلکو به سوک مات شی هغه سر چی جگ آسمان نه ورون»

په بل ځای کی یی لیکنلی دی : «داتیاره به پوله شی له مغرونو نه د پنا به شی

دا آسمان به پاک شی له ورینو نه پخلا به شی

داد سو و چیغو د تیری او د ستم سیمه

مینه د وروری او آزادی او د صفا به شی داوطن به ښکلې شی ، مسعود به شی ،

آباد به شی

بت به په گلو نو شی ، ښا بست ندی دنیا به شی»

دلته ضروری ده چی ددی خبری یادونه وکړو چی دخو شینی د تلی د دژوندالی تر څنگ کله کله دنا هیلې او بد بېښی

په منگلو کی لاس او پښی و هی او سر بیره په دی چی د ژغورن هلی خلی کوی خو پری یی تر لاسه کړی نه دی .

لکه په دغه لاند ینی شعر کی : «بیری لکه بیړی چی دده شوی له باره زمون د ژوند له مال سره مجهول بلو خو خیری

کیزه وده روانه ده موجوده یی وردانگی یی درده مانو گان نه یی پروا کړی نه و دیری ای عقله مغرورانسان نه و کړه دا پوښتنه داستا کاره مزلسونه عاقبت جیری دسیری»

نا هیلې د لایق شعر دپیل او لوهر نی یی او کی بر لاسو ب لری چی د شاعر د نړی لید یوه پر خه جوړوی چی له همدی نړی لید سره سم دشری ژو لدا نه د پر مخلو تکی کاروان و دخو څښت لوری او لوښ نه شی لید لای . حال داجی دشریت پر مخلو تکی گڼی ندی کار وان رخ تر ور ځی مخ په وپاندی درو می او دخر گند هدف په لوړخپله لار پراښوی .

هما غو غره چی نشا غر ژوند له سرو ، نو نو او لو هو ، زورو خخه تیریری نړی لید یی . هم روښانه لار لخواه کوی او شاعر د ناهیلو ، بد بېښی او خپخپا ند یو

له منگلو نه خان ز غوری ، دژوندانه سمه لاره پامی ، هدف یی دودندی ، په بیری ایمان لری او دانسانی هدف خوانه درو می .

لکه چی شعر په ژبه وا یی : «نوری ورینو کوه کوه پلنی پلنی

نری ونلی دلمر ژیری ژیری منسی دپهار دژبه لو گمی کی ماله بر ینسی

دامید زر ینی وپانگی سر ی پخو نی آسمانی برینسا به وخواندی بسدیانه

که هرڅو نورینو مترگی نی زږ نی لمر په خور شی نشینو په تور تا نو په گلو نو به شی ینی لو ځی و نی

اغزن غرونه ، وچ لابونه ، سپیری دښتی سیم چنت به شی له خو کو تر لمنی»

ددغه بد لو ن په رڼا کی د مپا رزی نړی واپه په اوړنو کی دزمان خرڅ گو ری چی همیشه خو څښت لری او یوه شیبه هم نه

تدریری ، مخ په وپاندی ځی او هرڅا په همیشه بدلون او خو څښت کی دی .

په خو څښت کی دژبه او نوی تر مینځ خونړی جگړه روانه ده چی زده دزمان دده

در یدو تکی خرڅ دپه ټپه و درولو هڅی کوی خود دغه خرڅ په گړندی چی رلید و

کی وپو کی کیری ، مگر نوی له همدغه خرڅ سره سم خو خیری او خپل ژوندانه نه

پا ښت وړ کوی .

دا شعر دپو ر تنی خبری ضما ت کوی : «خرڅ دزمان گورځی احمقان ورته ادم دی

داناو سره خفلی هر قدم کی په مخ لویزی یو پاسی د زمان په توفانو کی دژوند لار

بل سپور دده په شپه په پتو مترگو یی تیر یزی»

پانی په ۴۵ مخ کی

سلسله گفت و شنودها و نشست های اقتصادی ژوندون در زیر پرده

سیاسی و اجتماعی ، فرهنگ و هنر ، نخبگان ، جوانان و خانواده ها

کمبود منزل رهايشی یک دشواری در سطح ملی

خانه بدوش های شهر ما چه میگویند چگونه زندگی میکنند و با چه

مشکلاتی رو برو میباشند؟

تپه آب آشنا میدان در این منطقه چگونه کاربل میتواند پیش از مرحله تطبیقی حل میشود این سنی است که جواب آن توزیع زمین با ادارات آب و برق تماسی بگیرد و پروژه را در نظر تپه آب و برق مساعد بسازد .

رووف راصع :
آقای غیرت آ با از نظر شما امکان بریزر نمیا شد که وزارت ها و تا سیمات دولتی نیز در رفع مشکل کمبود مسکن نقش داشته باشند به این شکل که هر واحد اداری دولت بایش

این مشکلات خاص **چین وزیر آباد** نیست در خیر خانه تا هنوز هم آب با تا نسک توزیع میگردد و این ها فقط مشقت نمونه خروار است .

این دشواری ها و تا بسامانی ها هه راه حل دارد به عنوان مثال شاروا لسی

- در این دور سخن :
- ۱- محمد شفیع عظیمی مریسی شعبه اقتصادی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان .
  - ۲- غلام سخنی غیرت رئیس تهیه مسکن .
  - ۳- دیپلوم انجنیر عبد الستار اوریا رئیس آبرسانی وکانا لیزا - سیون .
  - ۴- دیپلوم انجنیر داود سروش رئیس پروژه سازی «شاروالی کابل» .
  - ۵- دکتور عبد الواسع بشر یارشهر ساز و مهندس انستیتوت پروژه های شهری و تعمیراتی .
  - ۶- حبیب کارگر معاون فنی فابریکه خانه سازی .
  - ۷- محترمه حمیده مدیر لیسه عالی ملالی .
  - ۸- لیلی کاویان معلم لیسه عالی ملالی .
  - ۹- کریم پرو دیوسر مجله تلویزیونی .
  - ۱۰- سید عزیز الله مرموز عضو گروه مشورتی ژوندون .
  - ۱۱- میراگل مدیر ناحیه نزده شاروالی کابل .
  - ۱۲- باز محمد فاصح مدیر ناحیه ۲ شاروالی کابل شرکت داشتند .

در تطبیق این پروژه ها سهم دارند و بسا تشریک ماسعی خود کسوبراتیف را یاری میدهند تا ماساحه فعالیت آن گسترش یابد و در رفع مشکل مسکن بتواند نقش مفید داشته باشد ...

از سوی دیگر فعالیت های به منظور از میان برداشتن مشکل کمبود خانه بسه کو پرا تیف تهیه مسکن محدود نگیردد به اساس آمار موجود در یکسال گذشته بیش از هفتصد منزل رها یشی خارج از پروژه های مکروریان ساخته شده است که شامل پنجصد فامیلی خیر خانه و پروژه سره مینه میگردد و این خانه ها به کما لری توزیع میگردد که نه سریناه دارند و نه هم سر برست .

یکبار دیگر تاء کید میکنم ما با توزیع زمین به وسیله شاروالی مخالف نمیباشیم بلکه با روش شاروالی مخالف نمیباشیم که بدون

راصع :
میتوانید در این زمینه مثالی بیاورید؟

سخنی غیرت :
چرا نه - همین اکنون توزیع زمین در چین وزیر آباد با به اتمام رسیده و با تا هنوز دو ۴ دارد - در حالیکه تا دو متر داخل خانه های مردم آب ایستاده است برقی آن به مطالعه نیامده است ، مکتب ندارد خوب این مشکلات و مخصوصا مسا له

بینی قبلی مساوی بود جوی مقدار پولی را برای قرصه های ندرت مدت برای ماموران بی بصاحت و بی سر پناه خود اختصاصی دهد در و کو پرا تیف تپه مسکن با استفاده از این قرصه ها برای ماموران مستحق خانه تپه بدارد؟
سخن غیرت!

خوش بختانه در این زمینه به گونه ای که شما آن را به طرح آوردید هشت ماه پیش اقدام های صورت گرفته و از همه ی موسسات دولتی خواستند شده تا برای سهم گیری در امر مجادله با کمبود مسکن ما لانه مقداری از بودجه خود را به حساب کویرا تیف تپه مسکن انتقالی دهند تا با استفاده از این پول ها این عو مسه بتوانند برای ماموران بی استطاعت و بی سر پناه دولت خانه تپه بدارد : بعدا ادارات پول قرصه را در احتیاط ندرت مدت نو باره حاصل بدارند که امید داریم این طرح مورد توجه قرار گیرد و بعد از مطالعه و تحقیق در

تعمیراتی هم به وسیله شما روانی تو زیع گردد می بینید که ظرفیت نهایی به وسیله های این تا مسما ت به دو هزار خانه در سال هم تعمیر شد و این در واقع سه دو صد از مجموع نیاز مندی است که بر آورده میگردد .

لطفاً دنیا له این جدل جالب را در شماره آینده بخوانید .

داود سروش :

من در این مورد با آقای غیرت موافق نیستم که احداث کارته هایی مانند خیر خالصه ، رحمان مینه و نقاط نو ساز دیگر حتی در شکل ناقص و فاقد برخی از خدمات اجتماعی نیز کاری نادرست بوده است ، ما نباید این نکته را از یاد ببریم که اگر این پلان های تفصیلی به عمل پیاده نمیشد به اساس جبر نیاز مندی مردم به همین مقدار و شاید هم بیشتر ، منازل رهاش می خارج از پلان به صورت خود سر و به وسیله مردم تعمیر میگردد منازل به سبک

مانند قلعه زمان خان ، قلعه شاهه ، نشت برچی و جاهای دیگری که خود سر ساخته شده است اشاره کردید ، میتوانی بگویید تا تطبیق پروژه های ندرت مدت به صورت عاجل برای تپه آب برق و سرک برای مردم باشند ، این نقاط چه طرح های در دست اجرا میباشد ؟

داود سروش :

در شرایط کنونی نمیتوان سرمایه را در نقاطی به مصرف رسانید که در آینده نزدیک تخریب میگردد ، اما به اساس ماستر پلان شهر کابل بیشتر این نقاط و خاصاً ارتفاعات شهر کابل به ساحه سبز تبدیل خواهد شد .

احمدی :

من یکی از باشنده های قلعه زمان خان هستم که به اجبار منزلی رهاش می به صورت خود سر برای خانواده ام تعمیر کرده ام ، اما چرا خودسر - به خاطر اینکه به مکرورین مراجعه کردم برایم خانه ندادند ، زیرا که من مامور دولت نبودم شاروایی هم به همین

برق این ناحیه در بدل پرداخت پنج هزار و پنجاه و پنجاه افغانی فی خانواده بالاخره به صورت اساسی تامین شد ، اما تا هنوز يك سرک پخته و حتی خام اساسی در این منطقه وجود ندارد ، ترانسپورت و جود ندارد ، مکتب به اندازه کافی وجود ندارد و مردم با انواع گونه گون دشواری ها زندگی می کنند ، این مشکلات می چگونه حل میگردد؟ موضوعی است که باید به آن توجه گردد ، مردم حاضرند همانطوریکه مصارف کبیله کنسی برق را بپردازند ، مصارف پروژه های آب صحتی واحداث سرک را نیز بپردازند ، مشروط به اینکه واقعاً گامی در جهت رفع مشکلات شان برداشته شود .

داود سروش :

من با شما توافق نظر دارم که اگر ادارات مسوول در موقع مراجعه مردم دست روبره سینه شان نمیگذاشتند و مشکلات را در نظر میگرفتند این همه خانه ها به صورت خود سر ساخته نمی شد و امروز ما باین همه نا بسامانی روبرو نبودیم ، مساله اساسی این است که حداقل

بعد از این باید بهر قیمتی هست از بی مبالائی در این مورد جلو گیری شود ، برای رفع مشکلاتی که شما به آن اشاره کردید از تمام امکانات ، انرژی و قوای موجود استفاده میگردد تا به اساس طرح های مطالعه شده از حجم دشواری ها کاسته شود .

شفیع عظیمی :

مشکلات دشواری های که در زمینه کمبود مسکن وجود دارد ، در یگروز و یکسال به وجود نیامده که در یگروز و یکسال از میان برداشته شود ، اما آنچه مسلم میباشد این است که شاروایی های مادر گذشته کلوخ را به آب میماندند و میگذاشتند ، کاری که با ناسف در بعد از انقلاب تور و حتی بعد از مرحله دوم انقلاب نیز صورت گرفته است ، البته در این زمینه من شخص بخصوص را مسوول نمیدانم ، گناه همی این بی مبالائی ها را باید به حساب حکومت های ارنجائی گذاشت ، حکومت نادر ، داود حکومت امین و باند جنایتکار وی ، آنها بیشتر از آنکه به فکر آرایش مردم باشند به فکر آندو خن پول و سرمایه بودند - در تمام دوران سیاه این حکومت ها انواع توطئه ها به کار گرفته شد تا از اکتشاف پروژه های مکرورین سازی جلو گیری گردد ، چرا که امداد شوروی خار چشم آنها بود ، بعد از مرحله نوین انقلاب نور بود که علت های نا بسامانی ها به کاوش گرفته شد و مسائل علماً به مطالعه آمد تا راه حل دشواری ها فراهم آید ، برای رفع معضله کمبود مسکن ما بیشتر از هر چیز به فکتور زمان نیاز داریم .

من با این گفته آقای سروش مخالفم که باید جلو احساس ما لنگاه در منازل رهاش می گرفته شود ما ملکیت های شخصی سالم را احترام داریم و در هدف است که تمام مردم افغانستان صاحب سر پناه و منزل رهاش می شوند ، با چنین بر داشتی است که ماکو- پرا تیف تپه مسکن را که تأیید از مرحله نوین انقلاب لفظاً و وجود داشت فعال ساختیم لفظاً ورق برزید

نمایی از میز گرد ژوندون که پیرامون مشکلات مسکن به اشتراک اشخاص ذی علاقه تشکیل گردیده بوده

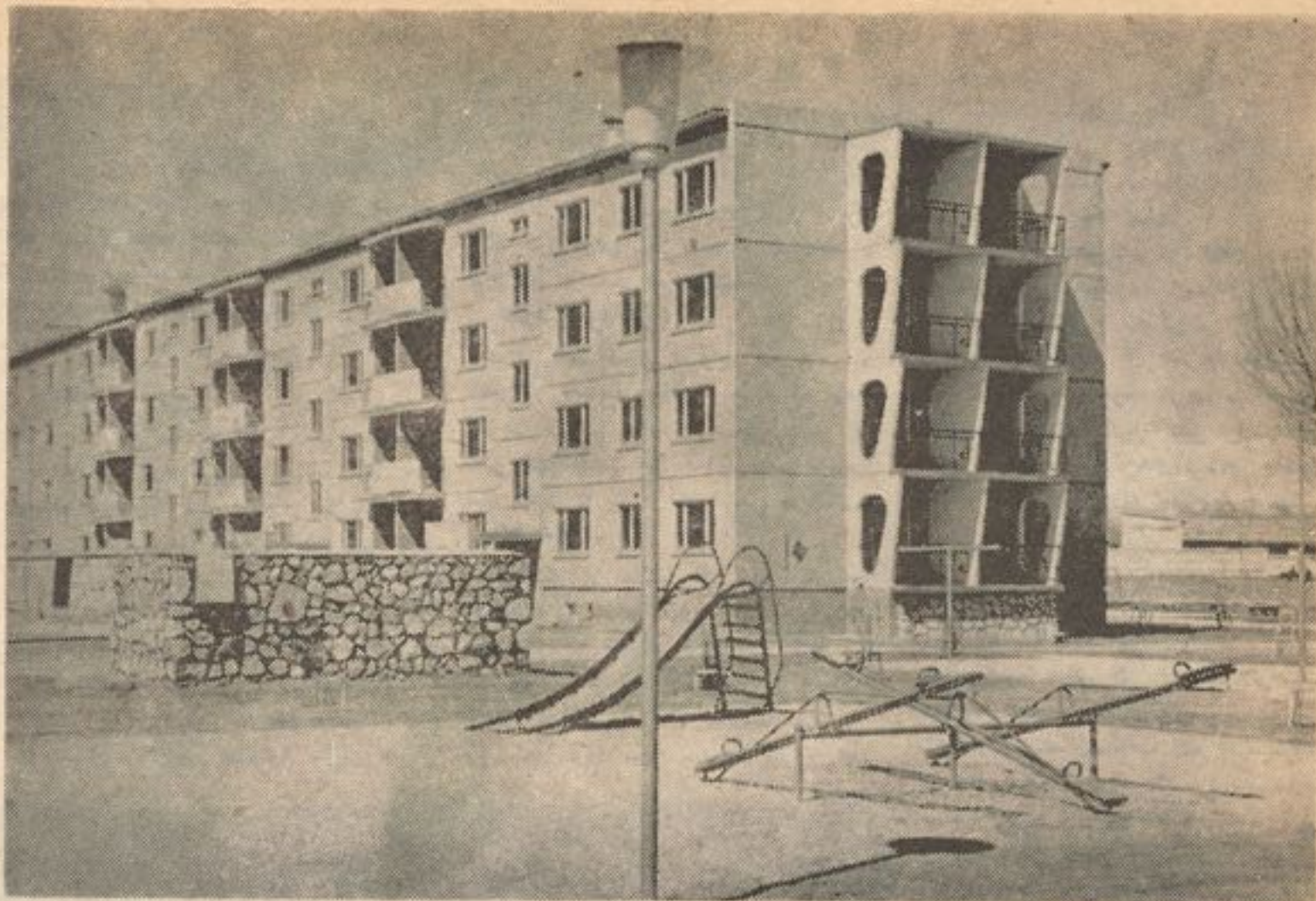
دلیل از توزیع زمین برای من سر باز زد و آنوقت چاره بی نماد جز اینکه دور از چشم ماموران شاروایی شبانه کار سر پناه هم را به تمام رسالم ، کاری که همی مردم بی خانه و رانده شده از ادارات می کنند ، اما موضوع این است که حالا مادر مقابل يك کار انجام شده قرار داریم ، تنها در قلعه زمان خان بیش از پنج هزار خانواده زندگی دارند ، اما از خدمات اجتماعی محرومند . در قلعه زمان- خان آب صحتی وجود ندارد و مخصوصاً مردم روی تپه حتی از آب چاه های حفر شده منازل خود هم نسبت شور بودن آن استفاده نمیتواند

و شکل قلعه شاهه ، قلعه زمان خان ، نشت ارجی و جاهای دیگر از این قبیل که ناگزیر باید وایس زیر تخریب گرفته می شد درست است که ساحه خدمات اجتماعی در کارته های نو ساز اکتشاف نیافته و در این زمینه ها نیاز مندی های وجود دارد - اما این محلات حداقل سرک که دارند ، مارگیت که دارند ، مکتب که دارند در حالیکه در محلات خود ساز و فاقد نقشه حتی سرگمی که در موارد ضرورت آمبو- لانس و موتر اطفاییه از آن عبور بتواند وجود ندارد

احمدی نماینده هوتل کانتیننتال :

شعبه دشواری های زندگی مردم در محلاتی

زمینه جهت تطبیقی بیا بد . ما وه را ن را عیبی کیبار پنج قویر شد با چنین زمینه سازی ها دهم چنین افزایش بخشیدن به ظرفیت تولیدی موسسات تولید مسکن را ختمانی است که ما میتوا لیسیم شکل مسکن را حل کنیم و اگر نه در شرایط کنونی به اساسی آنها و مادر شهر کابل سالانه به با نژده تا بیست هزار واحد مسکونی ضرورت داریم در حالیکه ظرفیت نهایی تولید کو پرا تیفی از ششصد خانه در سال تجاوز نمیکند - در حدود دو صد خانه را هم ممکن است که خانه سازی بسازد و در همین شمار یک هزار نمره زمین

ساختمان های میکرووربان که با وسایل مدرن و عصری مجهز میباشد ، همه امکانات و تسهیلات را برای باشندگان خویش میسر میسازد

که پانک رهنی زمین و یا خانه بی را به تصمیم میگرفت برای تقاضا کنندگان قرضه تعمیراتی میداد ، البته کمتر اتفاق می افتاد که گیرندگان این قرضه های بانکی واقعا از پول داده شده برای تهیه مسکن استفاده نمایند ، اما بهر صورت پول را بنام مسکن اخذ می داشتند ، کورائیف تهیه مسکن پیشنهادی دارد در زمینه که آرا به مقامات مسوول نیز ارائه داشته است و آن اینکه پانک رهنی و تعمیراتی به تصمیم کورائیف تهیه مسکن برای نیازمندان بی استطاعت ، برای ماموران بی خانه ، برای استادان معلمان قرضه بدهد تا این کورائیف با استفاده از این کریدت ها خانه بسازد و پانک نیز قرضه ها را به اقساط دراز مدت که پرداخت آن برای مامور بی بضاعت غیرممکن نباشد اخذ بدارد .

به ارتباط گفته های آقای احمدی نیز یاد آور میگردم که اینک سیستم های بیروگرائیک گذشته در کار کورائیف تهیه مسکن نقش ندارد و هر کس خواه مامور باشد ، بانکدار خواه یک موسسه شخصی باشد با ارگان دولتی میتواند مشتری این کورائیف گسردن واز امتیازات آن در تهیه مسکن استفاده کند که همین موضوع تعداد تقاضا رادر حدی بلند برده که ما از پذیرش تقاضا های نازه ناهدتی به دلیل محدودیت های اقتصادی معذرت می خواهیم .

تکته دیگری که اشاره به آن ضرور می نماید این است که نباید چشم بسته همهی اموری که در گذشته به انجام آمده محکوم سازیم ، تکمیل پروژه های مسکن برای کارمندان فابریکات همزمان با جریان کسار پروژه های این فابریکه ها از مواردی است که موثرت زیادتر رفع مشکل کمبود مسکن داشته است که نساجی بلختری- پروژه سمعت هرات ، شکر بغلان و پروژه های نساجی قندهار در این

دیگر است که یک سرمایه دار امریکای میتواند تمام زمین های یک شهر را خریداری کند و تمام مردم را نیز از شهر بیرون بکشد ، اما محدودیت ها و نورم ها بهر صورت وجود دارد .

سخنی غیرت :

به نائید گفته های آقای عظیمی یاد آور میگردم که در گذشته به اساس این تعامل

کوتاه حکومت امین هیچ نقطه تاریکی در طرح ها و پروژه های شاروالی وجود ندارد . در این مورد که من از رشد احساس مالکیت شخصی و تاثیر آن در حد شدن پرابلم کمبود مسکن یاد آور شدم ، باز هم تا کید میکنم که این موضوع یعنی وضع محدودیت در تصاحب زمین مخلوده شهر ها حتی در کشور های سرمایه داری هم رواج دارد ، البته این موضوع

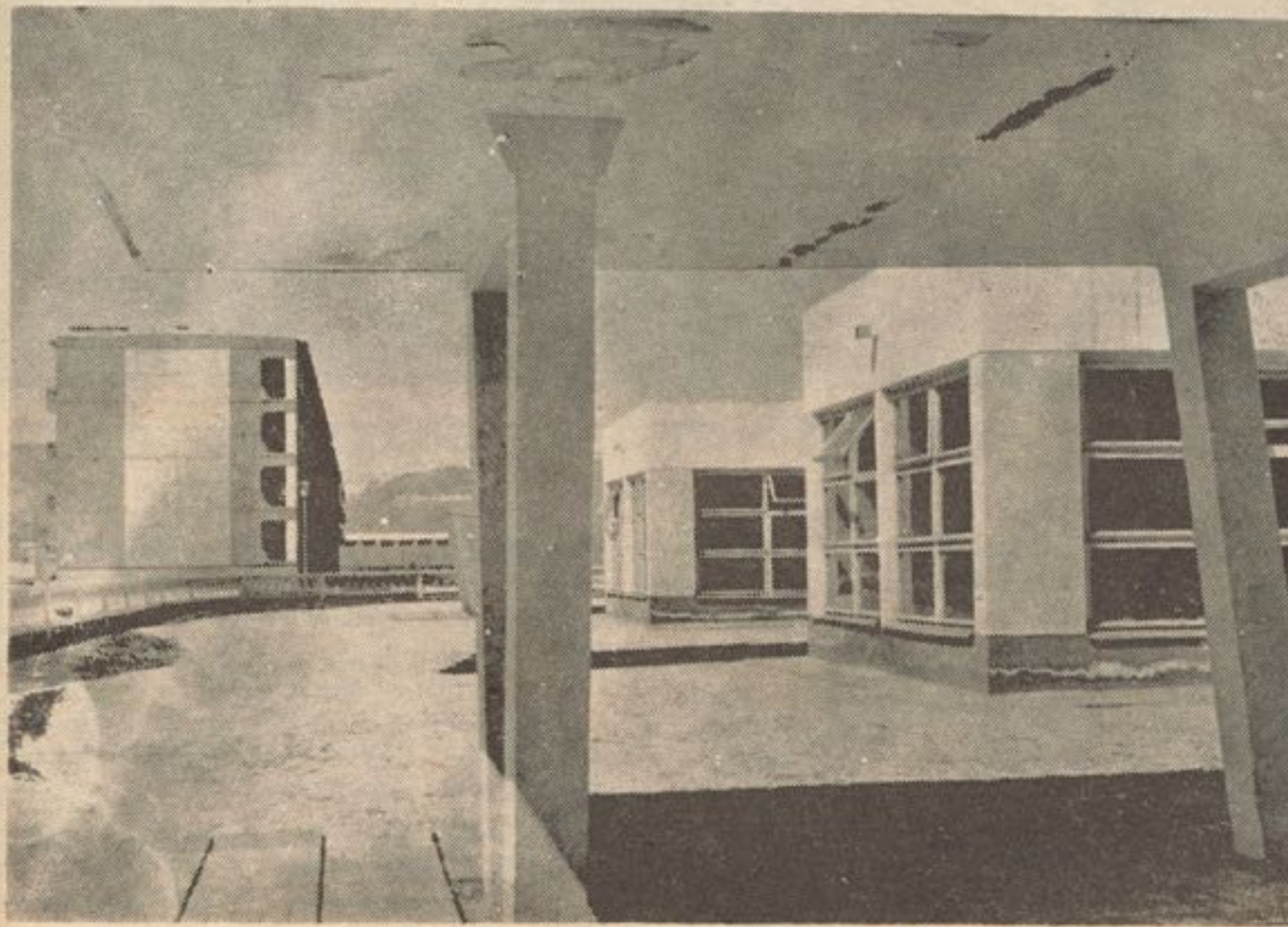
و میکوشیم کورائیف های مشابه دیگری را نیز تاسیس کنیم - حزب در این زمینه توجه جلی دارد تا به کمک کشور های دوست فابریکات دیگری نیز در پهلوی تاسیسات خانه سازی موجود فراهم آید ، اما این ها به تنهای کافی نیست ، برای رفع دشواری های موجود به صورت عاجل مرا عقیده است که باید تفاهم بیشتر ، همکاری بیشتر و مطالعه و تحقیق بیشتر در ارگان های مسوول امور مسکن بوجود آید ، باید سیمینار های علمی

وگردهم آیی های میان مسوولان امور تهیه خانه دایر شود تا زمینه بررسی علمی مشکلات و طرق حل آن پیدا گردد و پیشنهاد های مشخصی در زمینه به مقامات صلاحیتدار سپرده شود ، باید وزارت ها موسسات ، کورائیف ها و اتحادیه ها در این مورد همکاری وسیع داشته باشند و خدمات کورائیفی تهیه مسکن را حمایت و تقویه کنند .

راه دیگری این است که سازمان های دولتی به سرمایه دولت واز بودجه اختصاصی خود خانه بسازند و آرا به صورت موقت در اختیار ماموران نیاز مند خود قرار دهند حتی کورائیف ها و اتحادیه های دهقانی میتوانند در این مورد نقش فعال و مشر داشته باشند تا به این ترتیب پانک تلاش پیگیر و اشتراک مساعی به صورت مرحلوی مقداری از حجم مشکلات موجود کاسته شود .

داود سروش :

به جواب انتقاد محترم عظیمی باید بگویم ما کسانی که از نظر فنی و تخصصی در امور ساختمانی و تهیه مسکن کار می کنیم در همهی مدت و حتی در زمان پیش از انقلاب هم به اساس آگاهی وجدانی خود اقدام کرده ایم ، البته شرایط مسلط در کار مایر تاثیر نبوده است ، اما ما فلج نشدیم و جز در مدت

از نظر حفاظت صحه و بهداشت ابار تمان های میکرووربان فوق العاده خوب است .

شمار میاید و طرح و تطبیق پروژه مسکن برای کار مندان با اصل پروژه همزمان به آغاز گرفته شده است .

ما باید از این تجربه های کوچک بهره فراوان بگیریم و آنرا بسط و توسعه دهیم در ارتباط موضوع يك نکته دیگر هم هست که ما نباید خصوصیت های جامعه خود را از یاد ببریم ، سال ها شاروایی کابل با تمام قوای خود کوشید از تعمیرات بدون نقشه جلوگیری کنند نتوانست جلو گیر خود سری ها در این زمینه گردد و مناسفانه اگر تمام قوای امنیتی هم برای جلو گیری از این موضوع بسیج کردند با ز هم امکان ندارد وقتی چنین است چرا نباید شاروایی به مردمی که از روی اجبار یاهر شرایطی برای خود سر پناه می سازند کمک کنند تا حد اقل منازل رهاشیش ساخته شده از عیب های فنی کمتری پر خوردار باشد اما مناسفانه شاروایی کابل در این موارد کمتر اندیشه داشته است ، از سوی دیگر شاروایی میتواند دستور العمل های مشخصی را تهیه بدارد که تعمیرات باعیب کمترتی به ساختمان گرفته شوند ، به طور مثال شده است که خانه های روی به جنوب و با کلتین های بزرگ در دو رخ ساختمان اعمار گردد که همین موضوع سبب افزایش برون در زمستان و گرما در تابستان میگردد ، در حالیکه اگر استندرد معینی مانند پلاک های مکروریان وجود داشته باشد پول مردم بی جهت به هدر نمی رود .

به قول شاروایی کابل همین اکنون در شهر کابل هفتاد هزار خانواده بی سر پناه و جود دارند و همه ساله از پنجاه تا شصت هزار نفر نیز از طریق تولدات به جمعیت کابل افزوده میگردد که ده تا پانزده هزار خانواده میتواند به محاسبه آید در این شرایط چگونه میتوان به تنهایی بدون کمک مردم مشکل مسکن را حل کرد ؟ من فکر میکنم تجربه اناره برق در تهیه برق قلعه زمان خان مورد خوبی است که باید دنبال گردد مردم پول میدهند و سرک می خواهند . چرا برایشان سرک نسازیم مردم مخارج تامین آب صحر را میپردازند چه دلیلی وجود دارد که برای شان آب آشامیدنی صحر تهیه نگردد - منظورم این است که بهبود ذخایر موجود مسکن که به کمک خود مردم میتواند تحقق یابد در رفع معضله کمبود مسکن نقش اساسی دارد .

داود سروش :

شهر نباید بدون نقشه اساسی وسعت داده شود ، یکی از علل نا بسامانی های موجود در زمینه مسکن این است که حکومت های ارتجاعی گذشته از منظور ماستر پلان شهر کابل ابا میوزیدند ، این پلان سه دفعه تکمیل گردید و به منظوری رسیده نتوانست تا آنکه بعد از پیروزی انقلاب به منظوری آمد و جهت چک نهایی به یکی از ایمیستیتوت های درجه اول ماسکو ارسال شد و نمره عالی گرفت .

طرح پلان ۲۵ ساله در شهر کابل کاملاً علمی است و نباید امروز با اجازه دادن خانه های بی نقشه و خود سر شرایطی را به وجود آوریم که فردا یا ناگزیر به تخریب نقاط آباد شده باشیم و یا مائمی در تطبیق پلان به وجود آید .

دکتور بشر یار :

آقای سروش رفع مشکل مسکن را به شماره ۱۳

تطبیق پلان ۲۵ ساله شهر کابل حواله می کنند و سخن از این میگویند که تمام ارتفاعات شهر کابل با پیاده شدن این پلان به عمل به تمام سر سبز بدل میگردد ، اما موضوع این است که به صورت عاجل و حد اکثر در جریان يك پلان چگونه میتوان به صورت نسبی از حجم مشکلات موجود کاست ، این مسایل با رویا و تخیل حل نمیشود ، تخریب قسمت اعظم ساحه شهر کابل ، تبدیل ساختن ارتفاعات به نقاط سبز و اعمار تعمیرات بلند منزل و مدرن هم وقت می خواهد و هم پول فراوان که معلوم نیست در شرایط اقتصادی کشور ما چگونه به عمل پیاده میگردد ، مردم از شاروایی تقاضای پارتمان های به اسلوب جدیدندارای وسایل رفاهی مدرن را ندارند ، آنها آب ، برق و سرک می خواهند و اینکه به صراحت برایشان گفته شود این دشواری ها و نسل بسامانی ها کی ، چگونه و در چه مدتی رفع

**از مشکلات مردم رفع گردد .
مهر روز :**

این درست نیست که فکر کنیم با تهیه آب و برق و سرک توقعات مردم پایان مییابد و مشکل مسکن رفع میگردد ، شما شاهد هستید تمام کسانی که از شاروایی زمین گرفته و خود سر به آبادی آن پرداخته اند نخست و عدّه داده اند که از زمین استفاده زراعتی می کنند، حالا که خانه اعمار شد آب می خواهند ، آب را تهیه کنید برق می خواهند و به همین روش هر روز نوعی نازه دارند که بر آوردن همهی آنها با توجه به اینکه نقاط مسکونی شان باید تخریب گردد جز پرباد دادن سرمایه سودی ندارد .

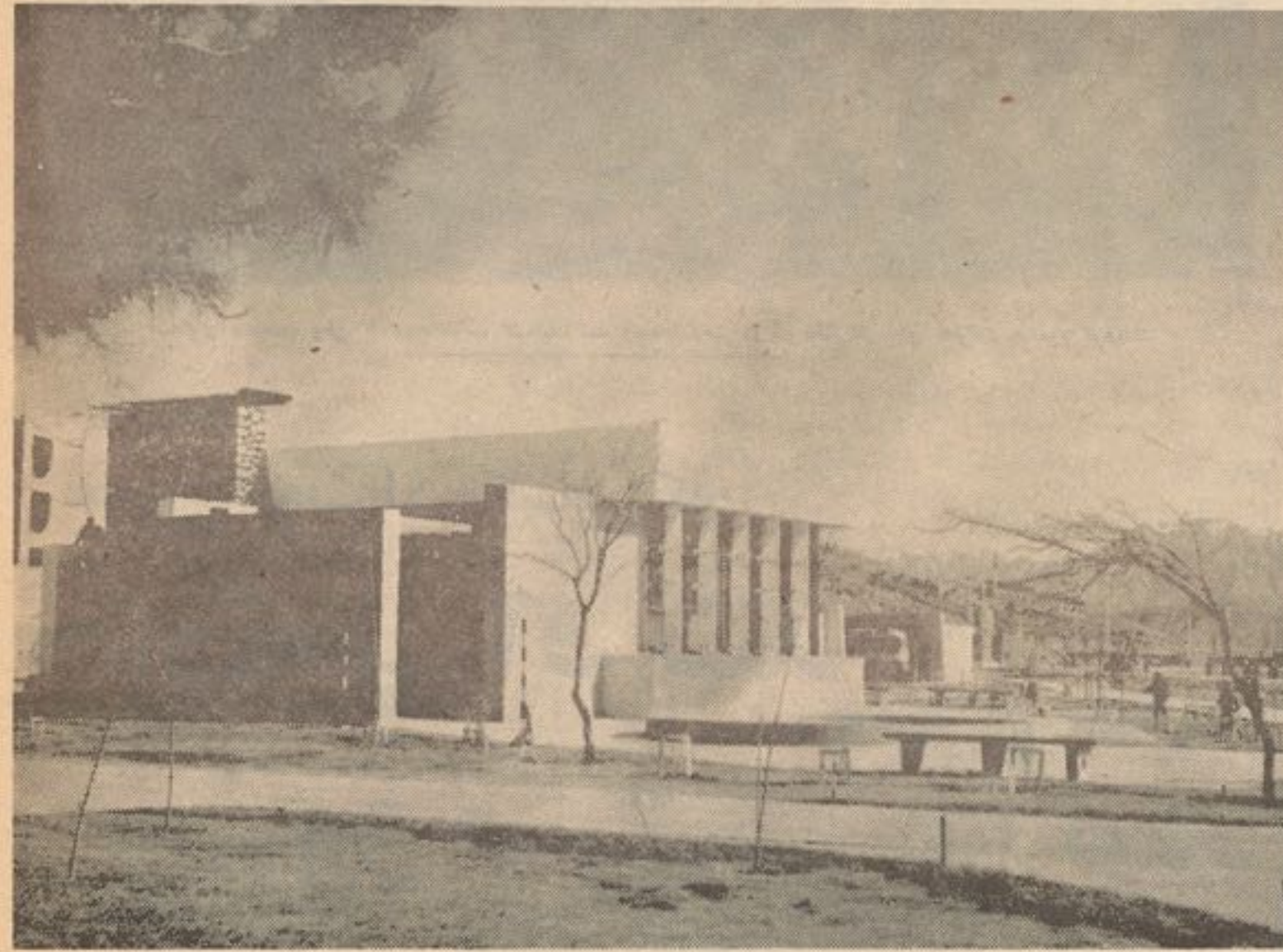
دکتور بشر یار :

مآلین موضوع را بر مطالعه به طرح نیابورده ایم هیچ کشوری نمیتواند کاملاً متکی به تجارت خود باشد ، امروز در سطح بین المللی و در

بهبود ذخایر مسکن را توصیه می کنند ، اما در چه شرایطی - مثال زنده این است که بعد تو صبه شد با صرف هشت میلیون دالر به بیونسشهر کپنه کابل و تکمیل پروژه کابل - لیزاسیون در این منطقه برداریم - اما ما با همین پول میتوانیم برای تمام ساکنان شهر کپنه کابل نقاط مسکونی صحر و نازه ساز اعمار کنیم .

دکتور بشر یار :

مساله شهر کپنه تنها در کپنه بودن آن به طرح نیابورده است ، نظر متخصصان مشوره دهنده این بوده که نقاط کپنه ساز کابل به خاطر ارزش تاریخی و قدامت ساختمانی که دارند به خاطر حفظ فرهنگ ما بهبود یابد اما تخریب نگردد چنانکه چار چنه شهر کابل با همه ارزش معنوی که داشت تخریب شد و چنانکه خیلی از نقاط مسکونی دیگری که هر يك از نظر معرفی بخسراز هنر ساختمانی ما

کوشه یی از ساختمان های مدرن که نازه اعمار گردیده است .

**میگرد ؟
مدیر لیسه هلالی :**

من نظر سروش را تایید میکنم که بهر متوالی هست با ید از اعمار خانه ها به صورت خود سر جلوگیری گردد و اگر نه روز بروز ساحه دشواری ها وسعت بیشتری مییابد .

دکتور بشر یار :

منظور این نیست که از تطبیق پلان ۲۵ ساله صرف نظر گردد و هر کس بهر متوالی که می خواهد خانه آباد کند ، اگر شاروایی میتواند این پلان را تعویل کند چه بهتر و اگر نه تا شرایط اقتصادی ما مساعد گردد باید به بهبود ذخیره مسکن کتونی اقدام شود تا بخشی

اثر تحقیقات و تجارت فراوان ثابت شده است که تخریب کردن نقاط مسکونی کپنه تا زمانی که شرایط برای نو سازی مساعد نگردد عملی درست نمیباشد و همهی کشورها ی که با مشکل کمبود مسکن روبرو میباشند در بهلولی گسترش فعالیت های خانه سازی مساله بهبود نقاط مسکونی کپنه را نیز در صدر فعالیت های خود قرار میدهند .

برای رفع دشواری های مسکن باید هم

پروژه های درازمدت در نظر باشد و هم کوتاه مدت و عاجل .

داود سروش :

درست است متخصصان کشور های پیشرفته

در گذشته يك نمونه ومدل بود از میان رفت .
داود سروش :

بشر یار صاحب طرح ملل متحد برای بهبود شهر کپنه کابل يك طرح مسکونی بود و نه يك طرح حفظ آبادات تاریخی .

دکتور بشر یار :

در همین طرح به قول شما مسکونی خود به خود مساله آبادات نیز مطرح میگردد شما به هندو گذر کابل سری بزنید و شور بازار را به درستی مطالعه کنید تا ببینید چه نقاط قابل حفظی در این جای ها هست که میتواند ناتمام

زن کلامش را برید و شکسته شکست گفت :

- پس عاقله هم ...
وزبانش یاری نداد که پرسشش را تکمیل کند، صدای نسرین دو باره در گوشش پیچید، که ...

- بلی ، او هم مسموم شده، اما ...
- اما ، چی ؟

- هیچ ، موضوع مهمی نیست ، او را هم به شفاخانه بردند ، اما شما نگران نباشید خطرناک نیست ، خیر است ...

زن دیگر حرفی هارا نمی شنید ، احساس میکرد که پاهایش یارای نگهداری وزن بدنش را ندارند ، چشمانش سیاهی رفت ، کمرش خمید ، خواست فریاد بزند و کمک بخواهد . اما زبان در دهانش سنگینی میکرد و حالت نکه جویی را داشت که به اراده او نبود .

او فقط توانست خودش را تا نزدیک کوچ پهلوی تیلیفون بکشد و همانجا به زمین افتاد و دیگر چیزی را نفهمید .

و بدین سان بود که تخم هراس و وحشت در دل ها کاشته می شد و خانواده ها در تگرانی و واهمه غوطه ور میشدند ، تگرانی ای که مثل یک بیماری مسری حالت واگیر داشت و هر روز همگانی تر می شد .

مادران صبح وقتی که دختران شان روانه

مکتب می گشتند ، دست به دعا بالا میکردند ،

پروردگار را ، تو - زینت مرا ، تو - شبنم

مرا ، نو آرزوی مرا در پناه خود داشته باش

و تا چاشتگاه که این زینت ها و شبنمها و آرزو

ها واپس به خانه بر می گشتند . فقط خدا

میدانست آنها ، آن مادران سر سپید و بهرزه

پیری رسیده چند باره ساعتها می تگرستند ،

چطور خط سایه دیوار ها و درختان را به نظارت

داشتند ، چگونه لحظات دیرپای را میگذر

شتاندند و چطور هر بار با کوبیده شدن درب

منزل ، صدای فریاد همسایه و طنین زنگ

تیلیفون از جای می جستند و قلب ها ایشان

با چه شتابی تگرانی شان را انعکاس میداد

اما آنها ی دیگر ، آنها که سادیزم داشتند

و هرگز نمیدانستند معنی سلب آرامش خانواد

ها چیست ، آنها که هر روز تفریح هزاران

خانواده بلرزه راه شان بود و دست اهریمن به

همراهشان ، وقتی صدای آرن متواتر آموخت

لانس هارا می شنیدند ، وقتی سایه سنگین

توس را روی خطوط چهره ها به شناخت

می آوردند و وقتی گروه گروه کودکان را

نوجوانان را در راه بیمارستان ها میدیدند

دسایس و فتنه گری دشمنان وطن تا ساحه مکتاب کشانیده شد و صدها دختر در اثر بخش کاز های خطرناک مسموم گردیدند .

و خانواده ها میگویند :

نفرین و نفرت باد به کسانی که :

حادثه می آفرینند

و وحشت می پراگندند

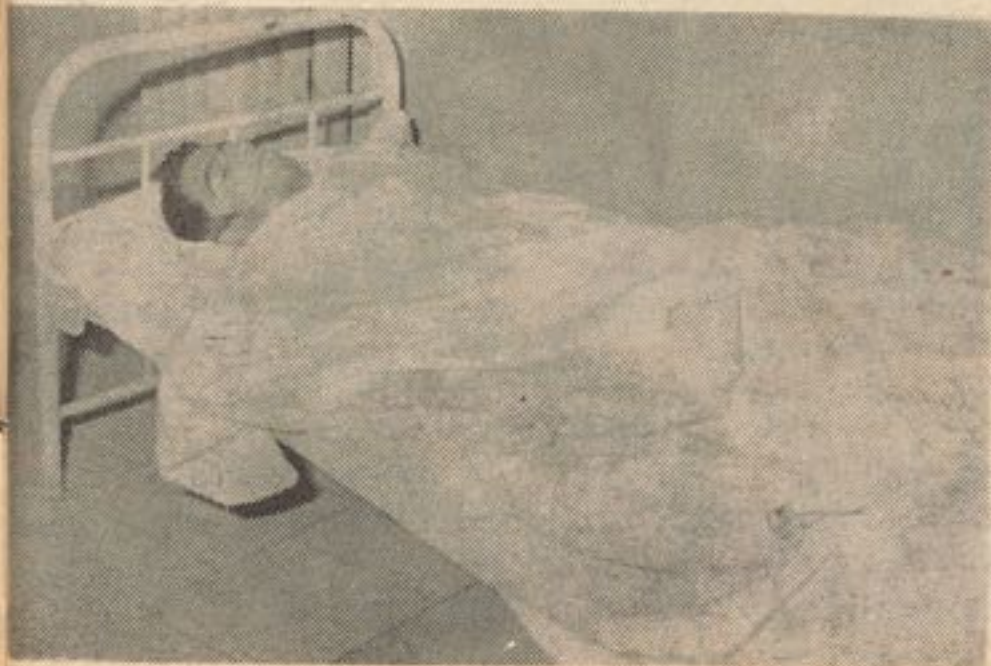
• این رپورتاژی است جالب از جریان مسمومیت های مکتاب شهر ما .

• اعراض مسمومیت موادمکه در مکتاب دخترانه انداخته میشود پایین آمدن فشار ، مست شدن لبس ، پریدگی رنگ و دلبری میباشد که از یک تا چهار ساعت دوام می آورد .

• مواد سمی انداخته شده در مکتاب به هیچوجه خطر جانی ندارند و در شمار مسموم غیر خطرناک به حساب می آیند .

صدای معتد زنگ تیلیفون در فضا پیچید

وسکوت گسترده در اتاق را برهم زد - زن - بلی ، خاله جان به نسرین استم !
که تگرانی در اعماق نگاهش خفته بود و انگار زن بی مهابا لرزید و چهره اش رنگ انتظار حادثه بی را میکشید با شتاب خودش انتظار حادثه بی را میکشید با شتاب خودش
راه تیلیفون رساند ، گوشی را برداشت صحبت مجالش نداد و دوام داد :
وبلی گفت ، صدای دختری جوان در گوشی - در مکتب ما دختران مسموم شدند ...

دربن عکس یکی از مریضان مسموم شده داخل بستر در شفاخانه دیده می شود .

لحظه بیکار مینماید کنار میزنم و میپرسم :

- در سه روزی که حوادث مسمومیت در مکتب به وقوع می پیوندد . چنجا چند نفر جهت نداوی به این شفاخانه آورده شده است و او جواب میدهد :

- تعداد شان زیاداست روز اول بیست و - چهار نفر داشتیم - روز دوم چهل و سه نفر و چهل و چهار نفر هم امروز تا کنون به این شفاخانه انتقال یافته اند .

در کنار یکی از پسران مسموم شده که تازه به عوش آمده و وضع صحتی بهتری دارد می نشینم و میپرسم :

- نامت چیست ؟

- محمد فرید .

- در کدام مکتب درس می خوانی ؟

- متوسطه کارته سه .

- حادثه چطور اتفاق افتاد ؟

- ساعت اول درسی خلاص شده بود که یک نوع بوی خوش به مشام رسید احساس گنجی کردم وبعد از آن چیزی نفهمیدم تا چشم باز کردم و خودم را در شفاخانه یافتیم .

- حالا چه تکلیفی داری ؟

- سرم به شدت درد میکند ، احساس دلبری میکنم - وجودم بی رفق است و ضعف شدید دارم .

از دختر جوانی که در پهلوی تخت یکی از دختران ایستاده و پا تگرانی چشم به بیمار دوخته است پرسش میکنم :

شما پایبمار چه نسبتی دارید ؟

- خواهرم است .

- خواهرتان شاگرد کدام مکتب است ؟

- خیرخانه .

- شما چگونه خبر شدید که خواهرتان مسموم شده است ؟

- مادرم شدیداً بیتابی میکرد ، او هرروز از صبح تا چاشت که دو خواهرم از مکتب بر میگرددند مانند دیوانه هامیشود - امروز تگران تر از هر روز دیگری بود زیرا شب خبر مسموم شدن تعدادی بیشتر از شاگردان مکتب را از رادیو شنیده بود - او مرا به مکتب فرستاد تا ببینم که خیرت است یا نه - وقتی به دروازه مکتب رسیدم خبر حادثه را شنیدم و بلا فاصله خودم را به شفاخانه رساندم

- حالا مادرتان کجاست ؟

- به خانه ، شاید حالا براندم او را باخود بیاورد .

و به این ترتیب با چند شاگرد دیگر هم حرف میزنم و چیز هایی از وابسته گانیشان میپرسم - همه يك چیز را میگویند نرفتشان را از عاملان این حوادث اظهار میدارند و از تگرانی های خانواده ها حرف ها دارند .

صدای صبحه زنی در سالون بزرگ شفاخانه طنین می اندازد .

با شتاب خودم را به او میرسانم ، زنی بیسر و دردمند است با موهای سپید و چهره استخوانی ای به آن میمالد که تازه از بستر بیماری بر خاسته باشد ، او میگرید . با تمام وجودش میگرید و در میان گریه تفرین میفرستد و نا سزا میگوید :

- خدا عزابنان تنه - خدا گمان کند ، خدا ذلیل تان بسازه - بیشرم ها ، خدا ترسها !

- بیش میروم و علت نا آرامی اش را میپرسم ، جواب میدهد :

انگار که غرور در دل شان خاله میکرد و انگار که با ننی همه موازین و معیار های انسانی ددمنشانه احساس شیطانی شان به ارضاء میباید و باز در این اجرای نقشه شوم دیگری می شدند تا گروهی دیگر از شاگردان مسموم را در دام اثرات سم های کشنده بکشند و خانواده هارا و مادران را و پدران را بیشتر در ترس و هراس نگه دارند .

و چنین بود که در جریان هفت گذشته آرامش از شهر ما رخت بر بسته بود و هیچ عاذری نبود که از صبح تا چاشت چشم به درگاه منزل نداشته باشد که چه وقت جگر گوشه گانتی خواهند آمد .

با عکاس مجله روانه مکتب سوربا میگردیم که سه روزی دربی شاهد حادثه سازی حادثه آفرینان بوده است ، اما در لبه لبه بسته است و مرنی که گویا دروازه بان است با تانس میگوید :

- این از خدا بر خیران باز شاگردان مسموم را مسموم ساختند .... مجالش نمیدهم و از او میپرسم :

- چه وقت حادثه اتفاق افتاد و چند نفر مسموم شدند ؟

- او که اشک به چشم دارد و چانه اش میلرزد ، جواب میدهد :

- یکساعت پیش - تعداد شان زیاد بود - خیلی زیاد ، آنها را به موتر ها انداختند و به شفاخانه ها بردند ، بقیه شاگردان نیز رخصت شدند .

راهی شفاخانه علی آباد میگردیم و هنوز از پله های عمارت بالا نرفته ایم که جمعی از مسموم شدگان دیگر را به بخش عاجل انتقال میدهند ، بخشی که اینک حتی يك بستر خالی هم ندارد و در هر اتاق چند نفر روی تخت ها دراز کشیده اند .

یکی از ترس ها را که ظاهراً در همان

درین عکس عده بی از مسموم شدگان بداخل شفاخانه دیده می شود .

- ناکتون لابراتوار های ما توانسته اند نوعیت مواد مسموم کننده را تثبیت کنند .
- خانواده های مادر اوج واهمه و هراس از نتایج مواد سمی قرار دارند .
- زن میگریست و میگلست :
- نواسه گنگم است بچیم ، نواسه گنگم ، پارسال پدرش کشته شد و پسران مادرش هم دق مرگت شد . زهرا تنها دختر شان بود که اکنون ...

یک گروه از دختران که در اثر بخش گازسمی توسط دشمنان علم و فرهنگ در مکتب مربوط شان مسموم گردیده اند .

لطفاً ورق بزنید

جفايت در برابر اطفال ونوجوانان ما از فجايع بي نظير دشمنان افغانستان است

راويان آلكر و لابلان اخبار از قديم الايام حكايات دارند ، آنكه كه يهوديان سرگردان در سر زمين مسلمانان ، بصفت مهاجرانساند هنده ميشدند . مسلمانان بنام انسان و به پاس كرامت انساني ، يهوديان را پناه ميدادند . وقتي در ديار اسلام جا گزين و قايم مقام ميكردند ، خصومت و عنادون شان كه در طول تاريخ نسبت به مسلمانان همه جهان اسلام داشتند و دارند آهسته آهسته به جوش و خروش آمده ، در بي تسكين آتش خصومت نروزي خويش ميشدند .

يهوديان با بسيار مهارت و تير رنگ ، در بدل پول و از دست سوم ، ذريعه يدي نراز يهوديان با بسيار مهارت و تير رنگ ، اطفال را مي ربودند ، پخانه هاي مصنوع خود ميبردند و مطابق به رسومي كه رفته رفته در اثر تكرر مكرر بشكل تنوع شان در آمده بود ، مجلسي ترتيب مي دادند ، رو حاليون شان در صدر مجلس قرار مي گرفتند ، اسم طفل مسلمان اسير خويش را «بلا تشبه» (محمد) مي نهادند ، دشنه هاي نيزو بران را هر يك از اهل مجلس پنهان ميداشتند طفل گرسنه مسلمان را در ميان مجلس رها مي نمودند ، ويكي از گوشه ي به طفل خوراكي نشان داده او را نزد خود طلب مي كرد ، هرگاه طفل گرسنه به اشتياق و عطش و تلاش براي گرفتن خوراكي مي تويد يهود بجاي خوراكي در شكم طفل خنجر را تماس ميداد ، به همين منوال طفل براي گرفتن غذا ، نزد يهود ديگر رو مي آورد و تلاش مي كرد ، هنوز دست طفل به غذا نارسيده خنجر سر خورد در اثر همين خنجر خوردن ها و لذت بردن يهود يان ، طفل خون آلود به تدريج نان گفته جان ميداد . اين حكايات و افسانه ها و امپرياليزم امريكايي در عصر جامعه حقيقت پوستاند . اسرانيلى ها به كمك و مساعدت بي حد و حصر امپرياليزم بين المللي در راس آن امريكا همي مردم فلسطين را بدست صيبه نيزم محمدي كرد اسرائيل به تيروي امر يكا هزاران فلسطين را به فجييع ترين وضع نازو مار كرد و هنوز هم مي كند .

سادات يهود صفت كه اسم خود را مسلمان گذاشته و گاهي هم در كمال كذب و ريا مدافع مسلمانان كشور هاي اسلامي جلوه گر ميشود ، انسان با اين پر روئي خاين جهان عرب و اسلام تعجب مي كند . در حاليكه ما بوضاحت ملاحظه مي كنيم كه بتاسي از دلالي هاي حكومت كارتو ، بگين وسادات تو قندبل سقف قصر سفيد از بهترين و نزديك ترين دوستان و ياران هم اند . كارتو در ميان هر سه دست بهم داده اند تا اعراب را ببلندد بعد از افراتر شته شدن برق اسرائيل در قضاي مصر مسلمان ، به افتخار اين دوستي خاينانه و دشمني كم نظير با اعراب و جهان اسلام و صلح و امن شرق ميانه و منطقه يهوديان به اطمينان دوستان بلا فصل خويش ، كارتو و سادات ، محل مقدس مسلمانان جهان «بيست المقدس» را با يتغت اسرائيل اعلان

كردند . بلي نيايد كارتو از جهان اسلام دفاع كند ، بايد سادات خود را حامی مسلمانان اعلان كند ، اگر همين است مدافع و حامی جهان اسلام نقرين بر همچو مدافعين و حاميان . امريكا سادات را حامی كشور هاي اسلامي قلمداد كرده است وسادات نيز بگنان خيز و جست مي زند و بسيار دلت ميخواهد در شرق ميانه دايه مهربانتر از مادر شناخته شود . بلي امير عيسين دولت كارتو دشمن سر - سخت جهان اسلام به سياست خويش بهمين منوال ادامه دهد گرگان ، پاسبانان ربه ها خواهند شد .

همه مردم جهان نگران اند كه امريكا ميخواهد يك قاتل چيره دست و بي نظير مردم شريف ايران رضاشاه پهلوي را كه در اين مرحله در آغوش سادات خاين چادانه به ايران دو باره بر گرداند ، اين گرگ پير كه سادات دلدانهايش را براي خوردن استخوانهاي ايران نيز كرده ، بسيار تلاش دارد ، تا باز يك خيز به ايران برسد و دشمنان خويش را ، يعني همه ملت ايران را بدر و لاشه اش را براي كارتو بالندازد ، باز تا توان دارد خون بسكند و نفت بنوشد .

قصر سفيد اعلان كرد كه دشمنان انقلاب افغانستان را مسلح ميسازد ، عجب سلاح تا جوانمردانه ، زهر پرا گني در مكتب ها ي اطفال ، دختران و نوجوانان . درين اواخر دشمنان جنائيت پيشه افغانستان انقلابي با وصفيكه اطفال معصوم و بي گناه ما را در اطراف واكتاف كشور مثل يهوديان از نيغ كشيده محمدي مي كنند ، مكاتب شان را آتش مي زند و استادان جوان را به قتل مي رسانند و غت و شرف زنان و ناموس افغان را تاراج مي نمايند ، در مركز نيز شروع به مسموم كردن اطفال مكاتب ، دختران و پسران نموده اند .

اين يهود صفتان عصر حاضر به عدايت فرنگي ها ، سادات خاين به جهان اسلام ، اسرائيل و ديگر ياران تا مسلمان شان ، حالا به شيوة زهر پرا گني و مسموميت ها اطفال مسلمان و معصوم افغان را محمدي مي كند . در روي جهان ، حتى در جنگ هاي بين المللي در برابر اطفال معصوم رحيم و عاطفه نسبي مراعات ميشده است ، ولسي دشمنان انقلاب تورو خاينين وطن همواره حمله و تجاوز و قتل و غارت و زهر اندازي شان در برابر مردم معصوم ، بي گناه و بي دفاع افغانستان صورت مي گيرد و تا توان ترين و با كترين موجودات يعني اطفال را كه حيوانات درنده و وحشي كمتر بالای اطفال حمله مي كنند حمله و رواند و به شيوة بسيار تا جوانمردانه بيجاره هاي معصوم و بي گناه را مسموم ميسازند . اما دشمنان داخلي و خارجي ما اين حقيقت را بايد مثل زهر كشنده فرو ببرند كه انقلاب توريگشت ناپذير است ، و نمي شود جلو آنرا باين شيوة هاي كه حكم خس و خاشاك را دارد بگيرند .

- نواسه گمك است ، نواسه گمك - به صنف سوم نرس ميخواه ، پدرش پارسال كشته شد و مادرش هم دق مرگ شد بچيم دق مرگ ، زهرا تنها اولاد شان بود - يكساعت پيش بچه همسايه خبر آورد كه ، چه نشستي بي بي زهرا كه شاگرداني مكتب ستاره را مسموم ساختند - ده اي پيري نفايمم چطور خود به مكتب رساندم و وقتي شنيدم كه او تازه اينجه آوردن تا علي آباد رسيدم يسه پيشم نبود ، از دكالتدار قرض گرفتم ....

- حال زهرا چطور است مادر جان ؟ - خراب بچيم خراب است ، بيهوش شده لبني نداره ، و چونش گر مي نداره رنگ به رخت نفانده ، ديگه چطور شده ، ديگه چطور شده ، هو خدايا تو زهراي مره از پيشم تگير .

وباز گريه مجالش نميدهد ، انگار كه غم شما در حاليكه نوعيت آنرا نميدانيد چگونه

هنگاميكه نوكتوران مسووليتگراي ، بحكم قدسيت مسلك و وجايب انساني شان ، بيماران مسموم شده را معالجه ميكنند .

ها و غصه هائيش راه فرار چسته باشند و با اشك از دشمنان تنگ و بيم فشرده اش بيرون مي ريزند - نو نفر نرس به او اطمينان ميدهد كه حال زهرا خوب است وزير بغلش را گرفته اورا به گوشه يي مي كنشاند . پيش از آنكه شفاخانه علي آباد را به قصد ليسه جمهوريت واز آنجا شفاخانه جمهوريت ترك گويم چند پرسش را به طرح ميآورم با دكتور بريخ شرف سرويس داخله ، پيراهون تعيين مي كنيد ؟ - ما آتني دوت مشخصي نداريم و غالباً ادويه براي از ميان برداشتن اعراض موجود بيمار توصيه ميشود . - اعراض مسموميت در بيماران مسموم شده چه مدت دوام ميآورد ؟ - از يك تا چهار ساعت . - اما برخي از وابسته گان بيماران ادعا يقيه درصنحه ۴۳

شعرهای میهنی در آهنگ های احمد ظاهر

يك سال از مرگ زو درس احمد ظاهر می گذرد، اما هنوز نمی توان به نبود او خوب کرد، احمد ظاهر حضور همیشه در متن موسیقی افغانستان دارد. او با آن عمر کوتاه خود توانست به اوج افتخار رسیده به هدف های سطحی، میخواست

احمد ظاهر به کار خود عشق و دل بستگی چون آمیز داشت

و شهرت بی نظیر دست یابد و این همه شهرت، آوازه و محبوبیت نمی تواند به آسانی به دست آید با یاد نیروی، جاذبه ای، استعدادی باشد، و همه ایسین ویژگی ها در احمد ظاهر بود، او به کار خود عشق و دل بستگی چون آمیز داشت،

که موسیقی مانند هنر های دیگر یعنی آن گوی که شعر و قصه و نغمه یکنامه می تواند بر انگیزنده، تحریک کننده و با شد نمی تواند این وظیفه را اتمام دهد در پاسخ این به اصطلاح منتقدان با بد گفت که موسیقی می

تواند با در آمیختگی به شعر پیاپی اجتماعی را باز تاب دهد. هدفی انسانی و مقدس را دنبال نماید. این نظر آن گروهی از منتقدان است که زیر بنای فکری آنان را مثنوی مقولات خشک و قرار دانی و یران کرده است. اصولی و منطقی نمی اندیشند، با هنر پر خوری شتاب زده و غیر دقیق دارند. تا هنوز به آن تعریف ها بی از هنر معتقد اند که دانشمندان وابسته به دنیای سرمایه و انحصارات ارائه داده اند، نمی خواهند که گامی از آن دنیای کوچک و محدود به بیرون گذارند. مسایل را خود تبحر به و کشف نماید به همان تعریفات قالب هستند، و هنوز وظیفه ای هنر را آن می دانند که بزم شاهزاده ای را گرم نماید گلخانه های فلانی را بیاراید و این طرز دریافتی بی بنیاد، شتاب زده و احمقانه است در دوران ما تعریف ها، در یافت ها و شناخت ها از مسایل و مقولات دیگر گویا گشته است. دگرگونی است که فرمان می راند و انسان است که دنیای خود را گسترش می دهد از تنگناها و محدودیت ها بیرون می آید. دیگر زبون نیست، دگر گویا است، تسلیم نمی شود ستیزه می نماید. شکست نمی خورد، مقاومت می کند و مبارزه می نماید، پیش می رود. در زمان جاری است. توقف نمی کند و در سر انجام بیروز می شود.

واژه هنر گزیر نیست تا انسان بتواند جهان را بشناسد و دگر گویا کند. این جنبه هنر یعنی زبانی دگر گویا گری و جهان شناختی آن همواره از طرف شبه روشنفکران و به اصطلاح هنرمندان و منتقدان بورژوازی تا دیده انگاشته اند. هنر را به انحراف و ابتذال گشاییده و تا سطح تفنن، سرگرمی، مسخرگی و لو دگی سقوط داده اند و این خیانتی لفظی و روحی برینید

که به آنچه به دست آورد به بسنده کند و قانع شود. احمد ظاهر هرگز توقف نکرد، به پیش تاخت و به افق هنر خویش فرا خاکی و گستر دگی بخشید. البته تأیید و تردید دیگران برای همیشه نمی تواند معیار منجشی در باره هنر ویا هنر مندی باشد، گاهی بی مایگان و آنهایی که به مضمون را ستین کلمه هنر مند نیستند، مقلد و پیرو اند، بی استعداد و تکرار میروند، با زرنگی و تر دستی وجود خویش را بر مردم و جامعه تحمیل می نمایند قیاله می گیرند و افاده می فرورشدند که گویا هنر مند (!) اند. گروهی از سطحی اندیشان و آنهایی که ذوقی سالم و درصافت منطقی از مسایل هنر ندارند برای آنان کف می زنند، اما این دلیل برای هنر مند بودن آنها نیست، بر عکس این نظر نیز می تواند صادق باشد، بسیاری از هنرمندان که استعدادی نساب و سیما و صدایی پر طنین و اوج گیرنده داشته اند، در جامعه آن در خشکی را که باید یافته اند، با تحقیر دیگران روبرو آمده اند و استعداد ها نیرو های سازنده و تواننده شان مجال بالندگی و شکوفایی نیافته است این اوضاع و احوال در جوانی دید می آید که فرهنگ بیما دارد، مردم به سطحی از آگاهی فرهنگی نرسیده اند که درست، عالمانه و دقیق قضاوت نمایند. داوری های شان خالی از غرض و مرض نیست. منطقی نمی اندیشند، سطحی توقع شان از مسایل هنری پایین است، برای بی هنران و دلتکان کف می زنند، برای کسانی که فقط به درد مسخرگی و بزم آرای می خوردند از پدیده ای به نام هنر که می تواند در روزگار ما حر به ای باشد برای جنگیدن با کاستی و نا راستی ها، زبونی ها و نادرایی ها، دریافتی سنگواره ای دارند، این مقوله ی مقدس را تحریف و مسخ و مسخره می نمایند. هنر به دست این بی مایگان در منجلابی گندیده سقوط می کند. هدف هنر و پیامی آن گم می شود. گروهی از منتقدان به این باورند

است صریح به این پدید که می تواند آینه ی باشد از واقعیت هسا و رویداد های جامعه ، باری در کشور هایی که به سطحی از نفع و برآمدگی فرهنگی نرسیده اند همیشه بی هنران قافله افراخته اند و گروهی برای آنان کفرزده اند و علامه و قافله واستادشان گفته اند و این زیبا نبار است . نباید هر نازه از راه رسیدن های را که الهای از هنر نمی دانند لقب استادی داد . استاد شدن مراد حلی می خواهد . باید ضابطه ای و معیاری وجود داشته باشد که کسی بتواند استاد شود . و از معنویت این نام استفاده نمی آید . در سطح جهانی پیش از چند آهنگ ساز و استاد موسیقی وجود ندارد . اما در کشور ما تا دلت بخشواد استاد و آهنگساز و علامه و نایب وجود دارد (۱) و این می رسد که ما معیار ضابطه ای نداشته ایم در گذشته و قریبای کرسی نشین از پلان آوازه خوان متوسط و حتی پایین تر از آن خوش آمد و شیبی بزم او را گرم کرده فریاد به آن خواننده می متوسط و حتی کم تر از متوسط لقب استادی صادر نموده است و این تعارفی است که در مجموع به جوهر هنر ضرر به می زند . در کود و انجماد هنری و حتی ابتذال را به وجود می آورد .

بسیاری از آنها بی که سال ها از انقلاب مبارک استادی شان در می گذرد هنوز به رموز و زوایا را ت مو سیقی آشنا نیستند و شعرها را غلط می خوانند ، دانش ندارند بی سواد اند . اگر درین زمینه تجدید نظر شود ، آنگاه می بینیم که آواز خوانان و نوازندگان ما تعریف شده است که به زیان آنها نیز تمام گردید . آواز خوانان و نوازندگان و قتی استاد خطا بگشته خرسند و را ضعیف گردید ، در همان نجایی که بود توقف کرده شاید اند کسر مغرور و خود خواه هم شده استاد یعنی آنکه به مرحله ای از اجتهاد در مملکت پیشه و رشته ی خود رسید به باشد کتاب ها تالیف کرده باشند ، نظریاتی تازه داده باشند ، خلق و ابتکار کرده باشند .

زندگی آخر سر باید بندگی در کار نیست

بگذریم درین زمینه می توان به تفصیل نوشت و این وضع را دولت های ضد مسرد می در گذشته به وجود آورده بودند که ویران گران بنیاد های فرهنگی بودند ، آنگونه که در همه بخش های دیگر حیات خیاالت می کردند . درین زمینه نیز خیاالت های را بر تکیه شده اند نگذاشته اند که فرهنگ ما درخشندگی و شکوفایی پیدا بدستمداد های بی پروا ظهور کند که اختیاری را ستین را سزاوار باشند . دولت های ضد مردمی برای آبیایی که به خواست ها و امیال شان تن می دادند بزم آرای و مسخرگی را پیشه می ساختند لاقاب استادی تعریف می کردند و با این کار در زمینه ی هنر خیاالت می کردند آنکه استاد می شد دیگر نیازی نمی دید که به پیش روی امامه دهد و به اندوخته های خود بیا قرار دهد . و چیزی تا ب واکاره اراکه دهد . دولت های ضد مردمی برای استمداد های بی که می توانست برودش یابد . فرصت نمی دادند . شاعر و نویسنده و آواز خوان و نوازنده و نقاش و موزرخ یا بدخواست های آنان را با زبان مسرد دادند و هر که جای شان زلندان بودند و سر نوشت شان تپید و تبعید و کشتن را اگر ما اکنون در فقر فرهنگی به سر می بریم گناه آن به نوشتن دولت های ضد مردمی و دست نشانده و موزخ در گذشته است .

و اما احمد ظاهر که مسرگی نبود رس مشعل زندگی او را خاموش کرد و اگر زنده بود با آن تلاش و ابتکاری که داشت می توانست آواز خوانی بیروز باشد .

یکی از ویژگی های او همان آواز خوب و تلاش و کار صادقانه و پیگیر او است که می توانست ضامن پیروزی ها و خشنودگی ها ی او ستین او باشد . احمد ظاهر هنوز در راه بود نه اینکه به منزل رسید به باشد . به گفته ای از شمس تبریزی .

هر فسانی که در عالم افتاد -
ازین افتاد که :

که یکی یکی را منکر شد به تقلید
و یا مخلص شد به تقلید .

بسیاری از هوا خواهان احمد ظاهر خواهان تقلید گران اند . نه اینکه از هنر سرور شده ای داشته باشند .

برای آنکه از دیگران عقب نمانند و شخصی متجدد شناخته شوند برای او کف زده اند و در کسرت های او سرورست شکسته اند .

بازی در میهن ما متاسفانه حالتی چنین برقرار بود . اگر از دختر و پسر ی جوان پرسیده می شد که بیلتون را خوش داری یا احمد ظاهر را او اگر در باطن هم بیلتون را می پسندد از سر و یا کاری و تقلید بر ای آنکه خود را متجدد نشان دانه با شدمی گفت احمد ظاهر استعدادی پر شور و آوازی خوب داشت بسیاری از شعرهایی که انتخاب کرده است فاقد ارزش های شعری اند ، و از آن جمله :

می خواند : بلنه ها خالی ...

با ده مضروف است و نه ظرف و این ظرف است که می تواند از چیزی خالی باشد یا پر نه مضروف .

او آوازه خوانی بی هدف است . پیاپی می رسد . هنر او پشتوانه ای از اندیشه ندارد . در حالی که هنر مند نمی تواند در دوران ما موضع نداشته باشد . هدفی را دنبال نکند . هنر امروز هدفمند است و هنر مند نیز نمی تواند به وقایع روزگار خود بی تفاوت باشد و لیلی لیلی جان بخواند . بهر حال احمد ظاهر چند آهنگ میبندی دارد که به گونه ناخود آگاه و یا آگاهانه ساخته است و نویسنده این سطور فقط همان هارا می پذیرد از جمله : به داغ نامرادی سوختم ای اشک تو شامی به تنگ آمد دلم زین زندگی ای سرکش چو لانی

درین مکتب نمی دانم چه رمز مهملم یارب ؟
که نمی معنی شدم ، نمی نامه ای ، نمی زیب عنوانی !
ازین آزادی بهتر بود صندره به چشم من -
صدای شیون زنجیر و قید کنسج زلندی
به هروضعی که گردون گشت ، کام من نشد حاصل
مگر این شام غم را ، هر گشت ما زد صبح رخساری
زیک جو منت این نا کسان بر دین بود بهتر
که قسم بشکافم به مشکل صغره سنگی رابه زمگانی
گناه هم چیست ، گردو نم چرا آزده می دارد ؟
ازین کاسه گدا ، دیگر چه چشم جسر لب نا می ؟

زندگی آخر سر باید بندگی در کار نیست
مگر فشار دشمنان آیت کند ، مسکین مشو
با حقارت مگر یبازد بر سرت بساران در
گر که باواستگی نداری این دنیا شوی
گرچه شرط پای بومی ، سر بیاید در نت
زندگی آزادی انسان و استقلال اوست

خانه قلبی شده من طرف بیابان کجاست
برگ نرسوزد به شاخ ، موج نلرزد بر آب
خانه شدم ، غم شدم ، من همه مانم شدم
اشک به خورم کشید ، آه به بادم سپرد
برق نکه خیره شد ، شوق زدل رخت بست
در تق این بادیه سوخت مرایا تنسیم

د ویتنام په ادبیاتو کی د هو چی من ونډه

هو چی من چی دیوه ایل او لس منلی لار ښود - سیاست پوه - تیوریمین او ستر انقلابی و یو معتد او انسانی شاعر هم و چی شعر په ژبه یی نو یتنام او هندوچین دښکلاک او زبیبناک خپلو خلکو د لیبون او زغورون تودی او سوری ترالی وبللی . د ډیرو انقلابی آثارو دلیکلو تر څنگ یی شعر ښکلی آثار هم ښخ ته راوستل چی دیوه معتد او انقلابی شاعر په سوگه یی خپل ټول اتلان له خلکو او زبیا راوستو لکړو پرگنو څخه و ټاکل او دخپل تنگیا لولس دعا توراو پر یو - یو زلیو او بد مر غیو زړا او خندا - وپیژنو او وپاړنو بولسی یی زولندی و ساتلی .

خپل ډیر شعرونه یی دښکلاک گرو د جیلونو دنورو نوبو او زړه بو گسو و ټگو پنجره تر شا و لیکل او شعر په مر غلرو یی د ویتنامی څرلاند ادبیاتو امیل ښکلی کړ او دا امیل یی دربره گال انسان دښاهو هار کړ .

د ۱۹۴۱ کال په ژو تیه کی دښکلاک گرو پلاس په چین کی بندی شو او د هغه دهر یی نو یرنی غو لوی جوړی کړی چی خو میا شتی وروسته د هغه یو لیک ملگرو ته ور سید چی په کی یسی لیکلی و : (ورپخی غرونه ټوی . غرونه له ور یخو سره څاپ وزی . یوازی خم او زړه می توپونه وهی . سپیل هسک لټوم او دملگرو په اندینه کی یم .)

دهمد نه لیک په رسید لو چی شعر په زبه لیکل شوی وڅرگنده شوه چی زولندی او ښکلاک گرو د هغه د هیواد یا لوانقلابی ملگرو دنه ایلید و لکی مغزی د ټیټو لسو او انقلابی رو حیی نوژلو لپاره درو اغجنی پرو پا گندی کړی وی او د هغه دژوند دخبره په را رسیدو سره یی ملگرو جشنونه او اتونه وکړل .

هغه چی دژوندی پالید لو لپاره اوسپنیز او نه ما تیلو لکی نکل او هو ډنډ لون کله له (نا ښنگ) نه (توین تزی) نه او کله هم (گوا ی لین) څخه د (لیا نو چا نو) سره یخورو زندانونو ته زنجیر تر لی ولیر - یدول شو او په همدغو جیلو نو کی یی په چینی ژبه شعرونه وویل چی شمیری سلونه رسیری او د (زندانیان) په نامه خپاره شول .

دو یتنامی کره کتوکو دکره کتنی له مخی د هو چی من شعر چی ډیره برخه یی اخلاقی اوله طنزه ډکه ده په کی ښکلا او طرافت لیدل کیږی چی د کلیوا لی شو خدی لو د انسانی زړه سواندی ښه اغخورونه یی کړ یده اوبه ویتنام کی دسوسیالیزم د جوړیدو زیاپونکی هم گڼل کیږی شی .

شاعر یولوی او تکړه هنر مند دی چی لو انسان او دځهانده معتد زړه لرو لکی

دی او دانسان یی ډیرو او چتو ارما نو نو په هیله نو یو نه وهی .
لاند یی مصرع دهغه داخلاقی رو حیی اسنا زی دی چی لیکلی یی دی :
(سنا خان په زندان کی دی - نه ساه)

او شعر له لاند یی کړی څخه څرگند یږی چی خپلو اشعارو ته لیر اهمیت ورکوی :
(قیافه جو پوم - حال داچی دز غو روون لپاره ستر گمی په لاریم)
هدا شان له بدله ویلو څخه تر اخلاقی غو زین پوری وپانندی غی :
(نیردودانی دپغری دتیری تر گوزارونو لاندی ډیر گا للو .)

خو کله چی دا تیر پری ددانو سپینوالی ستا یم .
په دغه پیږی کی چی مون زولند کوو
انسان هدا شان دی .
ددی لپاره چی انسا نشوو
باید د بد مر غیو گو زارو نه و زغوی)
یا دا چی بند یان په حشر او اوچتلیو کی گوری - لیکلی :

(هغوی له ټو ستر گو سره سره سپیڅلی غیری لری .
وینتیا - هغوی په ښو او بدو وینس .
ښه اوبډ - د بشر په طبیعت کی نشته
بلکه له روز لو څخه زیز بدل دی)
دهو چی من شعر ژباړو لکی (فان لپوان) لیکلی :
دا کلمی هغه منا لو ته دی چی په ښونځی کی دو یتنامی کو چنیا لو غوړو نو ته رسیری :

(انسان دزیز بدو په وخت کی لیسک دی)
دنه ښه لیدل کیږی چی شاعرو په زندان کی درو سو لار پر یږی دی او دمارکی لارغوره کوی - خو کله کله شور او فریاد ورڅخه پورته کیږی لکه :

(دزندان غلور نا انسانی میا شتو له لس کلو نو زولند نه زما خان ډیرو کړ اوه) .
یا :

(سورگل غو پیری سور گل مرادی کیږی یی له دی چی و پو هیږی چی سور گل څه کوی . کافی او بس دی
چی دسره گل وډم زندان را شی چی دیند یا نو په زړه کی دنړی لو لی نا خوا لی تر آسمان پوری ناروی سوری ورسوی)

تر دی وروسته خیال بر دازی په فریاد خوا هی بد لیری لکه :
(زمون به زما نه کی با بد بیتو نه پولاد وگڼل شی .
او شاعران هم با ید د مبارزی په لاره چاره و پو هیږی)
هدا شان لو مری غمجنو و لکی شعرونه او وروسته تو ند او تو ند لیکلی :
(گپڅ چی لمر ددیوال له شا څخه را جگپږی .

دزندان و ر ټکوی .
خو ورتر لی پانی کیږی .
شبه له خپل ټولی زور تیا سره په زندان کی پانی کیږی
ددی لپاره چی په زنجیر ټولی پانی کیږی .
باید یو له بل سره مبارزه و کړو
څکه چی د په زنجیر ټول شوولپاره دودنه کیدلو ځای نشته
او هغوی چی په زنجیر کی ښکېل نه دی

نه پو هیږی چی چیری و یده شی .
دولت ما ته ور یچی را کوی - زه دهغه په ما لیبو کی ځای لرم
سا تو لکی یی ډیره بد لوی چی زما دشارا نو (رکا بوالو) ونهله تر سره کړی .
رینتیا نه چی در نا و ښت له پو لوکیر شوی دی)

دشاعر په شعرونو کی غرور او خونوړ توب (لطافت) دواپه لیدل کیږی چی آسپایی حساسیت او فرا نسوی رما تیزم یو له بل سره یو ځای شوی او یو هیلوانه یی جو په کړیده چی د هو چی من دځانگړی سرلوشت ، زده کړی او شخصیت څرگندوی دی .

شعر نه یی ښا ښسته او د محتوی له کبله لپاره - انسانی او ډیره ژوره ده چی دژوندی ریا لیزم په لاره روان شو یده .
دهو چی من شاعری دهغو رندواو کتوبسره - یو چو ادعا گانو یا ندی د بطلان کر ښه راکاږی چی وای یی : (شاعر هڅکله سیاستوال کیږی نه شی) .

داخیره چی دخپنو ادعا وا لو له گڼی را و تللی او واقعیا په نه لری دژوندانه درښتیا یی بهیر په وپانندی یی بلور لسه لاسه ور کړی څکه چی مو ډ داسی ډیر شاعران پیژنو چی د سیاست په ډگرکی د لوی لاس لرلو تر څنگ شعر او ادبیاتو په نړی کی یی هم پرا څه و نه لری ده .
خو داهم با ید هیر نه کړو چی د پورتنیو شاعرانو او ادبیاتو سر ډیره ډیرو خیال پرست شاعرانو هم دپو چو خیالو نو او هوسونو په نا سمو اغورونو ایلنی او تسی بو لی و یلی دی چی د ژوندانه په درد نه خوری .

هر هرینه مچ سسجه

له هغه به مو ۲ پوی آرا به گو بیسی ته نلله
خپل سر به یی را نیمه کیر او و ییل به یی
«پوهیزم چی نسیم کولای د تل لپاره نیکمرغا
واوسم . مپه نسه . زه خپل ژوند نا
دوام ورکوم .» او دهغسی دا پوسلی کلمر
زما په یاد تی . خو وروسته له هغه خا
پینه ونسوه . آيا هغه پینسی چی ما (دنیاسره)
درلوتی رښتیا وی او کنه ؟ نا هم تراوسه
را نه خر گندی ندی .

په رښتیا چی هغه زه وم چی را نه لیری
می کړه او نا کاره رانه ډیر طبیعی ښکاریده
ټولو ملگرو می نا کاره کلاه . له ښخوسره
به یی مینه کوله او وروسته له خه موندی خخته به
تری لیری شول . ما هم لکه ندریو غو ندی
وکړل او هیڅکله می فکره نه کړه چی پینه
کارنه کو چی له خسانه یی لیری کوم .
رو پیا نه را تلو لکی می به مخکی درلوده
او ته می شوا ی کو لای چی خان به یو .
رو یا یی مینه کی ډوب کړم . ددی سو ج
ایسته کول در دونکی و . ډیر در دونکی . خو
په پای کی پر خپل هو س با ندی بر بالی
شوم او هغه می رانه لیری کړه .

لومړی ځل له هغی سره ویسز ندل خو شا له او خو ښه وه . ما ته یی مو سکا
اوس دهغی عکسو ته هم لرم . موز په تیار کول . او ه . او س هم مو سکا کوی . . .
کی وو . هغه د تیار د هغی کلمی سره هغی مو سکا می پینه را په یاد ده . . . وروسته

نښی گرزیدنی به پلمه محاکمه شو او
په یو کال بند یی محکوم کړه . په محاکمه کی
ددی زاپه سوری دژوند او پینو د خرنگوا لی
تر سختی اغیزی لاندی را غلم . اجاز می
واخیسته چی د نون سره به جیل کسی
خبری و کړم .

لو مری یی نه غو ښتل چی له ما سره
خبری و کړی ، خو وروسته یی دخپل
ژوند کیسه را ته و کړه .

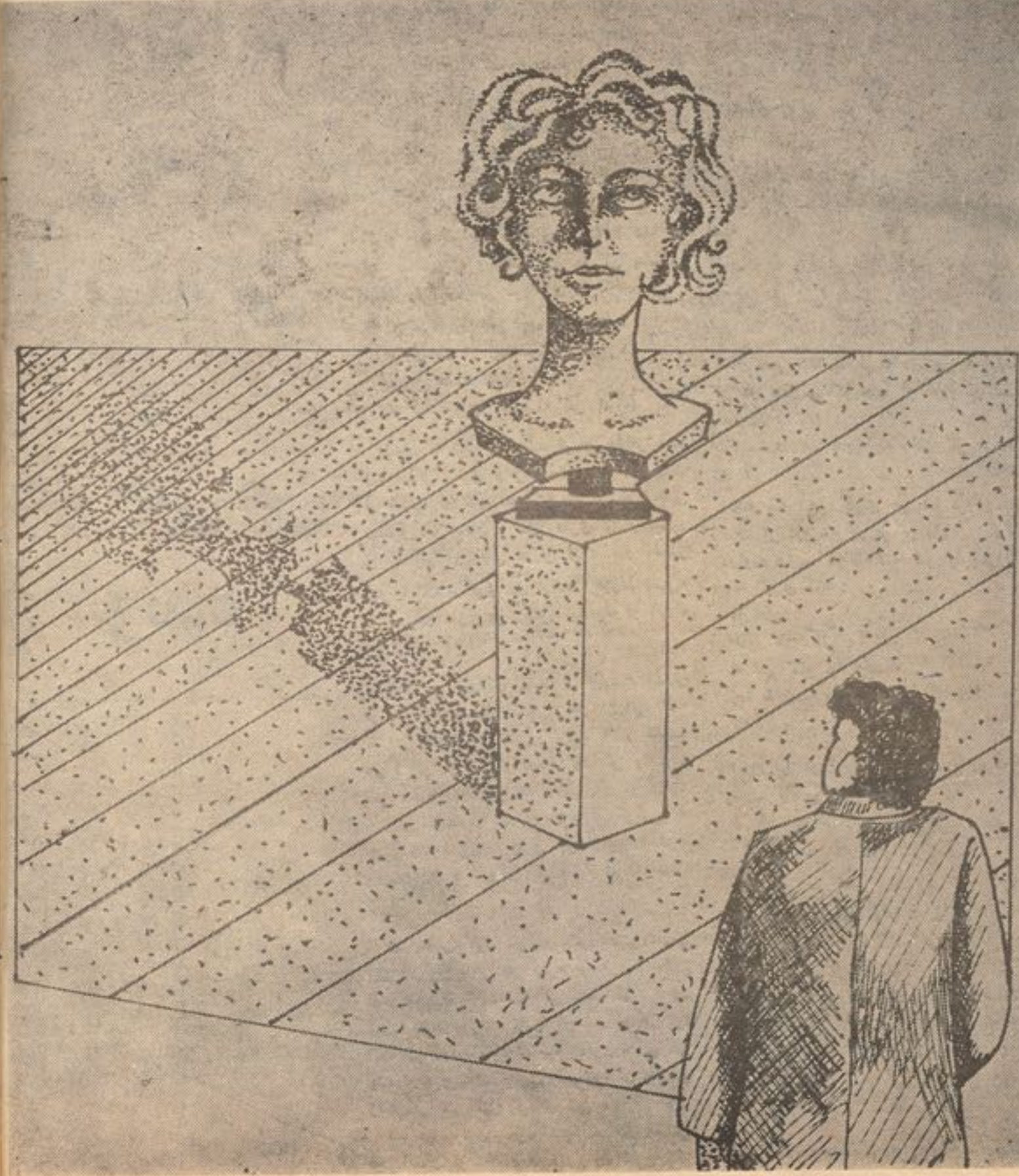
و یی ویل : ستا مو گناه نده . ما
ډیری بیسی نښی ور خی لیری کړی تی .
هیڅو خت به مر ستو نو نو کی نه یسیم
ویده شوی ، تحصیلات می پنه وو . زه یو
مهندس ییم . په خوا نی کی می نو نسه
پیمی نه درلوتی خو ډیر پینه خو شا له
ژوند می در لود : هره شپه دنشا وو (پارټی)
او یا میللمنتیا ته تلم او مست کور ته را
ستو نیدم . هغه وخت می پنه را په یادتی
آن ډیری و هو کی پینسی یی . سره لدی .
په یاد د ښتو نو کی می یو در زشته تی ،
چی زما پا تی یی بیسی ژوند . یعنی ټول هغه
خه چی نه نیئا پوری اړه لری . یی ډک
کړی تی .

گزا نه پیا غلبه ، هغه یی (نیئا) بلله
ډاډه یی چی نوم یی (نیئا) ژمیره یی به
اور گنا ډی کی کار کلاه .

ډیر یی وزلی وو . خو ښخی کو ښیښ
کلاه چی د کور به چارو کی پا کی ته پام
ولیس . پخپله یی پخلی کلاه او لاسو نوی
تل په پام پام کار کلاه . له غریبانه
جا مو سره ډیره ښکلی ښکاریده . او هره
ورځ یی دخپل مینه په ختگ کی په خیال
او سوچ تیریده ، او ما هم کله چیسی
هغه لیدله ، په یوه بل حالت چیسی هغسی
ته وم او و ښتم .

او لکه څوک چی په اور ښت لو ند شوی
وی ، لږ زیدم او ټول ژوند می له یاده
الوت .

نه یو هیزم خدای به دهغی گنا وی چی
زه ور با ندی گران وم سو بیسی . . .
چار جا بیر یی هر هر خه چی وو غمجن
او قهرجن ورته ښکاریدل . نو باید په
ما مینه شوی وای . هر خه ته وی ،
زه څوان وم ، ښکلی څوان ، سره له
ډیرو شعرو نو سره چی له یاده کوی می
وو . پینه می را په یاد تی چی هر تگه می

خه موده و رو سته ، (اينا) دخيل ميره سره جنوب ته سفر و کړ او هغلته يې دتل لپاره له ژوند ه سترگي پټي کړي ، هو کي ۱ هغه ميره شوه . خو هغه خا لري جي ماندينا خينه درلودی هومره درلودکی وي جي نه مي شواي کي لاي دهغي لسه هکله آن کي چني خير هم و اور ۲ . کړينسي مي کازه جي دهغي په هکله هيغ و لسه يو هيږم او هيڅکله د هغي په هکله سوچ و نه کړم . دهغي عکس مي له خا ته سره سا تلي و خو ليکو نه مي يې بير نه ورو- سپا دل . هو ۲ داسي آشنا يا نه درلودل جي دوا هو پيژند لي واي ، او له همدی کبله ورو ورو د (اينا) خيره مي له ذهن خته ونوغل شوه ، يو هيږي ؟ ما ورو ورونيسا هيره کسره هويځي مي له ياده وايستلنه خيره يې ، نو ۲ يې ، او لنډه دا جي ټوله مينه يې ، نا به ويل جي داسي هو جو د هيڅکله زما په ژوند کي لاره نه در او ده آه ، داسي يوه قوي ميري ته لکه زه ، د شرم خاي دي جي ټول شيان همدا مسي هير کړي !

کلونه کلونه پر له پسې بير شول ، نه غواړم ووايم جي غرتگه مي خپل ژوند سمبال کړ . پر نه له (اينا) خته مي يوازي مانديانو او پيسو ته هڅه وه ، لسز د ي يو خلي پر يا لي هم شوم ، کي لاي مي شواي جي زردو بله و لگو م او هم بهر هيواد ته و لاپشم . واده مي و کړ او داولادو خيښ شوم . خو ورو سته ټول شيان مخ په زيان و لاپل . په هر کار په مي جي پر يد و کړ له ما تي سره به مخا مخ شوم بيځه مي ميره شوه . او لا نونه مي هم رانه د غاږي کړي شول . نو خه مي با يد کړي واي ، هغوي مي خپلي کورني نه و لير تول او اوس دخداي خته غواړم جي ما و پټي . آخ . آن او س هم نه يو هيږم جي په هغه ورو او معصو هوماشو- ما نو به خه را غلي وي ، ميره دي او که ژوندي ؟

او ورو سته مي مشروب ته مخ کړ ... يوه قمار خا نه مي پرا نيستله ، خو هغه هم له ماتي سره مخامخ شوه او پاتي پيسو او تران مي جي درلوده همدی کارکي پوپناه شو . کويښي مي وکړ دقمار له لاري خپل ژوند ته سمبالست ودرکړم خو دو مړه و پلي سم جي دا يو چانس و جي چيل ته و نه لويدم . هو ، او پر نه له هيغ دبله ټول ملگري مي رانه دښمن شول او همدا وخت مي دما تي او لويدني پيل و .

ور ورو مي له داسي خايه سر پورته کړ جي همدا اوس يې ويني . که رښتيا را خته وغواړي له خپلي ټولني خينه دغي کندي نه را ولويدم . خه کار مي کړي شواي جي پيدا کړي مي واي ؟ کسلونه مخکي لدی جي په شرابو واوړم ، مياشتي مياشتي مي به کارخانه کي کار وکړ ، خو وروسته مي کله جي مشروب

نه پناه را وده ټولي دروازي مي په مخ وتړلي شوي ... ټول را خه ټينيدل او ما له ټولونه کرکه در لوده او تل په دی سوچ وم جي کاش يو ځل مي سر نوشت واوهي او يو ځل بيا شتونه ورسيزم . دمثال په توگه . ته مي درلوده جي يو خيالي ميراث مي په نصيب شي او له بد مرغي خه وژغورل شم .

نه ده هيره کړي . نا خايه مي دهغي خيره په سترگو کي وخرخیده او يوه دنيا سوسوچونه جي زما په روح کي خيښ وو ، لکه يو لسوي سيندراوښ او يو ځل بيا ژوندي شول ... مجسمي ته مي وکتل او په داسي حال کي جي لورزيدم وهي ويل ، محترمي اجازه را کوي جي يوه پوښتنه وکړم جي دا مجسمه په چا پوري اړه لري ؟ او هغي وويل : اوه ، دلوږي يې شي ده ، پنځه سوه کاله مخکي جوړه شوي . په پنځلسمه پيري کي . او دهغي د پاتي په ۴۳ مخ کي

مي پيل وکړ ، هغه خه يې جي غوښتل وهي کړل او دکور بشخي يو روپل را ته را کړ . پيسو مي واخستلي او په همدی وخت کي مس ناخا نه يوه کوچني سپنه شهر مرو مجسمه تر سترگو شوه . نا خايه مي حالت تغيير وکړ . نه پوهيږم ولي ؟ مجسمي ته خير شوي وم او نسي شواي کولاي باور وکړم جي . پنځله هغه وه ... (اينا) !
ميرانه ښاغليه ، باور وکړه جي مانينا بيخي هيره کړي وه او په هغه دم کي دلومري ځل لپاره وپوهيدم جي هغه مي

په هر حال ، يوه ورځ جي له ډيري بيخي اولوږي خغه ر پسر د يد لم ، پر نه له دينه چي قصد مي کړي وي او وپوهيږم جي خه پښه کيږي ، ديوه کور جوړلي ته نشوتلم . ناخا - په آسپيز چيغي کړي . اوه ، هو فکر نه کړم جي ته قتل جوړوتکي وي « خو ما وويل ولي نه ، زه قتل جوړوتکي يم » دوی غوښتل جي دليکلو د ميز قتل جوړ کړي او همدا و جي يوي مجللي او سمبال شسوي کسوتي ته يې بوتلم ، جي هلته يو زيات شمير عکسونه او دلوري يې شيان ايښودل شوي وو . په کار

از کجا باید شروع کرد؟

سالف : میهن لدا

خود مردم داوطلب که هم اعاشه و هم اسلحه خود را خودشان تهیه می کردند تشکیل می دادند و این مردم مسلح و آزاد یخسوا افغانستان بودند که بمجرد سوال آزادی و دفاع از وطن سروچان بر کف به میدان می شتافتند و خون گرمی های جوانان وطن پرست زین تا ریخ این دوره هاست.

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم در بیانیه ای خطاب به جوانان فرمودند :

«آیا جوانان ما وجود ما می دانند که جوانان قهرمان ما طی قرن ۱۹ در سنگرها و گریزگاهها مبارزه می کردند و ما را و هم چنان درنده خونی و سفاکی و بی رحم دشمنان مردم ما را دشمنان جوانان ما می نمایند میباشند .

ولی ما درین نوشته از بحر بیکران و بر خروش تا ریخ کشور تنها به بررسی مبارزات جوانان و مخصوصاً در طی پنجاه سال اخیر بعد از استقلال افغانستان و بویژه طی بازده سال اخیر برسی می نمائیم .

آوایکه به سيطرة چینی امیر حبیب الله در افغانستان خاتمه داده شد و نهضت امانی به پا یمری و سر بازی جوانان وطن پرست و زعمای ملی قوام گرفت و مردم ما آماده شدند تا با زور سر نیزه استقلال فروخته شده افغانستان توسط سلاطین دست نشاندگان را دوباره حاصل کنند .

قبل از آنکه مردم افغانستان جنگ استقلال را براه بیندازند (در دوره سلطنت امیر حبیب الله) جوانان ما به تشکیل دسته های مبارز و پیکار بر علیه سلطنت مستبد و جیره خوار استعمار پرداختند ، چنانچه نهضت که از طرف معلمین و معلمان و منسولین لیسه حبیبیه (اولین لیسه مدرن در کشور) بنام « جمعیت سری ملی » متشکل از روسا و شرفکرا آن زمان تشکیل شده بود بهترین نما یا تکر روح پیکار و جویا نه جوانان ما در گذشته هاست با وجود آنکه جلد سوسان در بار امیردراز فعالیت های «حزب سری ملی» را یور می دادند و وی این جوانان قهرمان را مورد عتاب و حبس و مرگ قرار می داد ، نهضت پیوسته اوج می گرفت بهر صورت آوا نیکه امیر حبیب الله ازین رفت و غازی امان الله زمام امور را بدست گرفت همه زعمای و جوانان وطن پرست به این صدای او (که صدای ملت افغانستان بود) یعنی جنگ با دشمن استعمارگر و امپریالیست ، لبیک گفتند و سر در راه وطن گذاشتند با یاد داشت که در همه جنگهای مردم افغانستان و منجمله جنگ استقلال (۱۹۱۹ ع) دولت و حکمروایان با قشون منظم نهضت کننده اند (تنها بعد از جلوس امان الله خان تعداد ناچیزی از افسران و سپاهیان توانستند در جنگ اشتراک کردند و سایر جنگجویان را

چنان مقاومت و مبارزه کردند و اندک و اندک گذشته ها تا بیخ آن همه جا نشانی ها و مقاومت را مشت محدود و ناچیزی از دست خوانان ، سلاطین و طبقات حاکم به نفع خود استعمار می کردند . بهترین نمایانگر این واقعیت ها تا مبارزات پر شور مردم ما در مقابل استعمار بریتانیا طی سه جنگ تا ریخی می باشد که مردم کشور ما انگریز را از وطن شان می راندند ولی این ازدهای چند سر از دروازه های دیگر (در وجود شاهان دست نشاندگان) و یا نسبت ضعف و سازشکاری طبقات حاکمه مرتجع با دیگر مستقیماً خودشان بکشور ما هجوم می آورد و وطن پرستان را بخاک و خون می نشاند .

بررسی سراسری تاریخ پر شکوه کشور ما درین مختصر گنجایش ندارد و نمیدانیم از کجا شروع کنیم . چنانچه این سوال را بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهور دموکراتیک افغانستان در یک گرد هم آبی شکوه مند طی بیانیه پر شور و پر محتوای انقلابی روز هشتم جوزا خطاب به فعالین و کارکنان کمیته های شهر و ولایت کابل و سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان دایر شده بود به این الفاظ طرح کردند :

«از کجا باید شروع کرد ؟ از تاریخ حزب پر افتخار دموکراتیک خلق افغانستان ؟ از مبارزات مردانه و با شجاعت جوانان افغانستان در مسیر تا ریخ نهضت انقلابی خلق های افغانستان ؟

از ریخ های عظیم و بیکران مردم زحمتکش افغانستان ؟ از مصایب ، ظلم ها و مستغریهای طبقات حاکم مستعمر و استعمارگر افغانستان ؟ از کجا ؟ از تجاویز اشغالگران و استعمارگر کهن بریتانیا ؟ از امپریالیسم و خون آشام بریتانیا ؟ از حکومت های جبار و مستبد افغانستان ؟

از سلاطین خونخوار و مستعمر افغانستان ؟ از کجا ؟ از دردها ، آلام و شکنجه های طاقت فرسای مردم افغانستان از سلطه ی ترور و اختناق حلیف الله امین ؟ از شهیدان ما ؟ از قهرمانان ما...؟

گفته های پر مفهوم و پر محتوای بالا

در مقابل تاریخ انسانها از همان اول و قیامی دو گانه ی شناخت طبیعت و شناخت جامعه و هدف یگانگی یعنی این شناخت ها ی عینی را بحیثیت نهاد پخته سبخت ساختن و بهرورد ساختن انسان و جیره شدن بر قانون های جامعه و طبیعت قرار داشته است با یاد داشت که عملی کردن این وظایف و دسترسی به آن هدف والا ، تاریخ طویل و پر از خم و پیچ و بفرنجی دارد .

شناخت طبیعت و دسترسی به آن عامل مریوط به این ساحه پیوسته خیلی کند می شود و سبب آن ها تا ما موجودیت تضاد های طبقاتی ، ملی ، نژادی و فکری در درون خود جوامع بشری است . تاریخ پر عظمت و حماسی کشور خود و مردم خود را و رقیب می زینم ، مردم غیور و آزادیخواه افغانستان چنان جای پا های از خود بجا گذاشته اند که می توانستند بسبب خود پرغنائی تاریخ مبارزات بشریت بیفزایند ، درین عرصه سر بلژی ها و مبارزات ضد استعمار ، ضد استبداد ضد ظلم ، ضد سيطرة ی اجنبی و ... اول سبب جوانان چشمگیر است .

عرصه مبارزه بر ضد سببهای هاویدادگری ها اتم از طبقاتی و ملی و نژادی و غیره در کشور ما توسط جوانان روز مننده (البته تحت اداره و رهبری بزرگان مدبر ، زعمای ملی هو شیوا در گذشته ها و رهبران آگاه و متبحر کنونی) بر او نشیب و فراز ها ، گرمی و سردی ها و بفرنجی ها بوده و هست بر رسی و سر هم بندی تجارب مویوط به زمانه های مختلف امر است ضروری و حیاتی و آمو زنده ، منتها با یاد داشت که از کجا باید این کار را آغاز نمائیم ، زیرا تا ریخ این مبارزات خیلی طولانی و رنگارنگ است .

در طول تاریخ افغانستان این جوانان کشور ما بودند که در راه وطن و آزادی سر بازی نموده اند و خیره ترسین مستعد ترین شان بعد از پس از پختگی لازم رهبری اخلاقی جوان خود را درین راه به عهده گرفته اند . برای اینکه جوانان امروز ما بخصوص جوانان انقلابی و مبارز ما از تاریخ رنگین و حماسه آفرین اسلامی یعنی مبارزات جوانان ما در طول تاریخ گذشته کشور بیا موزند . بیا موزند که :

جوانان ما با یردانه در برابر هر نوع تجاوز بر میهن مقدس و سر بلنشان تا پای

خود مردم داوطلب که هم اعاشه و هم اسلحه خود را خودشان تهیه می کردند تشکیل می دادند و این مردم مسلح و آزاد یخسوا افغانستان بودند که بمجرد سوال آزادی و دفاع از وطن سروچان بر کف به میدان می شتافتند و خون گرمی های جوانان وطن پرست زین تا ریخ این دوره هاست.

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم در بیانیه ای خطاب به جوانان فرمودند :

«آیا جوانان ما وجود ما می دانند که جوانان قهرمان ما طی قرن ۱۹ در سنگرها و گریزگاهها مبارزه می کردند و ما را و هم چنان درنده خونی و سفاکی و بی رحم دشمنان مردم ما را دشمنان جوانان ما می نمایند میباشند .

ولی ما درین نوشته از بحر بیکران و بر خروش تا ریخ کشور تنها به بررسی مبارزات جوانان و مخصوصاً در طی پنجاه سال اخیر بعد از استقلال افغانستان و بویژه طی بازده سال اخیر برسی می نمائیم .

آوایکه به سيطرة چینی امیر حبیب الله در افغانستان خاتمه داده شد و نهضت امانی به پا یمری و سر بازی جوانان وطن پرست و زعمای ملی قوام گرفت و مردم ما آماده شدند تا با زور سر نیزه استقلال فروخته شده افغانستان توسط سلاطین دست نشاندگان را دوباره حاصل کنند .

خاستند تا وطن را از چنگال نودمان چنان پشنگار نا نوری واز يك رژيم سلطنتي مستبد و ايسته به استعمار و امپرياليزم نجات دهند ...

بهر حال بعد از آنکه مردم ما عليه استعمار محيل انگر يسز قهر مانانه جنگيد نسند و آزادي ب قيمت خون هاي پر بهاي جوانان و ظهير ست از دشمن تجاوز گر و محيل تحصيل شد و نهضت هم رويه اوج مرفت ولي دشمن در کمين بود و بسيار زود (بعد از چند سال محلود) در وجود مسر نجمين يکبار ديگر آرزو و صهي پا ک مردم ما را نقش بر آب ساخت و بعد از ينگه ظاهرا توسط شخص معلوم الحالي (حبيب الله کلکاني) و در حقيقت خود انگليسي نهضت اما ني بخاک و خون کشا نيد ه شد نو کر دست پرورده و غلام نمک خورد ه انگليسي نا در ولد يو سف ولد يحيي (که هر سه مرحله ي آن يعني اين هر سه نفر زود بنده هاي زيان دي استعمار چيان انگليسي در هند و افغانستان داشتند) بر سر پر قدرت تکیه زدند و در طول زمان مديري او و اخلاقي که نيم قرن توام نمود جوان واقعي و فکر جوان بزنجر کشانيد ه شدند و يکبار ديگر زير امرعاشم جلاد شکنجه هاي قرون و سطاني امير عبدالرحمن بر هر آزاد يخواه و تحول طلب جاري گرديد و جوانان آزاد يخواه وطن اين سازندگان و مديان فعين اصلي وطن در بند کشيد ه شدند .

شاعر جواني در مسرتيه واندوه از بين رفتن نهضت مشروطه خواهي اما ني شعري شرو ده بود که به نقل از کتاب ارزشمند افغانستان در مسير تاريخ در ينجاي بندهالي چندي از آرا نقل مي کنيم .

تامي از جور و ستم ، شکوه و فریاد کنيد
سعي بر هم زدن منشا بيداد کنيد .
دست ما دامن تان باد جوانان غيور .
که از بين ذلت و خواري همه آزاد کنيد .
خانمان کرد تبه ، تا شود آباد خودش -
خانه ي ظلم و ستم يکسره بر باد کنيد .
اي جوانان ، ستم مر نجان چند کنيد
تا بکي رحم برين دسته ي شيايد کنيد
روزي آيد که شود خلق به خلق حاکم و ما
وقته با شيم از بين ور طه ، زما ياد کنيد
هر کجا لاله رختي با قد سروی دیديد
يك نفس ياد ازین جلوه ، تا شاد کنيد .

آل يحيي پا همه تکبر و استبداد و بيداد بر مردم ما ستم روا داشتند و لي مبارزان راه آزادي مردم وطن آرام نسند نشستند و ييو سته در صدد تشکل و ایجاد هسته هاي مخفي مبارزه ضد استبداد و ضد سلطنت مطلقه ادامه مي دادند . او لين جوانه هاي اين نهضت بصورت علني طي نظا هرات پر شکو بو با غطمتیکه رول جوانان و روشنفکران مترقي و آزاد يخواه در آن از همه بيشتر بود در شروع دهه چارم قرن حاصـ

(۱۳۳۱) هجری شمسی بود قوع يوست که بشت ارتجاع سلطنتي و فئودالي رابلرزه آورد و آنان را سخت سرا سيمه ساخت و ارتجاع در مقابل اين عمل انساني از خود درنده خوني و لجام گسختگي زيادي نشانداد طي اين نظا هرات شکو ه مند جوانان دلير وطن چون شيران زيان خوا ستا درويدن زنجير هاي اسارت و استبداد بودند و اين خوا ست هاي انساني را بدو ن هراس و بدو ن ترس بصراحت عام و تاسم در روي چاده هاي کابل انعکاس دادند اين نظا هرات در نوع خود اولين نمايش علني ضد استبداد سلطنتي و فئودالي و استعماري در کشور ما بود که در نتيجه ي آن تر ريبا همه رهبران نهضت و جوانان که دولت ارتجاعي آنان را به اصطلاح خطرناک ؟؟ تشخيص کرده بودند دستگير و زنداني گرديدند و لي با يد دانست که در اترين فعاليت هاي و ظهير ستانه ، دشمن (نوت ارتجاعي) نيز عقب نشيني ها ني نمود . چنانچه از اين واقعه تاريخي که ورق زر يني از تاريخ مبارزات جوانان افغانستان ميباشد بزرگ کارمل منشي عمومي کميته مرکزی حزب دموکراتيک خلق افغانستان رئيس شو را انقلابي و صد را عظيم در بيا نيه تاريخي شان خطاب به فعالين و کار در هاي کميته هاي شهر و ولايت کابل و سازمان دموکراتيک جوانان افغانستان ، جنين ياد کرده اند :

"من شاهد چند مرحله مبارزات قهرمانانه جوانان کشور خود بوده ام . آيا نو جوانان ما با اصطلاح تاريخ نويمان سيا سي در روز مبارزات نو جوانان و محصلين دوره هفت شو را ي ملي را بخاطر دارند که بر اي نخستين با ردتاريخ کشور نظا هرات بيش از چهار ده هزار نري را به پيش آهنگي محصلان جوان و نسل جوان ما بر اه انداختند و در استبداد سلطنتي ظاهر شاه را بلرزه انگذند و پائشاهت قهرمانانه در حدود هجده ساعت دليرانه مقاومت کردند ..."

آري اين او لين جر قه هاي مبارزه متشکل و گسترده در کشور ما بود . واکثر وطنپرستان که درين واقعه مدت ها يذبا دي را در زندان ماندند بعد از رهائي را ه مبارزه را محکم تر و پيگير تر تعقيب کردند طي دهه استبداد داودي جوانه هاي مبارزات متشکل و مترقي در خفا و بعضا نيمه مخفي نفع مي گرفت . طي اين سالها سر سپردگان واقعي را ه مردم با ایجاد شبکه هاي وسيع تماس و تبادل افکار مي کردند و طرحي را تدارک مي ديدند که همه وطن پرستان آزادي خواهان و تحول طلبان را در يك ارگانيزم جمع نمايد اين کار بسيار استادانه و شجاعانه صورت گرفت ، جوانان وطن پرست و تحول طلب همه با يکديگر به ملا همه پرداختند و از همين محافل متعدد بود که بعد از استعفاي

سردار محمد داود و بيميان آمدن دموکراسي تا جدا ر (۱۳۴۳-۱۳۵۲) حزب قهرمان و زنجير شکن يعني حزب دموکراتيک خلق افغانستان تشکيل شد . (اول جنسوري ۱۹۶۵) .

حزب دموکراتيک خلق افغانستان که محصول شرايط جامعه و مبارزه و کار خستگي نا پذير جوانان و رهبران اصلي انقلابي بود ، از همان لحظات نخستين تشکيل خود در صدد تشکل جوانان واقعي و وطن پرست و انقلابي بر آمد و روز تا روز ساحه نفوذ و شهرت اين او لين حزب طراز نوين طبقه ي کارگر و کليه زحمتکشان و آزاد يخواهان و وسيع تر مي شد .

ارتجاع سلطنتي و ارتجاع فئودالي و امپرياليزم جپائي که در وجود اين حزب دشمن اصلي و معلوم کنند ه خود را مي ديدند از اين واقعه بزرگ تاريخي يعني تشکيل حزب دموکراتيک خلق افغانستان دستپاچه شدند .

و علاوه از وارد کردن ضربات واخلال گري ها (توسط جناح اکثريت ارتجاعي يا دلمان بر عليه فرگميون حزب دموکراتيک خلق افغانستان درو لمي جرگه و سو قصد بجان آنان ، نخويف تديد ، شانتا ز و روا داشتن تبعيض در برابر اعضاي حزب در ادارات دولتي بخصوص معارف ، ايجاد دسته هاي اخلالگر و معلوم الحال براي تبليغ عليه حزب و رهبري آن و غيره) در صدد آن بر آمدند تا حزب را از درون منفجر بسازند . همان بود که سي ، آي ، اي فرزند و فادار و جاسوسي آيد يد ه خود حفيظ الله امين را که در شروع تشکيل حزب يعني زمان گشايش او لين گنگره حزب مصروف فرا گرفتن تعليمات جاسوسي در امريکا بود فورا بکابل فرستاد و با و ماسيل و ذرا يي گونا گونا گون او را بيهيت ايجاد کنند ه آشنا نه و لاله جاسوسي اميراليزم امريکا در حزب دموکراتيک خلق افغانستان داخل ساختند .

با همه اخلال گري ها و شقاق انگي هاي امين که همه از آن آسما هي دارند ، حزب دموکراتيک خلق افغانستان در گو تاهرين مدت (سيزده و نيم سال پس از تاسيس) با آماده ساختن توده ها براي سرنگوني رژيم هاي ارتجاعي سلطنتي و فئودالي و ايسته به امپرياليزم ، انقلاب نظر مند ثور را به تا ئيد و پشيماني با انفعال و التوه مردم زحمتکش و آزادي طلب افغانستان به يروزي رسانيد و از لحظات او لين يروزي پلان هاي وسيع لجات مادي و معنوي زحمتکشان و وطن روي دست گرفته شد و در عمل شروع به ياد ه شدن نمود

بيرک کارمل در بيا نيه ي تاريخي شان درين مورد مي فرما يند :

"... علي الرغم تمام نشوا ريبا ، علي الرغم تمام کج روی ها و اشتباهات و نوظه ها و نسايس ، حزب دموکراتيک خلق افغانستان نقش يي نظير تاريخي خود را با سرنگون ساختن رژيم استبدادي سابق اينفا کرد و حاکميت زحمتکشان افغانستان را استعرا ر بخشيد ..."

حزب دموکراتيک خلق افغانستان در حالیکه بسيار زير تيز به در اداره امور دولتي و فاقد کار در هاي ما هر اداري بود ، در جامعه عقب نگهداشته شده و بلا کشيد ه ي افغانستان که عمر ي رادر زير سلطه جهمي شاهان و فئودالان گذشتا نده بود ، قدرت را به نما يند گسي از همه مردم افغانستان بعهده گرفت در يپولوي اين عوامل موجوديت جاسوس ما هر (امين) پا يك شبکه ي وسيع تخريبي (با تد امين) سد راه بيشتر فت پلان هاي انقلابي و تعميري دولت جوانان و انقلابي افغانستان بود ، درين بيکا رسخت و اين آزمون تاريخي جوانان ما سر بلزانه روان بودند و هستند و لي با تا سف بايد گفت که اکثرا حتى جامعه خود را کشف نه نموده بودند ، تيوري انقلابي را بصورت درست و همه چا نه جلا جي و هضم نموده بودند و چند اصل تيوريک را بدو ن در نظر داشت شرايط خاص جامعه ما نحو يسل مردم مي دادند و خود نيز نسبت هضم نکردن درست اين تيوري ها راه درست را از بيراهه تشخيص ناده نمي توانستند . چنانچه درين مورد .

بيرک کارمل در بيا نيه شان گفتند :

وليکن سوال درين چاست که تيوري انقلابي را چگونه فرا گيريم آيا از روي کتاب يك سلسله جملات و يک سلسله دگم ها را طور طوطي وار به حافظه خود بسپاريم و بعد نمره پازي کسيم و شعار پدييم و خود را يك انقلابي بيش آهنگ طبقه کارگر بناميم ؟ اگر چنين کسيم مرتکب اشتباه بزرگي خواهيم شد ..."

آري سانه ساختن تيوري و فرا گرفتن و از بر کردن چند جمله درد خلق را دوا نمي کند چنانچه همين عوامل که در بيا نيه فوق عالمه از بر شمرده شده است باعث گرديد تا مردم و انقلاب بخاک و خون کشانيد ه شوند و امين اين جاسوس و تحريف کننده اصول انقلاب و مبارزه بر سر قدرت بياید و به حکم و فرمايش امپرياليزم ، وطن ، انقلاب و مردم را بزند يك ورطه سقوط و هلاکت برساند . اين موضوعي است جدا گانه که بلايش بحث وسيع در نشرات صورت گرفته است . ما در ينجاي خصوصي عطف به بيا نيه تاريخي بيرک کارمل خطاب ب جوانان ، وظايف جوانان خود را بعد از ييروزي مرحله نوين انقلاب بوجزا بر رسي مي نماييم . براي اينکه جوانان ما وظايف انقلابي شانرا درين مرحله حساس تاريخي (مرحله حاکميت جمهوري دموکراتيک افغانستان و جبهه وسيع ملي پر وطن تحت رهبري ح ، د ، خ ، ا) انجام دهند بايد :

بقيه در صفحه ۴۴

فردا

شب با ملایمت بال‌های سیاه خود را می‌گسترده و جهان را در آغوش تاریک خود می‌کشید . خانم عادر سالون ویلا نشسته بودند و آقایان در روی تراس سمت باغ عقب می‌زمزوری که روی آن پیاله ها و گیلان های لیکور دیده میشد قرار گرفته بودند و متفکرانه سگرت می‌کشیدند . آتش سگرت های شان در ظلمت شب مانند چشمان شعله وری میدرخشید .

چند لحظه قبل راجع به یک حادثه وحشتناکی که دو روز قبل به وقوع پیوسته بود سخن رانده بودند . دو روز قبل در مقابل چشمان مهمانان دومرد و سه زن در آبهای دریا به صورت فجیعی غرق شده بودند .

جنرال (دوژ ۰۰۰) گفت :

سراسی ، این قبیل وقایع و حادثات تسایل ناسف است . اما نمیتوان آنرا وحشتناک خواند البته هیچوقت ای انسان را تکان میدهد و متاثر می‌سازد ، ولی تاثیر آن آنقدر وحشت افزاینست که عقل انسان را زایل سازد . اگر

واقع و وحشتناکی انسان را بکلی تغییر بدهد و خون را در عروقش منجمد سازد ، تنها تکان یک روح و یا تراژدی یک مرگ هول انگیز کافی نیست . برای اینکه واقع و وحشتناکی استخوانهای بدن را بلرزاند ، یک وحشت اسرار آمیز و احساس یک ترس غیر طبیعی لازم است اگر یک انسان میمیرد ولو که تحت شرایط بسیار دراماتیک صورت بگیرد هنوز نمی‌توان این مرگ را وحشت انگیز خواند یک میدان جنگ وحشتناک نیست ...

ملاحظه خون نمی‌تواند هیچان خشونت افزای تولید کند . فجیع ترین جنایت هابه شدت می‌تواند به تمام معنی وحشتناک باشند .

گوش کنید ... من به شما یک خاطره شخصی خود را نقل می‌کنم که معنی وحشتناک را بکلی برای تان واضح می‌سازد :

سدر اتنای جنگ های سال (۱۸۷۰) بود ، که از شهری (دون) گذشته و به طرف (پونت آرم) عقب نشینی می‌کردیم . دشمن شکست خورده

ما تقریباً بیست هزار نفر بود ۰۰۰ بیست هزار نفری که بکلی خود را از دست داده بودیم و امید داشتیم که در (لوهاور) دوباره مجبزی گردیم ۰۰۰ بیست هزار نفر خسته ، گرسنه ، با فکر درهم و برهم و در حال فرار ۰۰۰۰

برف سنگینی همه جا را پوشیده بود . تاریکی شب ، مانند پلاپوش سنگینی ، دشت و زمین را در زیر خود می‌فشرد . همه کوشش داشتند پیش بروند ، زیرا (پروسی‌ها) در تعقیب ما بودند و زیاد هم فاصله نداشتند .

ظلمت شب تمام مزارع (سورماندی) را با درختان و دهکده‌های آن با چنان قدرتی در آغوش کشیده بود ، که غیر از سفیدی کمرنگ برف در چند متری ما چیزی دیگری دیده و یا شنیده نمی‌شد و تنها صدای قدم های یکنواخت سر - بازان و سرنگس شمشیر هایشان از وجود آنها در این دشت بی پایان نمایان می‌کرد .

سربازان در حالیکه یونیفورم های شان پارچه پارچه شده و سر را با کتیف بودند ، با قدم های

مرتضی و آخرین قوف خود کوشش می‌کردند تا در میان برف پیش بروند . سرما با نهایت قدرت خود حکمفرمایی داشت . من بعضی وقت سربازان را می‌دیدم که کفش های خود را می‌کشیدند ، زیرا آنقدر تنگ بودند و ایشان را اذیت می‌کردند که بیچاره حاضر بودند پاره‌ها در روی برف راه بروند از اینکه آن کفش های تنگ را در پا داشته باشند بعد از مدتی کمی در جای آثار پاهایشان در روی برف لکه های خون دیده میشد بیچاره هاند حالیکه پاهایشان از شدت دردمی سوخت ، آشفته و خسته ، در روی برف ها می‌نشستند قانقسی براحت بکشند ، اما دیگر هرگز از جای خود بر نمی‌خاستند ۰۰۰ هر فردی که یکبار می‌نشست ، دیگر مرده‌ای پیش نبود من کوشش می‌کردم که آنها براه خود ادامه بدهند ، زیرا همینکه از حرکت بازمی ایستادند ، خون از شدت سرما در عروق شان منجمد میشد اول بی‌هوش میشدند ، بعد بروی زمین یسج بقه در صفحه ۳۳

آسیه ندیری؛ احمد ظاهر توانسته پسودهنرمندانه در روح شونله نفوذکند

گی خلاقیت و تحرک احمد ظاهر ندیری بود که حتی یک آهنگش و در مجموع یک کمت اش باکست دیگر او از نگاه کمپوز آهنگها، برآمدن آواز از حنجره و نحوه فریاد بر آورد نهی دلنشین اش مطابقتی نداشت

و مقام شایخ هنریك هنر مند دارد که شمار دوستدارانش از روی تناسب هنرش تعیین میشود و آواز خوانان سر شناس يك کشور بدینا يك شیوه خاص هنری مجزا از دیگران دارند که البته هنر احمد ظاهر بنوبه خود حیثیت يك روش خاص هنری را داشت احمد ظاهر آواز خوانی بود غیر از هر آواز خوان دیگری ، اینرا من نسیگویم همه کمالیکه دوستدار احمد ظاهر اند میگویند. فریحه دقیق ، نورا سروری و ماری حیات محصلین سال دوم رشته نری بو هنر ادبیات. در زمینه گفتند: او هنرمند عالی بود، و واقعا معجزه میکرد، همه را به شور و هیجان می آورد آهنگهای بنظا هر است

گفت و شنود های از محیط پوهنتون کابل در مورد هنر و مرگ احمد ظاهر ، سراینده نامراد وطن :
نون از محصلین صنف دوم زونالیزم پوهنخی ادبیات که اسمای خویش را آسیه ندیری وصفیه داوی معرفی داشتند، در برابر پرسش های ما متذکر شدند :

طوریکه احمد ظاهر از آوان کودکی در جهان وسیع و پهناور هنر گام زد و در خود استعداد فطری و مهارت بخصوصی توانست سراغ بنماید . استعداد و پشتکارش بطور مستدام ، پشتوانه خوبی برای او گردید و از وی يك شخصیت هنری فراموش ناشدنی ساخت در واقع دو عامل متذکره یعنی استعداد فطری

فروع خلاقیت هنری و منبره جادویی احمد ظاهر

تهدایی بوده برای بقای جادو ادبی بر روی شهورت و آوازی

و پشتکار دست بهم داده و منتج بدان گردید تا احمد ظاهر به اوج شهرت برسد و هنر احمد ظاهر نه تنها خستگی راه نداشت بلکه او از ابتذال سخت گریزان بود زیرا به تازه آفرینی ایمان داشت همیشه میخواست لسو آفرینی کند و روی همین انگیزه بود که هر گاه يك پارچه را برای دهمین و یازدهمین بار هم می سرود گم تر باهم مقایسه میشد و این میرساند که احمد ظاهر خودش استاد خوبی برای خود بوده و مرفوع کننده تقیصه هایی که

و اما انسانی و بر محتوایش بنیاد غم را در درون انسان محو میکرد و صدای گیرا و نافذش هنگامه بر پا و در انسان تحرک و تهبج می آفریند ... آهنگهای ناب او روان آدمی را نوازش میدهد . فریحه دقیق در جواب سوال دیگری اظهار داشت:

احمد ظاهر معتقد به سه اصل عمده بود ، یکی اینکه هنرمند باید خلاقیت و آفرینندگی داشته باشد دودیکر اینکه نکوشد تا هنرش را خودش بر دیگران بیولاند بلکه هنرش را هنر مندانه قابل پذیرش سازد ، و دیگر اینکه متکر پشتکار نبوده ، پیگیری داشته باشد احمد ظاهر بر گس فخر نی فریخت ، با همه هنر مندانه میانه خوبی داشت ، احمد ظاهر کسی نبود که تماشا گرانش خسته شود ، او همواره مدعی بود که هر گاه يك شونله اش فازه بکنند او دیگر کنسرت نخواهد داد معذالک درمی یابیم که برای احمد ظاهر فقط و فقط يك چیز مطرح بود آن راهی و خودش نگهداشتن دوستداران صدایش .

در خود سراغ میداشت، بود او میکوشید که حتی در آهنگهای خوانده شده اش نیز دگرگونی نسبی بیابود تا بهتر از اول خوانده باشد . صرف نظر از مسئله ابداع و ابتکار احمد ظاهر با چنان جذابیت و شور و چنان روش و میتود بگری که خاصه شخص او بود با در نظر داشت اینکه او تصانیف و آهنگهایش را با کمال حوصله مندی و دقت ترتیب مینمود ، توانسته بود خودش را ردیف بهترین آواز خوان های جوان کشور قرار بدهد . آواز گیر او جادویی و چیره همیشه متبسم و جذابش بسان مقناطیسی شونله را بسویش میکشید و بدلیای اندیشه ها و تخیلاتش میرید با تا کسید روی مطا کسب فوق میتوان گفت که احمد ظاهر آواز خوان محبوب روز بود زیرا او توانسته بود هنرمندانه در روح شونله نفوذ کند و ساعتها سر حالت نگهدارد، از همین لحاظ هنرش در دلها جاویدانه ماند . با محمود فرملی مامور در پوهنخی ادبیات سر صحبت را کشودم:

نورا سروری و ماری حیات در پاسخ يك سوال گفتند : همیشه عده از آواز خوانان متعصب و تنگ نظر میخوانند بر همه خوبیا و بر از لدگی های احمد ظاهر پرده بکنند و حسانت و وزند ، میرساند که احمد ظاهر «بهترین آواز خوان» بوده است که به اورشک

آیا احمد ظاهر خلقی خواهد داشت یا جایش همیشه خالی خواهد بود ؟
- اساساً هر هنر مندی از خود طر لذاران خاص دارد ، این بستگی به نحوه هنر و بختگی

احسان الدین : آواز جادویی و چیره همیشه متبسمش شونله را بسان مقناطیسی بسویش می کشید

لیلی عبدالرحیم‌زی: برای احمدظاهر همه وقت راضی نگه‌داشتن شنونده اش مطرح بود .

به هر سو میروم ای آشنا در جستجوی تو ولی از تو سراغی نیستم نه در اینجا نه در آنجا !

بیادم بازمی آید که میگفتی: من ازین آستان عزم سفر دارم ولی بلور نمی‌کردم

بیادم یازم می‌آید که میگفتی: برای ناله ام تنگ است این دنیا به قلبم خون می‌جوشد ، جدا از ما کجا رفتی ، چرا رفتی ؟

چرا بی ما سفر کردی ؟ چرا از ما خند کردی ؟

به قلب ما هجرت آتش افروختی رفتی چرا بر ما سرود «بگذرد» آموختی، رفتی بقیه در صفحه ۱۰

از روی حسادت حکم میکنند که عامل شهره گشتن احمد اهر و محبوبیتش بیس طبقاتی و مادی اش بوده، اگر نیک، منصفانه و بیطرفانه بنگریم احمد ظاهر شخصیت ممتاز هنری بود که ابتدا هنرش را بر دیگران تحمیل نکرد و بود چون هنر را نمیشود باجبر بر مردم تحمیل کرد و قبولاند ، آخریای احساس درمیانست .

ولسی حسن ، نر و ت و نام خانوادگی را با اینهمه محبوبیت چکسا و ؟

هما رووفی در مورد اینکه آیا خاطره از احمد ظاهر دارد گفت : صدای احمد ظاهر ، کنسرت های احمد ظاهر ، آهنگ های جذاب احمدظاهر ، طنز گویی ها و شوخی های احمد ظاهر در پهلوی هنرش همه و همه خاطره های اند . فراموش نشدنی . بامیر احسان الدین برومند محصل پوهنخی انجنیری کابل در مورد احمد ظاهر و هنر پر درخشش گفتگو نمودیم . وی میگوید : ضمن سپاس از شما بخاطر ارج کساری به هنرمند محبوب و اما بر یاد رفته کشور باید اذعان داشت که : خدمات هنری احمد ظاهر مسلماً خدمات شایسته برای هنر کشور ماست . آرگن رادر کشور آورد و مروج ساخت احمدظاهر آهنگهای فلکلوریک نیزداشت آهنگ لیلی جان را که آهنگ سچة فلکلوریک است بشکلی عر سه گرد که نه تنها اصالت فلکلوری آن زنده گردید بلکه آهنگ روز گردید .

شایسته نوزی یکتن از محصلین پوهنخی ادبیات پس از ابراز نالر عمیق در مورد مرگ نا بهنگام آواز خوان چیره نست ، مرتیبه یی از مرحوم نینواز را که کتون دیگر وی هم با احمد ظاهر در خوابگاه ابدی رفته ، بمن سپرد که با تشکر از ین همکاری شان اینک مرتیبه متذکره را که درباره مرگ احمدظاهر سروده شده تقدیم میگرد :

نثیفه حبیب ، عارفه عمر ، ملیحه حبیب دوستانش مرگ احمدظاهر را یک شایعه اسفناک خواندند .

• درامه مرگ احمد ظاهر «بهترین آوازخوان کشور» یک شایعه و یک فاجعه اسفناک در دنیای پنهان موسیقی کشور مابعدا بهمی آید .

• آواز خوان مستعد ، شک ، پر تحرك ، کم نظیر ، خواستنی و محبوب هنگام ، چه ضعیمانه و ظالمانه ازین برده شد .

• یاد احمد ظاهر در هر انسان هنر دوست و نوعی رود لعه می آفریند و احساسات هنری اش را طغیانی میسازد .

اودو هر آهنگ مرکتروشیوه بخصوص داشت وقتی آهنگی رامیخواند مسلماً آن آهنگ دیگر آهنگ روز بود . آهنگهای فراوانی از وی مانده که حتی اگر سراسر روز و سراسر هفته و ماه شنیده شود باز هم تازه است و به کبتگی نگرانیده یکی از صفات خوب آهنگهای

احمدظاهر اینست که زود خستگی نمی آورد آهنگ «خدا بود یارت ، قرآن نگهدارت» او باوصفیکه پیوسته در تلویزیون و رادیویخش میگردد بازهم همان شور و لذت اولی را حفظ کرده ، بشیر احمد درین زمینه سخنان دوستش را دنبال کرده گفت : اینکه بعضی

عبدالحمید و هابزاده: خلایق و تحرک هنری احمدظاهر ستودنی است .

هما رووفی : آهنگهای جذاب و کنسرت های احمدظاهر همه و همه خاطره اند

در کشور های عقب نگه داشته شده اطفال نیز مانند هزار ها پروبلم دیگر برگردن زنان همایل اند

مساعی مشترک زنان

درفون عجبدم و زدهم زنانم که همایه شوند میتوانند به اندازه های وسیع و برجسته در جامعه علم و ادب و سعی عمل بر داشته نتوانستند **موفقیات اجتماعی خود را نسبت به سابق محکمتر** نمایند و لیاقت خود را به جهای نایب سازد زنان که نه تنها در اداره خانه و پرورشی فرزندان و پر تلاش بودند بلکه به هر رشته ای از علوم و فنون

بسیستم با پیشرفت های سریع علم تکنولوژی طرز تفکر مرد در جامعه زن تغییر می کند با تکامل افکار، عقاید طرز روش و شیوه بر خورد مردان نسبت به زن تحول می پذیرد و برای زن اجازت مداخله در همه امور چه در امور منزل و چه در امور جامعه دانه می شود اینجاست که کم کم نیمه از بیکری جامعه انسانی فعال می شود و از نیرو و انرژی فعال زنان استفاده به عمل می آید آهسته آهسته زنان از گوشه های انزوا بیرون آمده و وارد اجتماع می شوند نگاه زن جوانگامی و سعی پیدا کرد و کوشش او در مردان وارد صحنه زندگی شده تا آنگاه که از همه مسوولیت های سپرده شده موفق بداند.

و در کل و بیکار روزانه عملاً داخل شدند بسیاری از مخالفین این نهضت شرکت زنان را در حیات اجتماعی یک

امر جا خلا نه دانسته به اندیشه آن بودند تا زن گوشه خانه نشسته و قیوتش لباس شستن و چاروب کردن تهیه غذا نظم و نسق منزل و تربیه فرزندان باشد اما وقتی که زن مطابق به قانون مدنی مستفید از برخی امتیازات دانسته شد آنگاه وقت فهمیده که زن تنها برای چنین کار خلق شده بلکه می توانستند از عهده همه کارها موفق بند آیند، همچنان یک عدد مردان تنگ نظر فکر میکردند که امتیازات غصب شده از دست شان خواهد رفت و عرصه فعالیت مردان تنگ تر خواهد شد ولی آنگاه که آتش جنگ بین المللی در گرفت و تاثیرات آن بستم کشورها سرایت نمود و چینی که گلوله هائل زمین و آسمان با ریدن گرفت و مرد ها مجبور شدند که کارخانه ها و ماشینها، و کشتزارها را ترک گرفته و برای دفاع از وطن و ناهوس وطن بشتا بند درین وقت زن های مبارز لیاقت و مهارت خود را ثابت ساختند چیهات جنگ، کارخانه ها و مزارع عقب و در مانیتورهای فرستاده به یوت رسانیدند که همان کفایت و لیاقتی را که مردان در اجرای امور دارند زنان نیز موفق تر از آنها مجری امور اند.

تا شروع جنگ بین المللی بسیاری از مردان مخالف کار کردن زنان را نخواستند آنها به مساوی اجتماع بودند مگر بعد از جنگ بین المللی نظرات در مورد زن تغییر کرد تا گزیر شخصیت انسانی و فعال زن را به رسمیت شناخته و خود را از مدافعین و طرفداران این موجود خارق العاده گردیدند درین مورد مقالات و رسالات ارزشمندی نوشته شده صفات انسانی زن را در تمام امور اجتماعی یک یک شمرده و درود انبیا را در تمام امور اجتماعی مفید خواندند از فلسفه ناقص العقل بودن زن دانگی کردند و روی آن خط بطلان کشیدند و یکبار دیگر برای مرد ها ثابت گردید که شمولیت زن در امور اجتماعی هرگز مانع انجام وظایف خاصه فوادمی اوشده و دور بودن از منزل و رسیدگی به مسا بر امور او را بی تفاوت باز نمیدارد بلکه او را بیشتر فعال ساخته و او را پدیدان محرم که زندگی کثرت دارد که با یک ارزیابی میتوانیم بگویم پیش زنان **دایمیان مبارزه دعوت نموده** و آنها را بیشتر اعتماد و نگاه به نفس باز آورد.

خلاصه در جنگ بین المللی و قتیکه مردان همسران و فرزندان خود را پهلوی خویش دیدند احساس کردند که کشور محتاج فعالیت و فداکاری آنهاست لذا پلانونک وارد میدان محرم که شده با کمال جدیت شروع بکار کردند و به انسانهای قابل کمک و محتاج درسی مددگاری بر آمد و در زیر بارش گلوله لحظه از پرستاری غمخواری و مرهم گذاری محتاجین غرو نماندند تگرودختی در اندیشه

می‌توانند آزاد زیست نمایند و آزاد بسز رنگ شوند، به عبارتی دیگر چون وطن لانه و آشیانه مشترک همه افراد اشخاصی است که در همان جا به زندگی آغاز می‌نمایند از آب و هوای آن استفاده می‌نمایند و از امتیازات یک انسان مدنی مستفید می‌گردند پس باید رسالت‌ها و مسؤولیت‌های که در برابر مادر وطن دارند به حسن صورت انجام دهند و فریضه عینی خویش را به امانت‌داری و دیانت به سر منزل مقصود برسانند. به ویژه این رسالت بدوش پدران و مادران رسالتی است که کودکان خویش که غنچه‌های نو شکفته و آینده داران این مرزوبوم است طوری تربیت نمایند که از این کلمه یعنی آزادی سوء استفاده نکنند البته هما نظوریکه کودکان حق آزاد زیستن و حق امتیازات فراوان بگردن مادر وطن دارند و وطن محبوب شان نیز بالای آنها حق و حقوقی دارد که باید در انجام این فریضه غفلت نشود بلکه در راه انجام آن توجه مبذول گردیده و بر خورد جدی صورت گیرد.

در گذشته ناآگاهانه پدران و مساند میخواستند تا اطفال شان خمود و جهود بی روحیه، ترسو و بسزدل و گریز پانسیست به مسؤولیت‌های اجتماعی بی تفاوت در برابر چگونگی وضع فامیلی اجتماعی تربیت نموده و وقتی خواهان حق و حقوق خویش و یا طالب معلومات در زمینه‌های مختلف می‌گردیدند جواب رد می‌شنیدند و ناگزیر میشدند در برابر همه مسائل خانوادگی و اجتماعی سرد و بی تفاوت باشند مثلاً گاهی اتفاق می‌افتاد که اعضای خانواده در برابر سوال و یا سوالات کودکان بی تفاوت باشند و در مقابل سوالات جدی و حیاتی کودک را باتکان دادن سر و پا گذاشتن مژه‌ها بالای هم جواب مثبت و یا منفی ارائه کنند که این وضع فوق العاده بالای شخصیت داور است محو دلش کم ساخته و باکاملا سلب می‌نماید. همان است که کودک مذکور در جوانی معجوب، غلیل کناره آینده کشور.

جو پارآمده و قاندر نیست نارسانت‌ها و مکنذیت های را که درقبال زندگی بعدی به عسبه دارد بی‌درستی انجام دهد و یک عنصر مفید برای خود و جامعه بار آید. وقتی چنین میشد حاکمان استثمارگر و سلطنت طلبان نسل‌های آرام و تسلیم طلب جرات یافتند تا آنها را تحت تسلط و استثمار خود حفظ نمایند تا از مزایای جامعه برده و برده داری مستفید گردند اینجاست که پدران و مادران آگاه باید نیک بدانند و خوب متوجه شوند و تلاش به خرج دهند تا چنین اطفال را به پرورش گیرند که معقول، آگاه، پرخاشگر، مشبث ستیزه جو و صحتمند پارآمده و در طول زندگی خصلت های انسانی در روح و روان و جسم و جان کوندر کان عجبین گردد تا از بی تناسبی جلو گیری به عمل آید.

باید ملتفت بود که این نکته بمعنی آن نیست که گویا بخوایم در تحت این شعارها مثل را بی بندوبار و لجام مسیخته بار آوریم و بدست تربیت کنیم نخیر! منظور ما از این طرز تربیت آنست که به طفل درس آزادزیستن و درست زیستن بدهیم و از حجب و حیای زیاد او بکاهیم و شریستی و تلخی زندگی را به او گوشزد نمایم و از راه نا هموار زندگی و از نا مایعات روزگار او را آگاه سازیم تا برای زندگی بعدی آماده بوده و چون بحر خروشان و سرکش از دشواری های زندگی تسخرو شد و آرام و متین به زندگی ادامه دهد.

در فرجام آرزو مندیم مادران و پدران و همه مسؤولین تعلیم و تربیت کودکان دست بدست هم داده فضای فکری کودکان را طوری عسبار سازند که در طول زندگی رفیق مهربان برای خانواده وطن پرست حقیقی و واقعی برای همسپان و مردان زنان مبارز و سرسپرده برای مادر وطن بار آیند.

به پیش در راه تعلیم و تربیت نسل آینده، سعادت مند باد آینده سازان و مسو و لان کودک مذکور در جوانی معجوب، غلیل کناره آینده کشور.

بادوشیزه مبارز آشنا شوید

افزایند. اطفال آنان همانند پدران شان ناز میفرشند. تمسخر میکنند و به ریش سفیدان قر به آنگاه که خلای میل شان کاری صورت میگیرد، می‌غرند، او میدید که همین پولداریان قر به هر یکماه از حاصل ربیج و سود مرد م قر به مهمانی های مجللی ترتیب میدهند. و حاکم منطقه و شرکای او یعنی قر به داران و ملک‌های قر ب و جوار را دعوت میکند و تحفه هامیدهند. این هماعه در روح و حساس این دختر ک دراک و بسا عوش تاثیرش میگدارد.

و او را علیه این همه نا برا بر پسا تحریک میکنند. او این همه تقاو تنها را می نگر د و علل آنها را میجو ید.

روزها و ماه‌ها فکر می‌کند مطا لعه میکند فکر حماس و نیروی خا رق العاده در کشف اسرار و علل اصلی این همه نا برا بر پسا و راه‌های حل آن دو ستان بقیه در صفحه ۵۰.

دریك قریه كو چك و قشنگی كه دوین دو كوه بلند و سرسبز قرار داشت و خانه های سنگی قشنگ چلب نظر می‌کرد خا نواده میز بست خیلی فقیر، آنها دو پسر كو چك و يك دختری تقریبا «۱۷» و «۱۸» ساله داشتند. كه زیبایی او همه را به حیرت انداخته بود شوكت دختری زیبایی بود. فهمیده باندرك و مردم دوست او از همان اواینگه پا به بیرون خانه نبساده بود و در آن زما نيكه ثوران مکتب سه صنفی قر به را سپری میکرد. میدید كه مادر، پسر خویشا وندان اسوام و همه اهل قر به شب و روز در گرمی و سردی كار میکنند و زحمت میکنند او میدید كه چگونگی و به چه آسانی اطفال معصوم می‌میرند. او میدید كه در همان قر به كو چك یکی دو نفر پول دار ب مردم دیگر حكمرانی میکنند قر ض میدهند سو د میگیرند و به سر ما به وزمین خود عسی

و خانواده هاكمك و دستگیری میکردند زنان اطرش هم در مقابل نشمن فوق العاده جدیت و پافشاری نمود تمام زنان نجیب و اشراف در هر ساحه كه دولت نیاز داشت و او رد كار كرد دیدند در آن موقع عده زیاد كارگران و رازبان تشكيل میداد در قسرن بیستم در زندگی شخصی و اجتماعی زنان تحولات و تغییرات زیاد رخ داده زنان در تحت تسامیر این تغییرات پیشرفت نمودند و از قید بند های گوناگون خرافی که سالها زنجیرباف دست زنان بود رهایی یافتند و مقام و موقعیت اجتماعی خود را احرا زنده نمودند و در يك صف فترده در راه ترقی و تجرول و بیپروزی زنان و همه جهان بشریت پیش رفتند و بسوی يك جامعه مترقی گام برداشتند و چنانکه می بینم این مبارزه شان دوام دار افسرد و بیگیر بود و است.

به امید پیروزی‌ها و بهر وزی‌های هر چه بیشتر زنان در جهت نهضت و ترقی و تحول.

به لباس و غذا برای قشون و سما کر میدان جنگ شتافت و بانمام انسرژی بیرونی انسانی در خدمت مردم قرار گرفتند و کار آنها شدند بکار مشغول شدند دیدند در خدمات عام المنفعه قسراز قشند جدیدت به خرج دادند تا مصدر مت بیشتر گردند در سال ۱۸۵۷ زنان انرز انگلیس داخل میدان مبارزه شدند و شوش مردان مبارز در خدمت سان قسراز گرفتند، در بلژیک ملکه الیزابت اس پرستاری پوشید و شروع به عوا-

پرستاری مبارزین و مجروحین نمود و در زارع و املاک بکار مشغول شد و در قع جنگ شخصا در زیر باران گلوله وارد صحنه شده بین افراد افوقه تقسیم نمود و آنها را در امر پیروزی تشویق میکرد در امریکا نیز زنان مبارز در جنگ بین المللی همت بخرج داده و دختران و بان امرزش و تحصیلات خود را ترك گفته وارد اناره‌ها و کارخانه‌ها شدند برای قشون افوقه و وسایل جنگی تهیه نمودند صلیب احمر زنان از مجروحین

کودکان و مسوولیت‌های والدین

از آن جایکه آزادی حق طبیعی همه افراد تربیت نمایند. در يك جامعه مترقی همان طوریکه به پدران و مادران آزادی‌ها میباید گردند اطفال نیز انسان‌ها حق دارند در پیروی زندگی، آزاد

و اینک باز سخن از احمد ظاهر است. سخن از بزرگداشت هنر مندی است که با گذشت یکسال از مرگ ناپهنگام و زود رسیده وی هنوز یادها و خاطره هایش گاه اشک در چشم ها می نشاند و گاه لبخند در لب ها می شکوفاند.

هنوز صدای گرم و پر احساس وی در گوش هاطنین انداز است و هنوز ترانه ها و آهنگهای شور می آفریند و غوغا برمی انگیزاند. چنان که انگار او نمرده است. انگار هنوز هم با آن خنده شاد همیشه پاشیده در روی بسترلبانش در میان ما قرار دارد - برای ما آواز مسی خواند و شادی ساز مجادل مسامی کرد.

آری ، گذشت این سیصد و

شصت و چند روز و شب هرگز توانایی آنرا نداشت که اشک را در چشم به سوگ نشسته گان ایسن عزیز بخشکاند و غصه نبودن او را. اندوه بزرگ به گور خفتن او را و درد توانفرسای مرگ او را بشه فراموشی کشد. چرا که او خود میگفت :

اگر هنرمند بتواند بر هودج احساس مردم جای گزیند، اگر بتواند برای مردم ، برای غم های مردم بخواند و شکوفه لبخند را روی لبان تکیده هرگز خنده بخود ندیده مردم جای دهد ، اگر هنرمند مردم را دوست بدارد و آواز خود را برای آنها سردهد ، چنین هنر مندی هرگز مرگ ندارد و چه در زندگی و چه در بعد مرگش از سکوی شهرت و محبوبیت پائین نمی افتد .

واحمد ظاهر به راستی بر هودج احساس مردم سوار بود . و این را ده ها صد نفر دختر و پسر جوانی که در مرگش گریستند، هزاران تنی که تا شپدا بدوشش کشیدند و تنهایش نگذاشتند و گروه فراوانی که در سالروز مرگ او بر گورش گرد آمدند و گسل پاشیدند ، ثابت ساختند .

احمد ظاهر سی و چهار بهار پیش از امروز در میان خانواده غرق در رفاه و آسودگی چشم به هستی گشود و دوران کودکی اش را در آسایشی که برای کمتر کودکی در جامعه ما فراهم است گذشتاند . تحصیلاتش را در لیسه حبیبیه واز آنجا در دار المعلمین سپری کرد و روانه هند شد تا در رشته تعلیم و تربیه تحصیل نماید . وقتی به

مرگ او را امان نداد که...

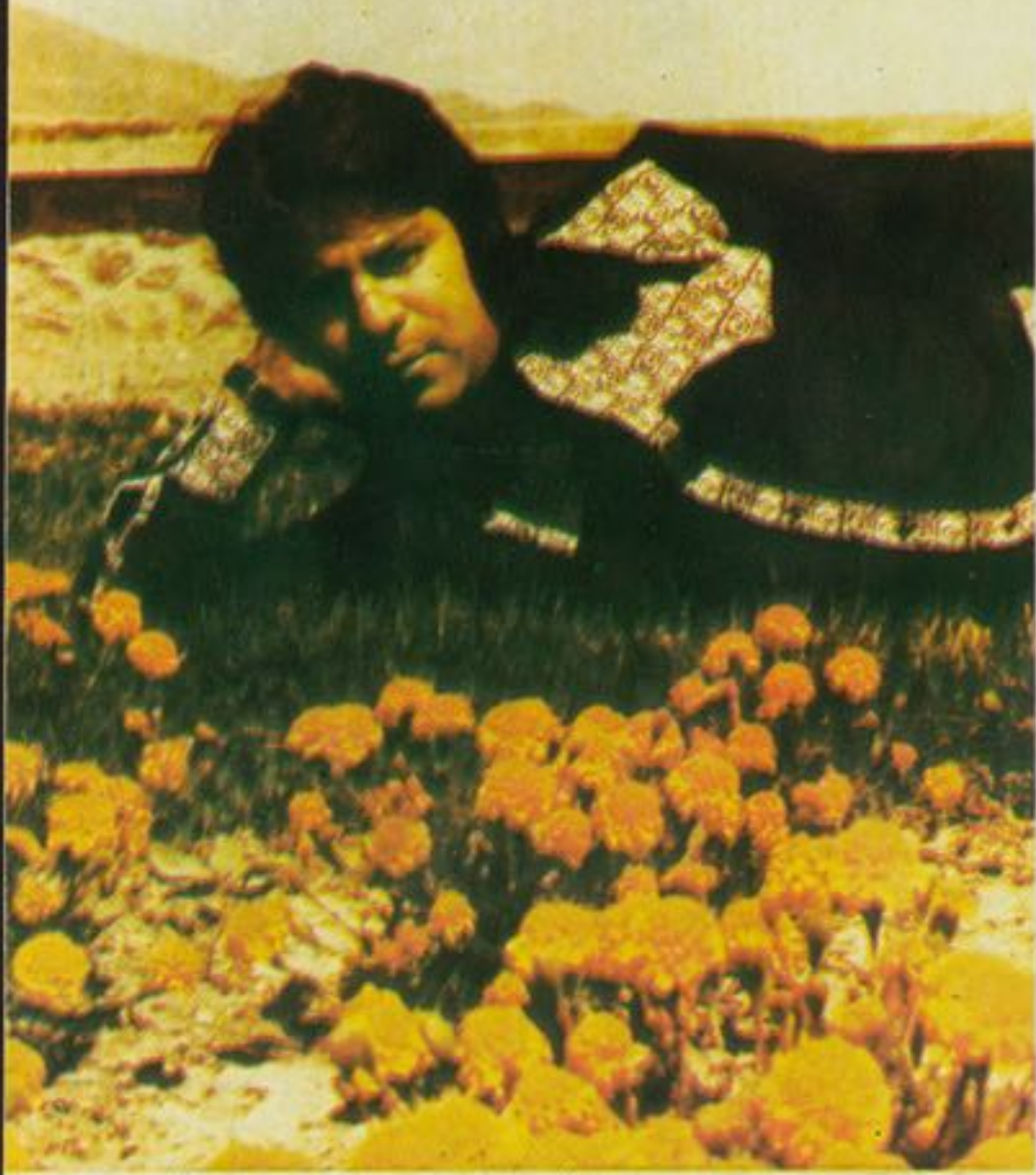
از واقعیت کلیپ تا بدیهه سر

من واقعاً متأسف هستم

احمد ظاهر از همان نخستین گام ها خواست برای خود شخصیتی هنری جدا از دیگران بسازد .

کشور باز گشت چندی در روز نامه
کابل تایمز و مدتی هم در افغان فام
به کار پرداخت .

رفاه و شرایط وامکانات گسترده
اقتصادی خانوادگی در پرورش ذوق
و استعداد و شکوفایی ظرفیت هنری
نهادی وی نقشی عمده و سترگ
داشت .

او از سنی وسایل مدرن موسیقی
روز را در کنار خود داشت و با آن
به بازی میپرداخت که کودکان
همسالش در آرزوی داشتن یک
وسیله بازی ارزان قیمت در حسرت
بودند و چه بسا که آنرا داشته
نمی توانستند .

هنوز به مکتب نرفته بود که
انگشتان کوچکش به آرا می روی
آرشه ویلون می لغزید و سازها را
بابازیگوشی به فریاد می آورد و

تورا اهل خانه بی به گوش شبم خود بخواند.

سید پیرامون هنر احمد ظاهر

خواب از چشمانش گریخته بود که
مبادا کارش مورد توجه قرار نگیرد،
مبادا تشویق نشود و مبادا با چوکی
های خالی سالون نمایش برابر
گردد ، با استقبال گرم شنوندگان
آوازش موا چه شد و بعد از آن اودر
راهی که به پیش گرفته بود استوار
تر گام برداشت و به فاصله های
نزدیکتر زمانی آوازش در مجل
ترین و باشکوه ترین سالون ها طنین
انداخت و شنونده رادیو آرام آرام
پایین آمدن تور تازه کار خوش خوان
آشنایی بهم رساند .

احمد ظاهر از همان نخستین
گام ها خواست برای خودش شخصیتی
هنری جدا از دیگران بسازد ، اودر
سبک و رول دیگری آوازش را سر
میداد و به آن اوج و فرو می بخشید
هیچوقت نخواست از حنجره

لطفاً ورق بزنید

خود لذت میبرد و بعد آنگاه که
بزرگتر شد و توانست صدایش را
با صدای سازهای که با آن به کار
میپرداخت هم آهنگ تر سازد . در
اجرای کنسرت هایی که در چار
دیواری محوطه درسی اش به انجام
می آمد سهم می گرفت و با آواز خام
وزنگ دارش میگوشید تحسین
وستایش دیگران را بر انگیزد و در
همین سالها بود که هم در سان وهم
سالانش وی را بلبل حبیبیه و ستاره
حبیبیه خواندند و اورهسپار راه
شهرت و محبوبیت گشت .

سال ۱۳۴۰ بود که او برای
نخستین بار توانست در عضویت یک
گروه آماتور ، موسیقی شامل گردد،
گروهی که همه اعضای آن از جوانان
غیر حرفه وی و علاقمند به موسیقی
تشکیل می شد .

سه سال بعد از این زمان سه
تنهایی کنسرتی را دایر ساخت و با
آنکه از این اقدام، به قول خود ش
جسورانه در نگرانی غرق بود و از
یک هفته به اجرای کنسرت مانده

سقم از این است که می خواهند از حنجره

بخوانند ...

موسیقی لایت کشور ما ساخت باید به‌مروری هر چند کوتاه از عوامل وشبوه کسار او برداریم .

اگر از شرایط وامکانات وسیع اقتصادی واجتماعی و حتی سیاسی که در شنگویایی وباروری استعداد و ظرفیت در سطح بالای هنری احمد ظاهر نقش داشت بگذریم و فراهوش کنیم که چه در محیط خانواده یااستودیو های رادیو وسالون های مشق برای این هنرمند شرایطی وجود داشت که شاید هیچ يك از آواز خوانان نسل جوان ما از آن بر خور دار نبودند ، میرسیم به این موضوع که احمدظاهر جوان و هنر مند خودش نیز در ساحه کارش رکود وتوقف را نمی پذیرفت بیکبری و پشت کار داشت ، او می خواست با هنر خود دردل ها واحساس نوجوانان و جوانان حکومت کند ودر این کار پیروز بود و کامگار - چرا که از همه اشتباهات دیگران انبیاه میگرفت وآواز گرم وزنگدار وی هم در بر آوردن این آرزوی او سهم قوی داشت .

احمد ظاهر میدید که آواز خوانان ماقبلی روی سن فرار می گیرند یا مجسمه وار می ایستند وانگار فقط لبودهانسان است که باید بچند ویا اینکه دلتک وار و نا موذن به اندام خود بیخ و تاب میدهند وطبیعی بود که در هر دو مورد جز اینکه شنونده به فاصله کشیدن وا داشته شود و خسته در نیمه های

هنرمند نسل جوان میگفت: ازرنج وانسوده انسانها عذاب میکشم

هنری کار احمدظاهر وگاووش در انگیزه های که از او آواز خوانی بی رقیب در ساحه

بلکه در دیدگاه آنانیکه میتوانند در کارهای هنری شناختی داشته باشند نمی ارزش های است که به راستی آواز خوان نسل جوان به آن اعتقاد داشت .

احمد ظاهر ذوقی هنری در خور ستایش و استعدادی بارور و شگرف داشت، او زود درخشید، زود دردل ها جای گرفت وزوددیگران را عقب زد وبر سکوی شهرت و محبوبیت تکیه کرد .

او بدون شك دريك دهه اخیر بی رقیب ترین آواز خوان نسل جوان بود وآهنگ ها وآواز هیچ خواننده دیگر به اندازه اودر دل جوانان نمی نشست ، آنها را به شور وهیجان نمی آورد، تخم شادی را دردل هانی کاشت وشنونده نو جوان را به رقص وبایکریی وانمیداشت وشاید تا هنوز هم که در سالروز مرگ وی به سواک نشسته ایم هیچ آوازخوان جوانی نتواند تا مدت ها با مرده او به رقابت هنری برخیزد ، اما باز هم این هاهیچکدام نباید موجب گردند که زیر تاثیر احساسات روییم واین قضاوت نگارندگان رادیوتلوویزیونی را بپذیریم که :

«جای اوتاده عاوسده عادرهتر مر سیقی ماخالی خواهد ماند» چراکه جامعه هرگز از تکامل بازمی ماند وجه بسا که همین اکنون، در همین لحظات ما فراوان استعداد ها و ظرفیت های در نقطه خفه شده ویا به ساخت وباروری نیامده بی در زمینه های هنر موسیقی خود داشته باشیم که اگر شرایط مساعد گردند، اگر امکانات برای سازندگی کار سازی گردند واگر زمینه های تشویقی برای شان به وجود آید بتوانند به تبارز کشیده شوند، پیشروی کنند و مردم به خود شان و هنر شان ارج گذارند و هرگز از مایه هنری ایکه از میان خود شان گرفته شده است وبه وسیله هنر مند به انعکاس می آید خسته نشوند .

برای بررسی همه جانبه تسری از ارزش

دیگران بخواند وصدای خودرا به تقلید از فلان آوازخوان به شهرت رسیده هم آهنگ سازد ،وقتی هم که به شهرت رسید و برسکوی محبوبیت تکیه زد ، از کسانی که می خواستند او را دنبال روی کنند وتقلیدی کورکورانه از شبویه او در اجرای پارچه هایش داشته باشند دلخور بود وباری در همین زمینه ودر گفت وشنودی با نگارنده گفت که :

من واقعا متأسف هستم وتأسفم از این است که می خواهند از حنجره من بخوانند ... اگر بخوانند به جای احمد ظاهر خود شان باشند، بدون شك در میان شان استعدادهایی هست که خوب رشد کند وبار ور شود ، اما در غیر این صورت جز اینکه وقت خودرا به هدر دهند نتیجه یی ندارد ، چرا که مردم آواز احمد ظاهر را دوست دارند . این را هم دوست دارند که این آواز را از حنجره کسی که میکوشد مثل احمد ظاهر بخواند ....

احمدظاهر با آنکه در اجرای آهنگهایش کاپی خوانی موی به موی را قبول نمیکرد و خودش می گفت که : کاپی خوانی هنر نمیباشد !- پارچه های زیادی را از این جا وآنجاء، از موسیقی غربی وموسیقی هندی وایرانی میگرفت وآزرا در چارچوبه تازه یی به اجرا می آورد وباشبویه خود می خواند . شبویه یی که در آن خصوصیت های اصلی آهنگ مسخ ودرگر گون نمیشد و فقط در فورم وشکل اجرا با تغییراتی به همراه بود . باآن همخلاف برداشت برخی ازپروودوسران رادیو وتلوویزیون وهمه آنانیکه مرده دوستی رابه عنوان یک رواج معمول در کار برد هنر کشور ما پذیرفته اند ، نمیتوان به آسانی در مورد احمد ظاهر سخن از آفرینش هنری وخلاقیت وابداع وبه وجود آوری يك مكتب تازه به وسیله وی سخن گفت که چنین بیراهه روی هایی که بر ذهنی گرایی مقاله نویس های مدحیه پرداز استوار است نه تنها ارجی تازه برکسار هنرمند محبوب نیست ،

نگیالی- احمدظاهر نه توت غربی رامیدانستوتوهندی را ۱۸۱ ...

اوبرشور و هیجان می خواند و دیگران رانیز به هیجان می آورد

هوشداری باشد برای آنالیکه فقط آواز خوب داشتن را و مورد تلافی گرفتن را و بر سکوی شهرت و محبوبیت تکیه زدن را به عنوان دانش هنری داشتن پذیرا میگردند که اگر چنین باشد آواز خوان دیگر ما یلتون که ترانه هایش در روستا های ما در میان بیش از هشتاد و پنج در صد ده نشینان ما ورد زبان هاست باید علامه باشد و از دانشی گسترده برخوردار فریفته شدن و مغرور نگشتن یکی دیگر از پایه های اساسی بود که شهرت و محبوبیت احمد ظاهر را در خود تکیه داده بود. او مانند خیلی های دیگری که در میان چند هورای تشویق آمیز می انگارند به پایان راه رسیده اند نبود، و به همان پیمانه ای که کارش با تشویق رو برو، می شد به شدت مشق و تمرین خودی افزود تا میانه هوا خواهان آوازش را از دست ندهد.

و در این مورد خوش میگفت :
«مغرور هنری شکست هنری را بار می آورد، در کار هنر رقابت سازنده است، اما مشروط به اینکه این رقابت ها سالم باشد و نه حسادت آمیز»

لطفا ورق بزنید

استاد سرعست: احمد ظاهر روش خاصی در آواز خوانی داشت اما سبکی تازه را ایجاد نکرد

کنسرت از سالون خارج گردد نتیجه بر نداشت اما او چنین نبود مایم چهره داشت و میگویند مفاهیم تصنیف و شعر را تبارز دهد و در احساس شنونده خود جایگزین سازد، حرکات موزون و سریع داشت که در اوج دادن شادی آفرینی کمک میکرد - او نه نوت غربی را میدانست و نه از هندی را اما به کمک استعداد خود این دو موسیقی را همگون با موسیقی بو سی و محلی ما در آمیخته بود - بر آنکه سبک کننده باشد و یا به وجود آورنده یک مکتب تازه در موسیقی به گونه ای که برخی از قلم بدست های ستایش گروه مدیحه سرانجام دارند چرا که ابداع یک مکتب خاص در یک بخش هنری دانشی خواهد بود... به آگاهی نیاز دارد، مستلزم سال ها تحقیق و تجربه و کاوش در پدیده های هنری میباشد و احمد ظاهر آواز خوان بود و نه دانشمند.

احمد ظاهر کمتر از آن مطالعه داشت که برای یک هنرمند و شگوفایی هنر او ضروری مینماید - او گاهی شعر ها را تلفظ می خواند و تصنیف هایش غالباً نه پیامی در خود داشتند و نه میتوانستند واقعتی از درون جامعه را انعکاس دهند در حالیکه هنر در پهلوی بالندگی و پویایی خود باید نقش آگاهی دهد و پیام رسانی را داشته باشد - هدفی را دنبال کند و چیزی برای گفتن داشته باشد که بالا تر از سوز نامه ها و فرا قنانه ها و وصال نامه ها باشد اما این گفته هر گز موقت احمد ظاهر را در میان آواز خوانان ما پائین نمیآورد چرا که با تأسف هنر معاصر ما در بیشترین سال های عمر خود چنین بوده است اما میتواند

است که احمدظاهر از شهرت و محبوبیت فراوانی برخوردار بود و در نتیجه کسانی که شناختشان از موسیقی سطحی نبود و نمیتوانستند از نظر فنی قضاوت سالم داشته باشند، موفقیت احمدظاهر را با معیارهای غیرواقعی به ستایش می گرفتند که یک مورد آن همین مساله است که شما آنرا به طرح آوردید.

وهاب مدنی :

يك نکته در کار احمدظاهر مشخص است و آن اینکه او نخستین کسی بود که استفاده از وسایل مدون برقی موسیقی غربی را در افغانستان متداول ساخت.

- در یکی از برنامه های تلویزیون که به خاطر بزرگداشت از احمد ظاهر تهیه شده بود چنین ادعا شد که جای وی نایب هاروسه هادر موسیقی کشور ما خالی خواهد ماند و این موردی است که در مطبوعات کشور نیز بارها نوشته شده است، شما این نظر را با توجه به اینکه همه شئون و پدیده های هنری در سیر تکاملی جامعه به سوی پیشرفت روانند، تاجه اندازه مورد تأیید قرار میدهید؟

مسحور جمال :

منطقاً هر چیز مثل خودش است و اگر از این زاویه به مساله بنگریم جای هر کسی که میسرید نه تنها در طول چند دهه وسه بلکه برای همیشه خالی میماند، اما اگر سخن به گونه مقایسوی به طرح آید بدون شك جامعه مانده راه شکوفایی روان است و فرهنگ و هنر مانده راه تکامل خود به پیش میرود و مادر هنر موسیقی نیز روز بروز هنرمندانی برجسته آ خواهیم داشت.

استاد سر مست :

این مسایل مربوط به این میشود که شرایط و امکانات چگونه به بررسی می آید و يك کار هنری به اساس چه معیار هایی به قضاوت کشیده میشود.

نگیالی :

به تأیید گفته سر مست می افزایم که اگر موضوع از جهت محبوبیت احمدظاهر در میان نسل جوان به طرح آمده باشد شاید مدتی طول بکشد تا آواز خوان دیگری به میزان این خواننده محبوب شود.

وهاب مدنی :

من هیچ وقت از نیروی خلق ها و از استعداد ملت ها انکار نمیکنم، بدون شك بقیه در صفحه ۴۱

دسته های کلی که در روز تدفین احمدظاهر بر مزار او گذاشته شد نمایی بود از علاقه مردم و هنرمندان مابه هنر او

و این سخن راست است که او خود به هیچ کس حسادت نمیورزید.

با آنکه در زندگی از رفاهی کامل برخوردار بود و هرگز نه مزه فقر را چشیده بود هم پادشاهی های روبرو شد که اکثریت نزدیک مردم همیشه و در زندگی روزانه خود با آن مواجه میباشند - هیچ وقت احساس آرامش کامل نمیکرد - همیشه دوسیر و سفر بود - کشور ها را در می نوردید و از شهری به شهر دیگر با میگذشت و باز با سفر رامی بست و بسوی دیاری دیگر راه می کشید - خوش در این باره و به پاسخ پرستی در همین زمینه چنین میگوید :

- من در این سیر و سفر متوجه شده ام که انسان در هر کجایی که باشد در هر موقتی که قرار گیرد و در هر شرایطی که بسر برد، نمیتواند که از غم بیگانه باشد، نمیتواند خوش بختی را به مفهوم واقعی آن درک کند همیشه چیز هایی در زندگی هست که آسایش روحی انسانها را سلب میکند و من نهایت آرزویم را در این می بینم که یکروز شاهد خوش بختی انسانها باشم....

در خاله اش تاپلوی نقاشی داشت که نمایی بود از فقر مسلط در جامعه، مردی پیر در حال پینه کردن لباس زنده اش،

و او احمد ظاهر به این تابلو عشق میورزید برای دریک گفت و شنود به او گفتم :

- تو بیشتر از آنکه روشنفکر باشی تظاهر به روشنفکری میکنی و گرنه تو از واقعیت این زندگی های فقر زده چه را به تجربه کشیده ای که نمایی از آن را همیشه در جلو چشمت کشیده ای؟

و او پاسخ داد :

- هم تو وهم همه مردم فقط با يك رخ شخصیت من آشنایی دارید و احمد ظاهری را

و حتی سبک کاملاً مستقل را به وجود آوردن کاری است بس دشوار که مطالعه و تحقیق و شناخت کامل موسیقی را ایجاد میکند و چنین کسانی حتی به سوی جهانی کم بوده و در هر کشور گاه به تعداد انگشتان یکدست هم نمیرسند.

استاد سر مست :

اصولاً کسی که يك اثر هنری و یا کار هنرمندی را به نقد و داوری می گیرد خود باید در زمینه مورد بحث آگاهی فنی زیاد داشته باشد که متأسفانه در کشور ما کمتر چنین است، اگر در نظر دهم و ارزش گذاری مسایل هنری قطع اشخاص فنی و مسلکی گرفته شود چنین اشتباهاتی در داوری ها رخ نمیدهد.

نگیالی :

يك علت عمده این جا و چون جمال هادر این

می شناسید که شادستو شادی آفرینی میکند اما دون من همیشه برای همه ناریک بوده است و واقعیت این است که من از ریج مردم ریج میبرم و از فقر حاکم در میان مردم ندانم و هم و این تصویر را به آن جهت دارم که همیشه برایم هوشدار میدهد که برای کسی وجه کسانی باید آواز بخوانم ...

با این همه او هرگز جز در سالون های مجلل آواز نخواند و فراموش هم نکرد که باید گاهی در خدمت مردم قرار گیرد که کنسرت های او به نفع مبارزه با یسوانی، بانک خون و موسسات دیگر از این قبیل نمونه ای است برای فعالیت هنری او در این زمینه ها.

برای آشنایی و آگاهی از نظریات و چگونگی ارزش گذاری موسیقی دانان به هنر احمدظاهر گفت و شنودی داریم کوتاه و فشرده با مسحور جمال رئیس موسیقی، وهاب مدنی مدیر عمومی موسیقی رادیو تلویزیون و نگیالی ترومپت نواز مشهور که در این جا از نظر تان میگذرد.

نخستین پرسش برای این چهار تن چنین طرح میگردد :

- برخی از نویسندگان و قلم به دست های مطبوعات و رادیو تلویزیون در نگارش هایی پیرامون هنر احمد ظاهر وی را به وجود آورنده يك سبک خاص در موسیقی کشور میدانند به این ترتیب که وی با آمیختن موسیقی غربی، موسیقی آزاد هند و موسیقی بومی و محلی افغانستان توانست شکل جدیدی از موزیک را ابداع کند، شما چنین برداشتی را چقدر تأیید و یارده می کنید؟

مسحور جمال :

احمد ظاهر هم مانند همه هنرمندان روش خاصی داشت اما روش نمیتواند معنی مکتب را بدهد، شما میدانید که صاحب مکتب بودن

مسحور جمال میگوید : من هفتاد درصه موفقیت احمدظاهر را در شرایط مساعدی میدانم که برایش میبایود

برگزیده‌هایی از میان

فرستاده‌های شما

به یاد آنروز که شمع عمر هنرمند محبوب، احمد ظاهر، خاموش شد.

درس و گاه احمد ظاهر

صدای احمد ظاهر به هر گوشه‌ای که می‌رسید تا نیری بجا می‌گذاشت و چنگی بر دل ما می‌زد. آوازه هنر احمد ظاهر در قلمرو کشور ما محدود نماند و آنسوی مرز هائیز راهش و باز نمود. احمد ظاهر هنرمندی بود مبتکر، سمبیکه خودش می‌گوید:

«من به مسئله ابتداع، ابتکار و نو آوری خیلی ارزش می‌گذارم. نمی‌خواهم آهنگ‌های شبیه هم باشم، دوست ندارم به کهنه بسازم و همیشه برای یافتن تازه‌های دیگر روانم». دوستان! نام احمد ظاهر در هر جا و هر محلی بر سر زبان‌هاست و ولی خودش دیگر در میان ما نیست. جایش در قطعات گلهای بوستان هنر و موسیقی خالیست، او قربانی شد و به دیار نیستی سفر کرد. بلیا قربانی شد... قربانی دشمنان انسانیت، شرف و ناموس، قربانی انسان‌های که از هنرمند و هنرمند موسیقی اصلا حرفی هم در کلمه شان سراف نمی‌شد. امین چغتای و بابت خون آشامش بر احمد ظاهر این افتخار هنر و موسیقی کشور ما نیز رحم نکردند و او را قربانی هوس‌های شوم خویش ساختند و این فرمایگان و دشمنان هنر نه فهمیدند که احمد ظاهر مجری بود کامیاب

احمد ظاهر خود را مسؤول احساس می‌کرد، مسؤول در برابر مردمش و هنرش. او صادقانه آرزو مند خدمت به هنر و موسیقی کشور خود بود. ولی او را مجال بیش ازین ندادند و بدینار نا بونی رواش کردند.

بلی! احمد ظاهر قربان هوا و هوس انسان‌های ناهل شد ولی هنرش زنده است و نامش بر سر زبان‌هاست.

هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق بست است بر جریده عالم دوام ما محمد حسن بیژن

سوج رادیو را می‌چرخانیم و صدای همراه با موزیک به گوش ما می‌رسد. این صدا برای همه ما آشناست لحن دل انگیز این صدا در لای پرده‌های دلپذیر موزیک، حالت خاصی به هر شنونده می‌بخشد شنونده‌باشند این صدا خود را در دنیای دیگری می‌یابد، دنیای که در آن سکوت و یکنواختی اصلا راهی ندارد. لحنه بعد صدا خاموش می‌شود و شنونده باتکان دادن سر به خواننده آن آخرین می‌گوید.

آری! این صدا، صدای احمد ظاهر است. احمد ظاهر هنرمند ستاره‌ساز بنا کرد در آسمان هنر و موسیقی کشورمان که درخشید و شیره مغل هاشمت. آواز همان هاوان شیب وقت به دنیای موسیقی روی آورد فقط متوجه دو چیز بود، مردمش و هنرش.

احمد ظاهر تجارت رادرواه هنر خویش پیشه ساخت بلکه مردمش رادرنظر گرفت. او در راهی قدم می‌گذاشت که رسالت هنری اش تقاضا میکرد. او در پی آن بود که شنونده آوازش را راضی نگذارد.

طوری که خودش می‌گوید: «هنرمند حق ندارد همیشه فقط چیزی را که خودش دوست دارد تحویل مردم دهد. مردم شادی می‌خواهند و آوازی که غصه‌های خود را در آن بشویند و هنرمند هم بتواند هنری اش این خواسته را برمی‌آورد». آوازه هنر احمد ظاهر روز به روز راهش رادردل دره‌ها و گویایه‌های کشور ما را

می‌بیند صدای احمد ظاهر در بزم نوسان شادی و سرور می‌آفرید. مردم از شنیدن صدای او حظ می‌بردند. وقتی او روی سن می‌نهاد ظاهر می‌شد خوشی و هلهله مردم در فضا می‌پدید و جوانان به سازش رقص و پایکوبی می‌کردند.

مرغ اجل

ای اشک من ز دیده بیانش چکیده رو
حسرت سر است جای هوس گناه زندگی
کرده سفر ظاهر ما زین جهان غم
یاری سرت ز تابوت نازت عزیز من
دوستان همه داغدار ز مرگ تو گشته اند
دانیم که سیر گشته‌ای از وضع آن خسان
بگرفته اوج شهرت تو در جهان مسا

«کیوان» کجا چو مرغ اجل رام میشود
بویا و سر تو از بی جانان دو یسه رو

کیوان

بو مزار تمنا

ای بیوفا برو که شبستان خاطر
دیگر نه جای جلوه ذوق وصال تست
زاند م که بی به رازنها ن تو برده ام
کابوس خواب راحت هر شب خیال تست
ای کاش با تو هیچ مقابلی نمیشدم
میخواستم زبرتو پندار تا بسا ک
نور چراغ خلوت اندیشه‌ام شوی
میخواستم چو مرغ سبکیال آرزو
تا آخرین دیار خدا هم شوی
اکنون به خویش گریه و بر آرزوی خویش
در آسمان روشن اشعار دلکشتم
دیگر نتابد اختر چشمان مست تو
گردیده چهره ات به غبار گنه نهان
خاموش گشته شمع محبت بدست تو
دیگر تو آن ستاره رخسارده نیستی
ای بیوفا که شهرت هنگامه خیز تو
مرهون شور عشق من و نا له منست

گر بر سرو پای تو شد نام و ننگ من
پاداش آن بدست تو پیمان شکستن
است

نی نی تو قدر عشق ندانسته ای
هنوز
بگذاشتم ترا به هو سسپای شوم تو
بنداشتم چنانکه نه ای آشنا ی من
شبهها برو به خلوت دیوان پارسان
بر هر لبی که دلت خواست بو سه
هاشکن

دیگر تو آن فرشته پارینه نیستی
زین بعد بر مزار تمنا کنم فغان
آینده را به ماتم بگذشته بسپرم
دامان دل به اشک غمت شستشودم
وز سینه داغ مهر ترا پاک بستم
دیگر نه اعتماد به هر بی وفا کنم

انتخاب از راحله ابوی

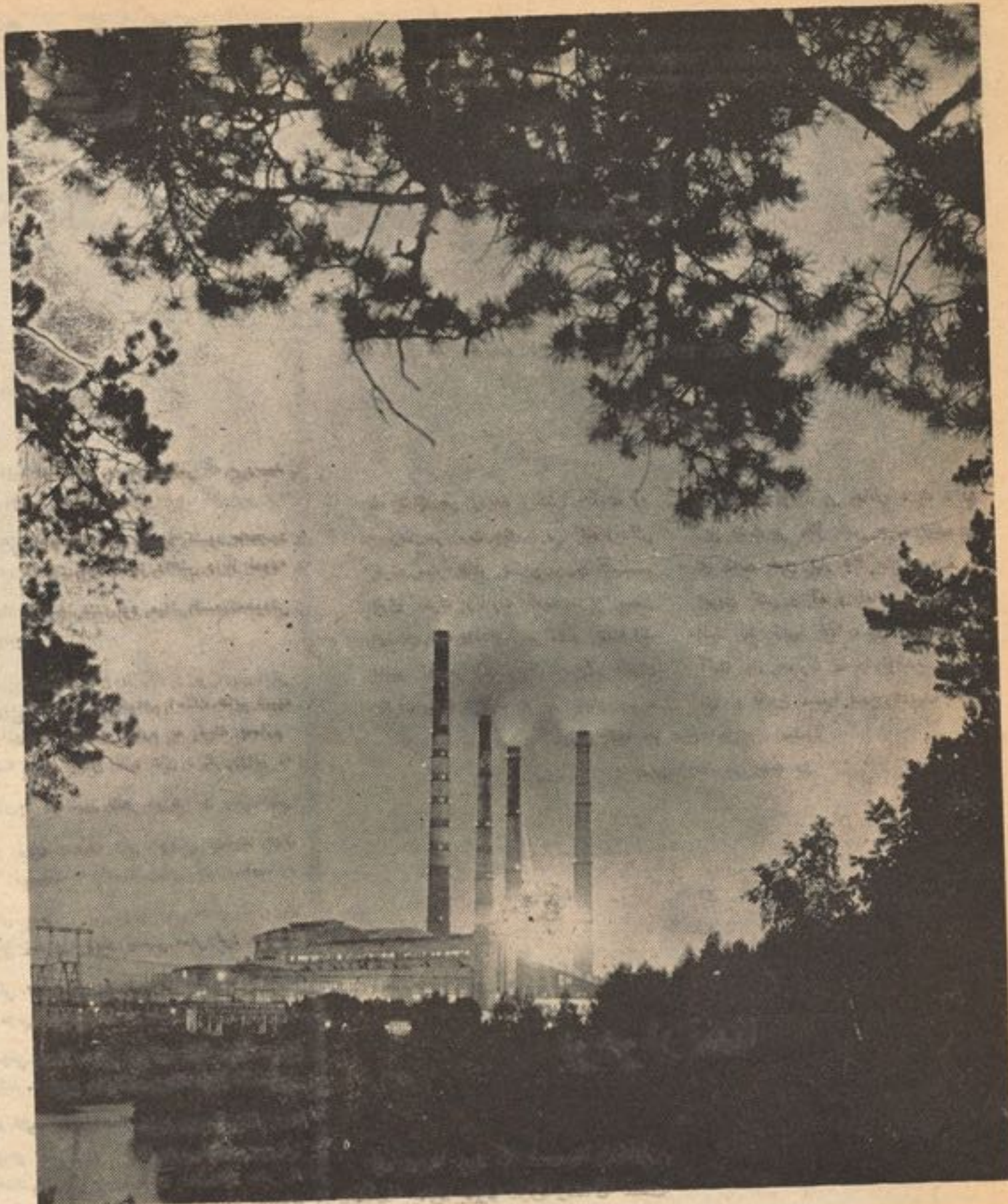
سوه څلويښتم کال پر تله په دغو توليد -
او کسي پنځوس واري زياتوالي راغلې
دی دغه هيواد په کال کې دو ه مليو نه
مو لری جو پوی چې دريمه برخه ئی بار
وړونکی مو لری ئی .

دنی هیواد په سلو کې دوه شپینه وکړی
په پنا رو ئو کې ژوند کوی همدا رنگه په
دغه ستر هیواد کې دیا رلی زره ما شومان
په کال کې دنیا ته راځی او اوه زره بیغلی
اوخوا نا ن سره واده کوی دنی لپاره چې
دواده کولو پسه زمينه
مساعده شوی وی نو د واده لپاره مناسب
عمر د څلويښتو څخه تر پنځه ویشتملیونو
پوری تا کل شویدی د شپینو مليو نسو
کورنیو څخه تقریبا دهغوی نیمایسی برخه
دنی یا څلور ما شو ما ن لری دا ددی لپاره
دی چې د پوی خوا کورنی و کولای شی
په ښه ډول د خپلو او لادونو روزنه و کړی

او دبلې خوا دموور صحت او ژوند هم په
نظر کې و نیول شی . هغه کورنی چې
ما شو ما ن ئی دپنځو څخه زیات وی په
سلو کې یو و یشته جو پوی . د شو روی
اتحاد اتباع (نر، ښځه) کولای شی چسید
بهر ئی سیری او یا ښځی سره واده و کړی
په دی وروستیو کلو کې اته زره شورویانو
دبهرنیانو سره واده کړیدی او
دخپل میره او ښځی وطن ته (پول مال دتړی
یو سلو لس هیواد و نو ته) تللی دی .

دشو روی اتحاد دخلک دتړی دتړو لو ولسو
څخه زیات کتابونه لولسی (دا خبره دیسو-
نسکو د معلومو ما تو په تا یید) چسپه
منځنی تو گه دهری کورنی په تنا سب
څلور نشری هغوی ته رسیری په دغه
هیواد کې د کتاب چاپ او دوه سوه شپږ
ذیر ش مو سسی فعالیت کوی چې په
یو کال کې یو سلو انیا مليا رده او که
چاپ شوی کتا بو نه کولای ته وړاندی
کوی په دغه هیواد کې اته زره ور ځای شی
دشو روی اتحاد د مختلفو ملتو نو په اته
پنځوس ژبو او بهرنیو نېسو ژبو
نشرات کوی چې د یو وار مجموعی تیراز
ئی یو سلو پنځه شپو مليو نو نسخو ته
رسیری له دی شمیر څخه دبا سه پنځه
ویشته مليو نه نسخی د (پرا ودا) ازویستیا)
او (تروند) دور ځایانو برخه ده همدا رنگه
دشوروی اتحاد د مختلفو ملتونو په اته څلو
پنځو ژبو او بهر نیو پنځه و یشته ژبو
پنځه زره هر رنگه مجلی په دغه هیواد کې
خپری لری په نو لس سوه اوه او یو کال کې
دبهر نیو لیکوالانو یو زرو شپږ سوه اثار
دیو مليو ن کورنیو په شمیرخپاره شوه د ارنگه
دنی سوه پنځوس زره کتابتونونه دخلکو
لپاره په وړیا توگه په خدمت کوی
دی چې مجموعا څلور عشار په دوه مليا رده
توگه کتابونه او مجلی لری او په کار کوی
دغه کتابتونونه یسو ملیون توگه کتابونه
له بهر څخه واردوی .

دشوروی اتحاد په مسلکی ټولنیزو اتحاد-
یوکی یو سلو دیارلس ملیونه خلک غږ -
یتو ب لری چې ټول ئی بالغ دی د شوروی
اتحاد په عالی شورا کس یو زر او پنځه سوه
اوه لس لکر وکیلان موجود دی

دشوروی اتحاد دسایبرییا په سیمه کس دنظروف د حرارتی بریښنا دستیشن یومناظره

دادمحمد (رسا)

غوره معلومات

دشوروی اتحاد دوه سوه شپو مليو نو
وگړو څخه چې په یو سلو ذیر شو ژبو
خپری کوی دلیک لپاره دپنځو النبا څخه
کار اخلی .
دشوروی اتحاد دماشین جوړولو په صنعت
کې دتړی نو همه در چه هیواد ئی او تقریبا
دتړی یو په پنځه برخه تو لید په دی هیواد
کې کیسری دتړا کتوونو جوړولو په صنعت
کې داهر یکا د متحد ایا لا تو څخه مخکی
تللی دی او د کیمایوی مواد و په تو لید کې
په تړی کې لمړی مقام لری چې دنو لس

داوسپنی گړندی ریل دنی هیواد د ختیځ
څخه لو ید یخ پوری څه دپا سه یوه هفته
کې رسیری ددغه هیواد دکور نیو لار و
کړ شو او پ دتوا لی شپږ سوه پنځوس زره
کیلو مترو ته رسیری اتلنتیک (شمالی-
قطب) برخه په دایمی ډول کنگل او د ماوراء
قفقاز برخه نیم گرمسیر ، دترکمنستان
سوخته دپاگونه او دسایبریالاقتنا سسی
ختکلونه ته دپامیر اوتیان شیان غرنسی
لری چې اسمان ته چگی شو یدی دلوکر -
این او کازا خستان هوا ری دشتی ددغه
هیواد در لنگا رنگ جوی او فاعو سبب

دشوروی اتحاد چې د ختیځې د کر ی نوچې
شپږ مه برخه نیولی ده په دی جمله کې
د اروپا د خاوری تقریبا نیمایسی برخه
او داسیا د خاوری دریمه برخه شامله
ده دا هیواد دلسویدیز څخه ختیځ ته
دطول البلد څه د پاسه یسو سلو دوه اویرا
درجو تپه غزیدلی دی . هیواد نه پایسی
تنلی یو له بل څخه نومره لری برسی دی
چې د ساعت دبد لید و دیا ر لس سیسی
لری که په یو سر کې شپه وی په بل سر کې
به ئی و رخ وی لکه چې په کوریل کې
سیا وو ن بیل شی نو په مسکو کې شپه راځی

دشوروی اتحاد دسولیک ماسک به سیمه کی دگاتو دپلتنی او اکتشافی چارو یوه دله ماهراند خبر و په حال کی .

دشوروی اتحاد دخلکو لسم پنځه کلن پلان داندازه شوو نو لیدا نو علاوه دپنځولمیا رنو روبلو په بیه زیات تولیدات شو یس دی او نری ته و پان دی شو یس دی .
 په دغه هیواد کی دتو لس سوه شپږ شپږم څخه دتو لس سوه شپږ او یازم یو یی .
 دغه پامه اته و یشت ذرو کلخو زو لسو او یو یو تیا زرو سوف خوزونو په لر لو سره شپا پس ملیو ته هکتاره څمکه خړو یسه کړی ده چی په قول هیواد کی د کر نسی وړ څمکه له اوه و یشت زرو هکتارو څخه زیاته ده . همدان شان دغه هیواد پنځه سوه ددی اویا حرفوی تیارونه لسی او یسه

کال کی ۱۲۰ ملیو نه لیدو لکی د نوحرفوی تیا ترو نو ته دسیل لپاره ور څی د تیا سر دپکت په دفری د تو لو هیواد و څخه ارزانه ده په شوروی اتحاد کی دلمم اخستلو لسه دپرش سر کتو نه مو چون دی چی یسه کال کی نو ه سوه څلو یشت هنری فلمونه او څلو یشت مستند فلمونه نو لید وی .
 دشوروی اتحاد پیری د نری نسمانی برخه بارونه انتقالوی د نری دیوسلو دیرشو هیواد و په یو زرو څلور سوه بندرو نو کی لنگر اچوی .
 همدارنگه دغه هیواد دلفتر په ایستلو کی په نری کی لیری مقام لری چی په کال کی دپنځه سوه شپږ څلو یشتو ملیو لسو

دووسو زرو کیلو واټو په ظرفیت دشوروی اتحاد دپرشنا دجنیریترو ونو دانجنیری دبرخی یوه څنډه .

تو تیلو په ایستلو سره د تو لی نری یو په پنځه برخه تیل اوکاپی دتیلو دتلو نو او د نوالی پنځو س زره کیلو متره او دگاز د تلو نو اوین توالی نی سلو زرو کیلو متره نه دسیری په دغه هیواد کی دگاز دایستلو خاص سیستم مو چون دی چی ددغی پوسیلنه کولی شی چی یو زرو پنځه کیلو واټه گاز تولید کسری شوروی اتحاد د پر پیننا په تو لید کی خو را ډیر پر مخ تللی دی چی د پر پیننا شل فاکریکی دیو ملیون کیلو واټه پر پیننا په ظرفیت جو یی شو یس دی په مجموعی ټول په کال کی ددی ترپیلو نه کیلو واټه دپرشنا اریزی په ساعت کی تولید وی .
 په شوروی اتحاد کی د مذهب پو :

مادر

می بستند ، دیگر نفس نمی کشیدند و اندکی بعد جز جسد سرد و بیجان در روی برف ها نبودند و جسد های یخ بسته آنها را دیگر امکان نداشت هموار کرد .
 ماکه قوی تر بودیم ، پیش می رفتیم مغزهای ما از سردی زیاد فوه ادا کرد خود را از دست داده بود ، ولی با این هم در ظلمت بیابان پر برف وهو ای سردی که سنگ را می ترکاند ، در میان مزارع مرگ آور ، در حالیکه از در دور نج خم شده بودیم ، پیش می رفتیم . ما شکست خورده بودیم و ناامیدی کامل سراسر وجود ما را فرا گرفته بود . از همه زیاد تر احساس تنهایی و بی چیزی ، آخر شدن رمق زندگی و انتظار مرگ ما را در میان پنجه های خود می فشرد .
 در این وقت ۰۰ آری در این وقت بود که آن پیرمرد عجیب را دیدیم ، پیرمردی که دو زاندارم از دو بازوی او محکم چسبیده بود و جستجوی یک اسیر رهنما بودند ، زیرا گمان می کردند ، اسیر آنها یک جاسوس است ، کلمه «جاسوس» فورا در میان سر بازان انتشار یافت و همه دور پیرمرد اسیر حلقه زدند .
 یک صدا گفت :

— باید فورا او را تیر باران کرد .
 تمام سر بازان را که خودشان به چشم سر مرگ رارو پروی خود میدیدند و به سختی می توانستند خود را در روی پاهای شان نگه دارند ، یک غضب و خشم خارق العاده و حیوانی مغلوب نموده بود . آنها میخواستند که اسیر را تیر باران کنند ۰۰۰ گویی به این صورت عطش انتقام آنها خاموش می شد .
 من میخواستم چیزی بگویم ، زیرا در آنوقت نوماندان دسته ای بودم . اما در آن هفته ها هیچکس به امر شخص دیگری اطاعت نمی کرد ولو که آمر دسته باشد . و اگر من حرفی می زدم شاید خودم را هدف گلوله قرار میدادند ، آنوقت یکی از آن زاندارم ها رو بمن نموده گفت :
 — از سه روز به اینطرف این مرد عقب ما می آمد و از همه جا راجع به سر بازان طویخانه سوال هامی کند من برای اینکه سخنان آن مرد بدبخت را بشنوم سوال کردم :
 صدرا اینچاه می کنید ... و چه می خواهید ؟ چرا عقب عساکر ما می آید ۰۰۰ ؟
 او بالجه دهاتی چند کلمه ای ادا کرد که مفهوم آن را ندانستم . واستی مرد عجیبی بود شانه های باریک اندام کوچک ، چشمان نا آرام و وضع هر اسانی داشت . به این صورت

آزادی شته دی هر څوک کولی شی چی په آزادانه توگه خپل مذهبی مراسم پر ځای کړی . په دغه هیواد کی شل زره عبادت ځایونه او صومعی مو چودی دی چی په پیلو پیلو مذهب هی اتحاد و پوری نری لری ټول مذهبونه دمسای حقو قو څخه پر خور داره دی په ۱۹۷۶ کال کی د لوی اسقف ریاست د تو رات او انجیل نوی چاپ تپیه کړ . همدارنگه د منځنی آسیا او کازاخستان دمسلمانانو مذهب هی اداری په خو ورو ستیو کلو نو کی شیر څله د قرآن مجید (الجمع الصبح) او (الاراب المسرد) په نامه د امام البخاری در وایتونو مجموعه او د حضرت عثمان (رضی) د قرآن مجید تاریخ چی په تا شکند شته چاپ کړی دی .

عجیب و شگفتی که در مقابلم ایستاده بود . من نیز فکر کردم که حقیقتا سروکارم بایک جاسوس است . او بسیار بیروضعیف می نمود و مرا بانگاه های ملتسانه ای و روانداز می کرد . سر بازان پیهم صدا می کردند :
 — باید او را تیر باران کرد ۰۰۰ باید او را هدف گلوله قرار داد ۰۰۰
 من از زاندارم پرسیدم :
 — آیا می توانید این اسیر را حمایت و نگهداری کنید ۰۰۰ ؟
 هنوز جمله ام تمام نشده بود کسه یک ضریق قوی مرا یک طرف انداخت . دوتاییه دیگر سر بازان طرف پیر مرد هجوم آوردند و با غضب او را بزمین افکندند . و در حالیکه با مشت و لگد دستهای تفنگ ، براو ضربه های شدیدی وارد می آوردند ، او را کشان ، کشان دوروی برف ها باخود کشیده و در پهلوی در خنای انداختند . او تقریبا مرده بسود ۰۰۰ و در این وقت سلیک گلوله شنیده شد و به آخرین رمق پیرمرد بیچاره نیز خاتمه داد سر بازان با قلب های پراز نفرت و انتقام هنوز هم لطف اومی رفتند ، فیر می کردند و تفنگ های خود را پر کرده ، دو باره جسد سرد شده او را هدف گلوله قرار میدادند و شلیک می کردند . آنقدر احساسات حیوانی آنها را فرا گرفته بود که برای تیر شلیک کردن به نفس آن پیرمرد بیچاره باهم چدال می نمودند .
 در این وقت دقتا فریادی شنیده شد : «پروس ها ۰۰۰ پروس ها ۰۰۰»

هرچ و مرج و دردم و برهمی که در اثر این کلمات در میان سر بازان که رو بفرار نمودند به وقوع پیوست قابل توصیف نیست . صداهای شلیک گلوله بطرف آن اسیر پیر ، غل جلادان پیر حم را زایل نموده بود و نمیدانستند که در حقیقت خودشان باعث این غلغل و ترس و فرار گردیده بودند . آنها همه ای در میان تار یکی به طرف میویدند و از انتظار معفود می شدند . من و جسد آن مرد و دو زاندارم که از نقطه نظر وظیفه خود نزد من ماندند تنها بودیم آنها جسد پاره پاره و خون آلود پیر مرد را برداشتند . می گفتم :
 — باید او را دفن کنیم .
 آنوقت یک قطی گوگرد از جیب خود بر آورده یکی از آنها دادم . زاندارم یک عدد آترا روشن نموده و در نور آن اینطرف و آنطرف جسد را بدقت ملاحظه کرد و مثل اینکه برای پروتوکولی راپور بدهد ، گفت :
 — مجلس بایک کر تی آبی رنگ ، یک پیراهن سفید ، یک پتلون و یک جوره گلش .

شعر منجمد

با مستی نهفته بصرم از کنار خود
 لرزان و لرسانا که
 دورم نمود و گشت : که دیوانه نیستی .
 آن پنجه های نرم
 وین چشم پر شتاب
 هر دو ستیزه کار
 آوخ که در رواج محبت کتاب عشق
 حقرا گرفت وداد به خوبان روزگار
 امشب مرا بپخش گلی از بهار خود
 این آرزوست پاک
 ای شمع ، هوشدار که پروانه نیستی
 با حرفهای گرم دل را بگو جواب
 مژگان بهم نشان
 ما از کتاب عشق گزیدیم باب عشق
 این شعر های لغز بمانند یاد گلر
 از ما نشان شور محبت درین ورق
 از دامهای صید گزینان پریده رفت
 مرغ گریز یا
 تا طرز دلبری
 نوشد به روزگار

در دست دلبران فسونکار گیر شد
 پیچید دام ، هر چه فزونیتر نپیده رفت
 آن صید بی نوا
 افتاد در بلا ، بال و پر فکار
 تا خواست بر جهد که سرا باامیر شد
 اکنون فاده ام به کنارت زده ، دور
 آرام و نیمه خواب
 اندر جبین تو
 بنیم نیسمی
 ای شام تیره ، پرده فروکش خدای را
 کز چشم حاسدان ، شود ایمن دویره روز
 دل ، از حرارت نشت بر گرفت نور
 لب ، بوسه بی حساب .
 چرخد بدور من
 خود فتنه گمی
 زیبا فرشته ای به صفت شعر منجمد
 دیشب کنار آینه تا باعداد بود .
 آینه

نهوای

د عشق احساس که به انسان کی نه وای
 حسن و بیایست به به جهان کی نه وای
 به روینو شو کسی به ما خه کسولی
 خلاندی ستوری که آسمان کی نه وای
 خالی به حسن به مین نه وای زه
 ننگ او غیرت که به جانان کی نه وای
 خلانده ستوری که آسمان کی نه وای
 که د خودی چذ به شیطان کی نه وای
 شیخ به هم زما په رنگ بدغی وای ربه
 که بر مطلب حورو غلمان کی نه وای

ملتون پشتونستانی

شعر دهن

شعر من آینه تصویر جانان من است
 عکس جانانم درین آینه چون جان من است
 جلوه گردن حرف حرفش گلشن اندام است
 شعر من گلپای رنگین گلستان من است
 از چراغ شمع دل دارد فروغ جا و دان
 شعر من روشنگر شبهای هجران من است
 آنچه دل گوید زبانم زر چمانی میکند
 شعر من صورتگر، پندار و پنهان من است
 بر سر خاکم نهمسوزد چراغ دیگری
 شعر من چون لاله ، شمع شمع حرمان من است
 بسکه دارد نسبتی با زلف شبگون کسی
 شعر من امواج سودای پریشان من است
 ناله خیزد همچو نی از بند بندم حیدری
 شعر من آوای سوزان لیستان من است

حیدری پنجشیری

لذت زندگی

آن نیمه فان که بینوا یی یا بسد و آن جامه که کودک گدا یی یا بد
 چون لذت فتحیت که اقلیمی را لشکر شکنی جهان گشایی یا بد
 خدای

آزادی و مهر

طبیعت هر چه با شد لغز و زیبا چو آزادی لبا شد سخت زشت است
 جهان در پسر تو آزادی و مهر اگر زشت است و گر زیبا بهشت است
 خدا

بی درمانه دردین

خان په خه کرم چی جانان راسره نهوی
 درد په خه کرم چی درمان راسره نه وی
 سوی سوی او میلی به کرم د کومه
 چی په زه اور دهجران راسره نه وی
 هم مسلک به دمچتون په خه خان شمیرم
 شوق و ذوق چی دیباپان راسره نهوی
 د عشق فن زه په خه دستور حاصل کرم

چی دغم نوشت و خوان را سره نه وی
 خوک به ستا پر یشالی زلی کیری ایادی
 چی فکرونه پر یشان راسره نه وی
 د دیدار لایق په خه به نی دلبر شم
 چی له او بشکو څک چشمان را سره نهوی
 باغو بن بهزه کمین یوازی خه کرم
 چی می سر و خرامان را سره نه وی
 کمین

ژوندون

بهار شاعر

آندم که لاله ها چو شهیدان به دستخیز
 رنگین کن برآمده محشر بها کنند
 و آندم که بلبلان چنان دیده خزان
 بر شاخه ها بر آمده گل را صدا کنند
 گویند شده بهار
 آندم که دلبران گریزنده از وفا
 با عاشقان شوند دگر باره در چمن
 آن ، گیسوان بنام بیاراسته بگل
 وین ، نو شگفته غنچه ، فرو کرده درین
 گویند شد بهار
 آندم که بر دو ساحل دریا کبوتران
 برهای نازنین بهبوس شست و شو کنند
 و آن سو ، میان موج گرداب ، خیل قو
 عشق گمسته را به تغزل رفو کنند
 گویند شد بهار
 گویند شد بهار ولیکن مراجه سود
 زیرا که هیچ لقمه نخندد بکام من
 بشکسته اند شاخ گل آرزوی من
 اشک است و آه ، مونس هر صبح و شام من
 من شاعرم ولی غزلم خفته در گلو
 چون موج رود ، رفته به اعماق رود بار
 یا چون شراب کهنه ، نهان مانده در سبو

دیوانه وار جویم و بر خود زخم شراب
 تنهایم و همواره دل نا قر من
 چون تازی نوا که به سازش بسته اند
 می لرزد و نوا نکند ذائقه در بهار
 با زخمه فسون خزان گمسته اند
 هر کس به تبهتی جگرم خست و سوختم
 مانند لاله ای که بود رسته بر ستیغ
 در هر بهار داغ ، دلم تازه می شود
 اما دلی نسوزد بر حال ، ای دریغ
 بشکفت شنبلیله و بختدید یاسمن
 اینهم بهار ، مصرع رنگین روزگار
 آیا شگفته می شودم غنچه مراد
 زین غنچه شگفته وزین خنده بهار ؟
 این رنج من ز چیست ؟
 که هر لفظ من شعر ،
 خاموش می نشیند و فریاد می شود ؟
 ای غنچه های وحشی و آزاد گویسار ،
 ای بلبلان لقمه گر مست و ناقرار ،
 وی تو بهار ، ای گل شاداب روزگار ،
 آخر کنید بر رخ من هم تبسمی ،
 باری ، تر نمی ،
 گز مهر بی ریا دل من شادمی شود
 الباقی

دیر هبند شوه

بیا سحر د بیلتون شپه شوه دیره شوه
 د امید رها خوره شوه دیره شوه
 چس را ووت له پردی نه بکلی یا ر ن
 اوس د قول عالم فتنه شوه دیره شوه
 بیا دیسی لری کمر بلولک مغه گوری
 میاشت له وریخی رانکاره شوه دیره شوه
 له خور و غنوی بی سل لایلا کوری جووی
 پرو منخ هم به سراره شوه دیره شوه
 میتوب به صورت خواربه خان ز هیر گرم
 چی به مانی خوا سره شوه دیره شوه
 د یاری د یرو غونووم تنگ کوری
 چس می خیری دا سینه شوه دیره شوه
 به سرو ستر گو یس دین کوه مجر و حه
 چس د نا ز به خو بویده شوه دیره شوه

مجروح

حقیقت

غلاب دور بین جو بینه را گفت
 نگاهم آنچه می بیند سراب است
 جوابش داد آن مرغ حق اندیش
 تومی بینی و من نالم که آب است
 صدای ما هسی آمد از نه بحر
 که چیزی هست و هم در هیچ تاب است
 اقبال

ساقی ته

ساقی دکسی بیالی را کوره لا خماریم
 پدی وخت دلیوتوب کنی زه هوشیاریم
 دکسی دکسی بیالی را کوره را کوه نی
 راته گوره میغانه کنی لا سر شاریم
 د زاهد زهدی خیر و خنی تیر شه
 د زاهد زهدی خیر و خنی بیزاریم
 مانه خپله مینه گراه ده هر غه نه
 قر پالی زه د همدی مینی د لار ییم
 میکند کنی بی شرابه بل غه نه وی
 خو چی یم نشرا بیا نو به کنار یم
 ساقی لاس دی را او پده کوره بی نوبته
 زه فاروق د شراب بیا نو سره یاریم
 فاروق حریق

وطنه!

وطنه ستا دالوو غروته سلام
 ستا او سید و نکو پر گنو ته سلام
 تاکی ویمی د آزادی چلیبی ی
 د آزا دی لو پ و بر جو ته سلام
 چی پکنی بی دلی او به چلیبی ی
 ستا بیایسته بنکلو د ر و ته سلام
 چی تل بی خیال د آزادی وی سر کسی
 وطنه ستا هغو ز لمو ته سلام
 چی پکنی درس د آزا دی زد ه کیری
 وطنه ستا هفی زا نکو ته سلام
 چی خپله خاوره ورته سره زربشکاری
 هغو ما غزو هغو فکر و ته سلام
 چی آبادی د تا کی خان متری کوری
 وطنه ستا هغو بچسو ته سلام
 چی د قا مینه بی را و بسود له
 وطنه ستا هغو ز مرو ته سلام

وطنپال

هنر و مردم

غیاث منصور

«داستان یا باز آفرینی زندگی»

هنر به گونه اعم و داستان به گونه اخص در گستره تکامل تاریخی همواره از منبع چو شان و پایان تا پذیر زندگی تغذیه نموده است. آثار جاویدان ادبیات نمایانگر درک وسیع آفرینندگان آن از این منبع بوده است.

داستان در چوب بست شرايط خاص زندگی مادی و معنوی يك ملت بوجود می آید. در روان اجتماعی ملت زندگی میکند تا روپوش از هوای فرهنگی پیرامون گرفته میشود. و منحیت يك پدیده تازه در درون فرهنگ جاری میشود. همانگونه که هر کوه قبل از تولد تا گزیر در بطن ما در به مرحله معین از تکامل میرسد داستان نیز نیا زمند آست که قبل از رایش در ذهن نو یسنده تمام امکانات او در آن فرا هم گردد و بعد از گرد او زدن تمام امکانات شناخت عناصر داستان توسط داستان نویس ارائه میشود و کسب هویت کند.

داستان نویس برای آفرینش داستان نیاز مند است تا با تلاش پیگیر شناخت حس خویش را از عمیقترین رکن داستان (زندگی) به شناخت عقلی راندهد. و برداشت عقلی خود را از زندگی دوباره در وجود عناصر سازد و داستان تجزیه دهد.

زندگی در وجود زمان، مکان، فضا و حرکت های داستان تبارز میکند. هر کس داستان تا به زمان مکان و فضای است که در داستان باز آفرینی میشود. مراعات رابطه جدائی نا پذیر حرکت و زمان و مکان ضرورت نامزیر هر داستان است.

تکیه کند. داستان انعکاس دقیق زندگی در ذهن نویسنده و باز آفرینی دوباره آن توسط نویسنده است. اگر این انعکاس ناقص، نادرست و دور از واقعیت باشد و دور از واقعیت خواهد بود. داستان نویسنده با یستی آگاهی عمیق از بافت شرايط داشته باشد که شخصیت در آن بسر می برد در غیر آن شخصیت زنده و قابل پذیرش نیست. کمیدی انسانی نمونه روشن درک عمیق زندگی در ذهن یا لژ است. ازین رو آثار بالذات بخاطر انعکاس دقیق زندگی موارد ارزنده جهت مطالعه جامعه شناسی فرانسه آن عصر بدست میدهد. نیکو لای لیز روی می نویسد (با ترجمه) نمایندگمان نمونه وار شرايط عا هیجانها، گروه های اجتماعی و حتی حرفه ها. نویسنده تصویریری از انسان را در حال حرکت دائمی بدست میدهد. داستان نویسنده نخست مواد کار را از تپ ها و حرکت های مشخصی موردها را شن و محیط زندگی حرکت ها و تپ ها بدست می آورد. بعد از آنکه مواد کار را در ذهنش سبک و سنگین کرد فکرها و تصورات را به حرکت آورده دست بسط آفرینش داستان می زند. اگر مطالعه نویسنده عمیق باشد. مواد کارش را بدرستی حلای نموده باشد نگاهش از سطح به ژرفای مواد کارش لغزیده باشد. از سطح بلند آگاهی برخوردار باشد. درک روشن از علت های حوادث و عملکرد حرکت های مورد علاقه اش داشته باشد. داستان میتواند زندگی را به

شناخت با یستی فضای دهد. را نیز بر رسی نموده و آفرینش اجتماعی بحیث کل درک روشن بدست آورد چه باشخصیت های داستانی انتخاب شده از شهر زبان، عمل و خصوصیات روانی شهری را تبارز نمیدهند و یا مسیر سردارگری شهری به آسان او امر نویسنده به ده میرود. خصوصیات اخلاقی خود را بشکل معجزه آسا یکتبه فراموش میکنند و اثرات در بشره کثیف نهائی را با چند شعار و شنفکرانه اختار می نالد. هر داستان با یستی به شدت روی هم بستگی روان حرکت زمان و مکان که حرکت ها در آن حرکت می کند،

اگر حرکت انتخاب شده از ده باشد با یستی تمام خصوصیات روانی، اخلاقی و اجتماعی دهائی در وجودش تبارز کند. چنانچه یستی و ذهنیت حرکت تا به خصوصیات اقتصادی و روانی معیشتی دهد. باشد اگر حرکت در جریان حادثات داستان خصوصیات روحی و اخلاقی شهر را تبارز ناند نشان دهد. آست که نویسنده رابطه دیا لکتیکی حرکت و مکان را تقص کرده است و داستان نیز بر داشت دقیق از زندگی نیست. تا دید که گرفتن این رابطه بطور عمو م ناشی از برداشت سطحی فرهنگ رابطه های اجتماعی است و روان اجتماعی است. برای آنکه بتوان فضای فرهنگی شهر را بدستی

این تابلو که قسم ریالستیک نقاشی گردیده سحنه ای از مرغ جنتی و نشان میدهد

اکادمی آموخته است و یا وه گونی فراوان
از این دست . ده ما با وجود داستان گونه
های فراوان از اشتباهات بگذریم هنوز
دست نخورده است .

هدف از نوشتن داستان
کشتن وقت نیست . کلی گویی نیست
ارشاد است . برهنه کردن است . نمایاندن
است . فوق ، تخلیل و استعداد به تنهایی
کافی نیست . این کار شناخت عمیق زندگی
میخواهد و سطح بلند فرهنگی .

بوسی سر خلاص کور و دوزی به بی
آسمان ته پور ته شی . بلون نفوذ در
روان (ملاک) و (دهقان) بدون آگاهی
به فرهنگی که (ملاک) در آن پود آمده
بزرگ شده و اعمال ما لکیت میکنند چهره
مجرد و کلی با چند شعار تند (اخباری)
بروی کاغذ ریختند . نزد با شنیدن چند
جمله به (انقلاب) ما در زاد بیدیل میشد
و بچه بیسواد رو ستانی طوری سخن میگفت
که گویی دانش پیشرو عصر رادر بزرگترین

نحوه مطلوب و روشن با زافرین کند
واقعیت های پوشیده روانی را بر ملا
سازد . رابطه های نامکشف را بریان
سازد و در بچه تازه بروی خواننده بکشد
در غیر آن عرصه مفا همه کلی کشف شده
توسط دیگران بگفته محمود دولت آبادی
(باز کردن گرمی تازه نیست بلکه تقلید
از روندگان راه های رفته است .) و مادر
طول دوره ابتدال چه بسا نوشته های به نام
داستان دیدیم که مفاهیم کلی علمی
مبتدل کردند و با ذهن بیمار این هنر را
به لجن کشیدند .

سیاوش کسرای

پرنده

پرنده بی پرو پرواز و لغه خاموش است

پرنده فاصله ی بالهای پرواز است

پرنده طعمه گرفتن زقله های بلند

پرنده بال کشیدن بر آب های زلال

پرنده داشتن چشم های بازاری

پرنده خواستن آسمان درون دل است

پرنده کج

پرنده لانه به شاخ فصول - بنیادن

پرنده عابر جنواری خطر بودن

پرنده خونگر فتن به میله های قفس

پرنده شوق رهایی

پرنده - آواز است

پرنده چیدن گلبرگه های ناپیدا

پرنده رد شدن از مرزهای متنوع است

پرنده سینه سپردن به خال سرخ بلا

پرنده بردل اوپز نام آزادی است .

سیاوش کسرای

چه پسا نوشته های پنا م داستان که
دوران تپ مشغول رابطه ذهن با طبقه خود داشت
نه احساس و نه اندیشه طبقه در آن دیده
میشد . روان و ژبا ن کرکتر با موقعیت
اجتماعی ارتباط نداشت .

دهقان بیسواد از زبان تحصیل کرده کتابخوان
حرف میزد . کارگر ما نند دکا ندر می
اندیشید کار فرمای فابریکه فکسر
دلالت کمپنی های خارجی را ارائه میکرد
ملاک با پورو کرات احساس اندیشه
وزبان همانند داشت . چنین سطحی نگری
که در نوشته ها بر مردم عرصه میشد نغاید
نگری ما رنگی عرصه کننده آن بود . داستان
نویس بایستی زندگی و باشناسد نه در سطح
بلکه در عمق رابطه و منطقی حوادث علت
های عملکرد و پیچیدگی های روان آدم
ها را بکاود و شناخت دقیقی از کرکتر
داشته باشد . انبوهی از ظواهر را
نشان داد و با مکتوب را بریان کند
و آنرا چون مرورید کمیاب در دست خواننده
بگذارد .

خواننده را از سطح به عمق بکشاند و
او را با آرا نه فاکت های تازه که تا آن
لحظه پوشیده بود به اندیشه وا دارد . در
ذهنش جرقه های تازه حقایق ایجاد کند و
این آسان بدست نمی آید . جستجوی
پرو سوس حقیقت نفوذ از قشر سخت ظاهری
به مضمون و کشف آنچه که با وجود تکرار
همیشگی از نظر ها پوشیده است .

تکرار حدیث کهنه داستان را از سکوی
خلاقیت می اندازد و آنرا در ردیف کار
های پیش پا افتاده قرار میدهد . حدیث
کهنه در داستان نمیتواند هدف ارشاد
هنری را به فرجام رساند .

در طول دوره ابتدال تکرار حرفهای
کلی فراوان دیدیم . میشود . اکثر نوشته
ها بلا تا ب عجز لانه و رنگ پریدنه
بود . بدون شناخت عمیق رابطه ها و
ضابطه های حاکم برده ، خوانندگان
تا با این موضوع (که مد روز شده بود)
دست به آفرینش داستان بزنند . (ملاک)
و (دهقان) و (مبارزه طبقاتی) آنها این
طوری می اندیشیدند که با خواندن چند
مقاله دست دوم اخباری را جمع به ده
توانسته اند درک جامع و کامل از ساخت
فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی ده بدست
آورند دست بقلم بردند و تمام نوشته ها از
اشک (دختر دهقان) (قمچین ملاک) برآمدند
و این فاجعه دردناک در داستان های رادیویی
بعدهی به شکل ضد هنری تکرار شد که به گفته
یکی نویسنده های خوب (که ددی

خلیج فارس

منبع مهم دیگر این جزیره کا نپسای نفت است که در سالها ۱۳۱۳ به اساس نسبت امریکایی ها شروع به بهره برداری شده است که در سالهای اول تا سال ۱۹۰۰ میلیون تن از آن بهره برداری و نقل و لنوده اند و در آنجا پالایشگاه (تصفیه خانه) تاسیس کرده اند .

انگلیس ها نیز به اساس مساهیت و خصلت استعماری خویش در جزیره مذکور بی تلاق نبوده موسساتی دارند . پیدا یی ذخایر نفت در آن جزیره اهمیت اقتصادی آنرا روز بروز ارتقا میدهد ، و چشمان بیشتر بهره گیرنده ها بدان معطوف میگردد .

جمعیت، دین و زبان جزیره بحرین :

جزایر بحرین دارای تقریباً ۱۴۰۰۰۰ تن جمعیت میباشد که به مقایسه عربستان سعودی که در هر میل آن ۷ تن عرب بدوی دارد در بحرین در هر میل مربع ۴۵۰ تن زندگی می کنند .

مذهب اهالی اسلام و زبان آنان عربی و اندکی فارسی است حرفه های اهالی زراعت و تجارت ، پارچه بافی و ساختن ظروف سفالی است .

آثار قدیم :

در حصص شمالی بحرین دشتی دیده میشود که دارای خرابه های زیاد است درین قسمت اکتشافاتی صورت گرفته و ظروف گلی قدیمی زیاد بدست آمده . چنین حدس میزند که این ظروف متعلق به ازمنه ی قبل از فنیقی ها است .

بحرین قدیم :

بحرین که از صدر اسلام یعیسد در مدارک و مراجع مختلف از حد پیشو ادب و تاریخ و مسالک و معالک و کتابهای فتوح ذکر شده همین سرزمین و سیع است که از طرف شمال به بصره و از طرف مغرب به یمامه و از طرف جنوب به ربع خالی و عمان محدود میباشد و راهای کار و ترصیب العبوری آنرا با بئرب و حجاز و یمن و عمان مربوط می کرده است .

وسعت سر زمین بحرین :

حوزه خشکی که بحرین یاد میشود به اعتبار میزان نفوذ و غلبه ی قبایل و اقوامی که در آن میزیسته اند اختلاف پیدا میکرده گاهی شامل کلیه ی صحرا ها و واحدها می میشود که در بیرامون آن پراکنده بوده است .

بحرین دوره ساسانی :

در تشکیلات اداری ساسانی این ناحیه را به چند ولایت یا حکومت تقسیم کرده بودند که به نامهای هگر یا هجر و بنیاد از دشیر یا خط میثما هیکت یسا

اول و یا جزیره بحرین امروز خوانده میشود و هر یک از آنها بطور مستقیم یا تشکیلات مرکزی جنوب غربی کشور ارتباط داشته است .

وجه تسمیه بحرین :

وجه تسمیه این سامان به بحرین و بحرین از ۱۲۰۰ سال با این طرف فرض ها کرده اند ، گاهی وجه تسمیه را

مربوط به وقوع این ناحیه در میان نوردود محلم و عین الجریب در شمال و جنوب ناحیه دانسته اند که امروز از وجود آنها در نقشه اثری باقی نیست و بر سرخی آنرا نتیجه ی وضع و وقوع ناحیه در میان دریا و برخی تا لابه های داخلی شمرده اند که در فصل با ران ممکن است بصورت دریا چه دراید واحیاتا و جود آب شیرین و شور را در خط کرا نه ی دریا ، پهلوی هم منشاء این تسمیه بحساب آورند و بگویند حد فاصل دریا ی شیرین و شور و احیاتا از محدود بودن ناحیه به دو دریا ی و آب و شن نیز چینه نام گزاری الهام گرفته اند .

ولی هیچ یک ازین فرضها به نظر دقیق قابل قبول نمی آیند مگر اینکه بگوئیم حدود جنوبی این ناحیه در وقت نام گذاری تا سواحل دریا ی عمان و حضرموت امتداد داشته و این زبانهای خاکی که

میان خلیج فارس و بحر العرب قرار داشته به دو دریا منسوب و به بحران یا بحرین موسوم شده باشد . وجود این اسم در اخبار مربوط بزمان دعوت رسول اکرم دلیل آن است که پیش از ظهور اسلام هم این ناحیه ، بحران خوانده میشده است .

راه دریایی بین النهرین و عمان :

کشتی های بیکه از دهانه ی رود فرات داخل خلیج فارس میشده همان طوریکه بعد ها یا قوت در پارهای دجله گفته است از طرف دست راست ، راه مجاور سواحل بحرین را پیش گرفته و پس از وصول به جزیره «دیلمو» که «فیکه» ی فعلی «ایکاروس» یونانیها باشد به جزیره ی تاروت و ساحل خط و هگر و جزیره بحرین فعلی میرسیده است و از آنجا را خلیج فارس را که فوق العاده از حیث آب و هوای شوار بوده است پیموده و به «ماجان» یا «ماگا» می عطا منشی و «مزون» ساسانی میرسیده است .

که بنو به خود جای آباد و منتهاالبه دریایی تجارتمی میان جلگه سند و سواحل خلیج فارس بوده است ، این رفت و آمدها در میان جلگه ی بین النهرین و عمان و سند از راهی انجام میگرفته که آب ساد ترین ساحل مجاور آن، همین سرزمین بحرین بوده است .

سواحل بحرین با بندرهای خط و هگرو جزیره های دیلمون یا ایگار و سواوال منطقه ی بوده که پیش از تقاطع دیگرسواحل خلیج فارس از برکت این ارتباطات تجارتمی بحرین برخوردار میشده و محل توجه دریا نوردان و بازرگانان و سوادگران سیاه و سفید قرار میگرفته است .

سجایای مردم خلیج :

اصولاً روحیه ی اصلی سکنتی سرزمین بحرین و وضع زندگی و درجه ی تمدن آنها با اقوام هم عصر ایشان که بعد ها برایشان غلبه یافتند اختلاف فاحش

دارد و از سببیه ی جنگاوری و ماجراجویی برکنار بوده اند ، روح و گوشت زندگی مسالمت آمیز مردم بحرین مظهر سجایای عالی ایشان است که خداوند از تو موهبتی که نصیب ایشان نموده ، آسایش و

آزادی را سلب نکند ، زیرا آزادی در وطن و وطن آزاد از نعمات خدا ی بزرگ است که دیگر نظیر ندارد .

کویچهای مردم خلیج در سواحل اقیانوس هند :

در دوره ی نفوذ سلاطین کشور گشای اطراف بوده است که دسته های بسیاری از مهاجرین این سامان سلی غربت خوردند و راه دریا پیش گرفتند و تا دماغه ی گاپ و سوما ترا رفتند ، هنوز اخلاف ایشان در زنگبار و تانگانیکا و جزایر کومور در سواحل موزامبیق و سواحل ماداگاسکار و سوما لی هستند و در سواحل و جزایر شرقی افریقا نیز دیده میشوند .

عامل عمده این بدبختی ها در بحرین جنگ های پرتغالی ها و عثمانی ها و نظایر آن بوده که این تو استعمارگر بزرگ در بسا سرزمین های خلیج با هم شمشاخ به شاخ میشدند ، و مردم اصیل و سکنه بومی آنها زیر لگد های ایشان خورد و خمیر میشدند که این شیوه زود گسوسی فسادت ها تا کنون در جهان مسادر هر گوشه ی از جهان صلح و امن و آرامش بشر را تهدید میکند . و منطق نور گوئی روز بروز به جهان زیبا و قشنگ ما ریشه و بنیاد هر چه بیشتر میگیرد . و مردم جهان را از امید زندگی مرده به ناامید بیا می کشاند ، واقعا هیچ موجود دیگری

و هیچ حیوان درندهی دیگر مثل خودمان مایه ی درد بشر نشده است . برایستی از ما ست که بر ما ست .

کویت :

کلمه ی کویت از لغت کورت گرفته شده و کورت در زبان محلی به معنی قلعه است ، کویت (قلعه ی کوچک) ایسن قلعه که آثار آن هنوز در کویت امروزی دیده میشود در حدود سالهای ۷۱۶ میلادی توسط اعراب که از بحر رسا حسل خلیج مهاجرت کرده بودند بنا شده است . کویت در زاویه شمال غربی خلیج فارس قرار گرفته ، سطح آن جمعا معادل ۶۰۰۰ میل مربع است ، جمعیت در حدود ۵۰۰ هزار نفر و یا کم و بیش میرسد که تقریباً ۶۰ فیصد آن مهاجرین اطراف و سواحل خلیج و بعضی جاها ی دیگر است . کویت در سال ۱۹۶۱ - استقلال نسبی خود را حاصل نمود .

با توجه به تعداد نفوس کویت میزان استخراج و فروش نفت کویت یکسوی از غنی ترین کشورهای امروز جهان است .

این سرزمین در اثر استعمار شد پسد امپریالیزم انگلیس چند سال قبل از استقلال خود محل عقب مانده ی بیش نبود و آب آشا میدتی مردم آنرا با وضع بسیار ابتدایی از دهانه های شط العرب با نجس حمل میکردند و حتی فاقد گیاه و درخت بود ، ولی امروز نفت آنرا در جمله ی جدید ترین و آباد ترین مناطق جهان در آورده ساختنهای عظیم و جاده های لوس فر ستده رادیو ، تلویزیون و غیره آثار زندگی لوکس مدنی در کویت خیره کننده است .

در همین مدت کوتاهی که از حیات سیاسی کویت میگذرد از نظر حفاظت صحه وفر هنگت و امور اجتماعی گذار و پرش قابل ملاحظه ی نموده است .

کویت علاوه بر صادرات نفت در آمد های دیگری و نظریه عواید و غنای کافی که دارد قادر به کمک های فراوانی به دیگر کشورهای ، بخصوص کشورهای عربی است .

شرکت های استخراج کننده نفت کویت عبارتند از این شرکت ها :
۱- خود کویت شرکت نفت کویت ، مشغول فعالیت است و لی بنوبت خود مرکب از دو شرکت زیر است .

اولا شرکت انگلیسی بی - بی
ثانیا شرکت امریکا بی - گلفایل

۲- در منطقه ی فلات قاره ی کویت شرکت نفت «شل» در فعالیت است .

۳- در منطقه ی بیطرفی شرکت «آمینویل» فعالیت می کند که خود از شرکت نوکیتی نفتی مرکب است . یکی شرکت نفت مستقل امریکا و دیگری شرکت «گنی» نماینده استخراج نفت فلات قاره بر این ناحیه را یک شرکت جاپانی تحت عنوان شرکت نفت عرب «در الحصار دارد»

بی مورد نیست اگر از شرکت های نفتی دیگر بزرگ تذکر داده شود .

اولا کمپنی نفت آراکسو که در رأس التوره یعنی سواحل عربستان سعودی در حال فعالیت است و خود از چند شرکت امریکایی ترکیب یافته است زیر عنوان شرکت «عرب ، امریکا» .

ثانیا - شرکت نفت بحرین بنا ۴ «باپکو» ۲۲ شرکت نفت بحرین .
نوت : معلومات فوق از چند سال قبل است ، اگر تغییرات و انکشافات دیگری در زمینه ی وجود یا عدمه باشد ، درست است .

قطر :

شبه جزیره ی نسبتا بزرگی است که طول شمالی جنوبی آن ۹۰ و عرض شرقی غربی آن در پهن ترین نقطه در حدود ۶۰ میل بوده و سطح کلی آن در حدود ۸۵۰۰ میل مربع است . جمعیت آن حد اکثر در حدود پنجاه هزار نفر و زیاده از آن است که تقریباً ۳۰ هزار نفر

در پایتخت شیخ نشین «الدوحة» نام دارد بر میرسد . درجه حرارت تابستان در قطر نسا ۱۲۰ درجه فارنهایت بالا میرود . خاک قطر شوره زار و کاملاً لم یزرع است . جز در یکی از نقاط شرقی جزیره که آلودی از نخلستانهای قدیمی و مغروبه چشم میخورد در سایر نقاط از گیاه و درخت خبری نیست اما باوجود عدم تناسب آب و هوا و زمین در زیر خاکهای قطر دریایی از نفت که از نظر مغرو-

بیت جنس در خلیج فارس در درجه اول قرار دارد نپخته است استخراج این منبع عظیم نفت در عمق تقریباً مناسبی از نظر استخراج واقع است . که سهولت استخراج در زمینه نیز نسبت به سایر حصص امتیاز است .

اولین بار در سال ۱۹۳۵ میلادی قسار داد استخراج نفت بین شیوخ قطر و شرکت پترلیوم باعضا رسید و در فبروری سال ۱۹۵۰ شیخ علی حاکم وقت نامیسات بهره برداری از نفت را افتتاح کرد .

میزان استخراج نفت قطر در سال ۱۹۶۱ کمی بیش از ۸ میلیون و در آمد آن از این بابت در حدود ۲۰ میلیون پوند بوده است که کنون بدون شک معیار آن بالا گرفته .

قطر نیز در اثر این درآمد سرشار با توجه به تعداد قلیل جمعیت خود بسرعت راه ترقی را پیموده که فعلاً از کشورهای خیلی غنی و معمور و آباد سواحل خلیج فارس بحساب میرود بندر نفتی قطر که از آنجا کشتی های نفت کش پهلو میزند و بار می گیرد در حدود ۳۵ کیلو متر از توجه فاصله دارد .

نام این بندر ام سعید است که در آنجا نامیسات مجهزی بنا گردیده ، شرکت نفت قطر «در خشکی» نام دارد و شرکتی که امتیاز

استخراج نفت فلات قاره ی قطر را در انحصار دارد شرکت استخراجی «شل» نامیده میشود .
شیخ نشین های هفتگانه :

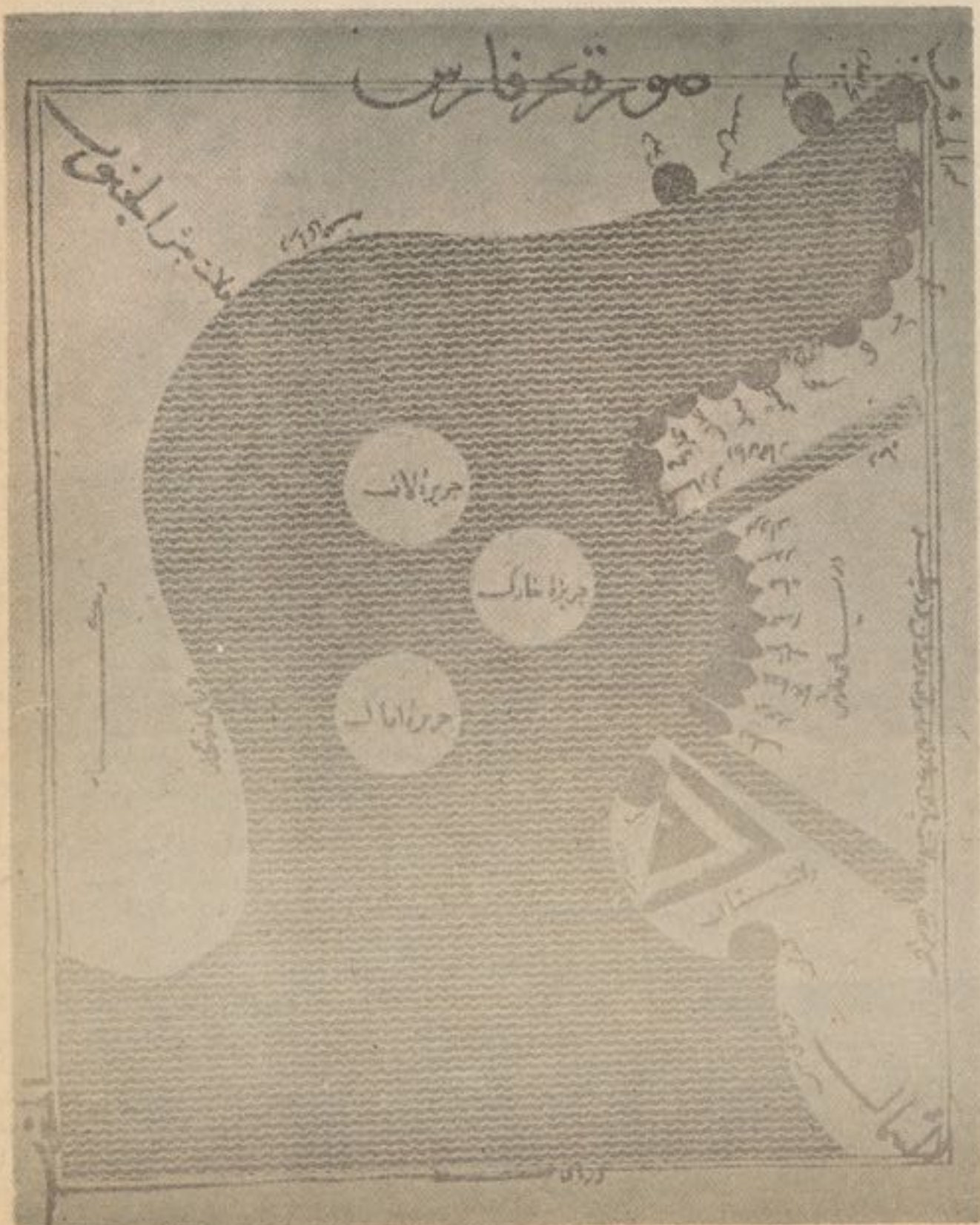
بطوریکه از اسم این شیخ نشین ها پیدا است تعداد آنها به هفت میرسد که از مغرب به مشرق به ترتیب عبارتند از :

ابوظبلی ، دبی ، شارجه ، عمان ، ام الکوین ، رأس الخیمه لجزیره -
ابوظبلی :

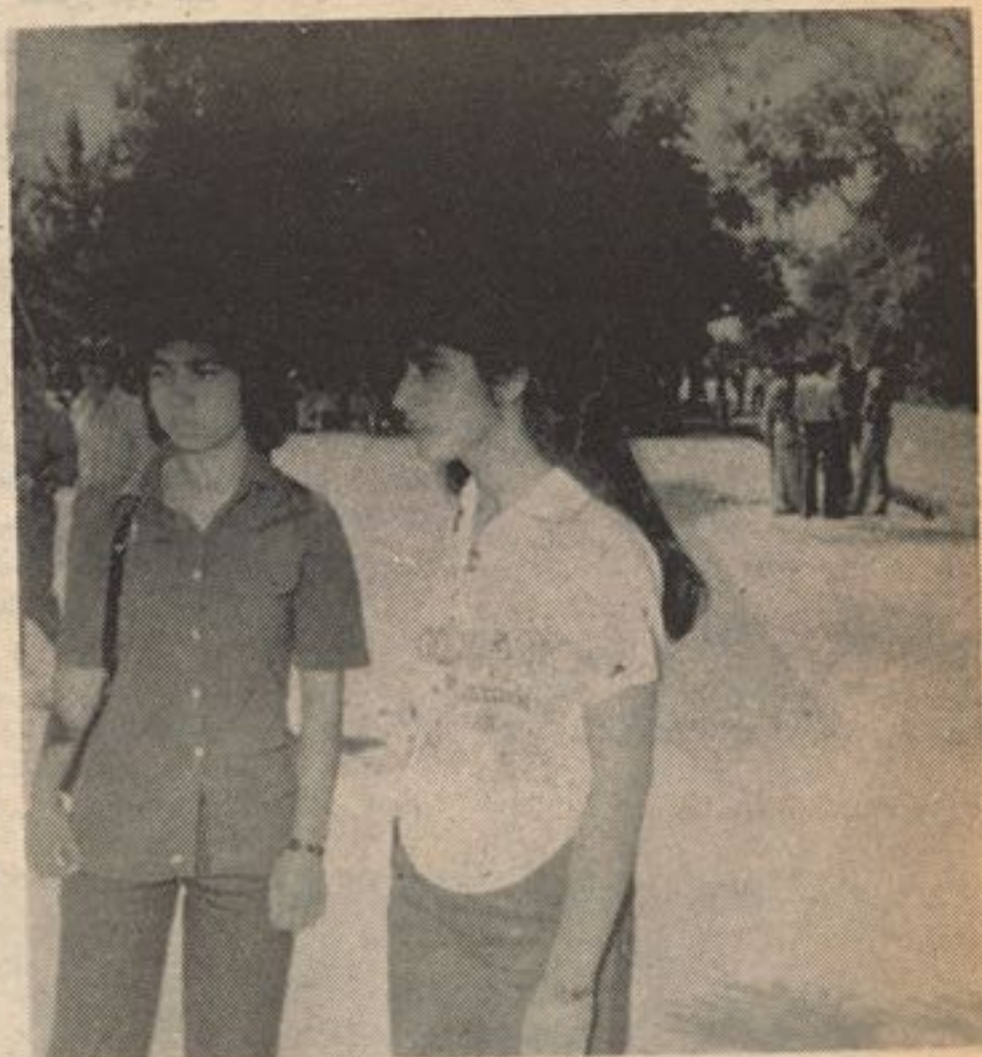
وسیع ترین شیخ نشین های خلیج فارس ابوظبلی است که در حدود ۳۰ هزار میل مربع وسعت دارد و از دخورالعبدیه جنوب شرقی قطر شروع شده به ناحیه ی جبل علی مرز عسری دبی خاتمه میابد .

جمعیت این شیخ نشین با احتساب کلیه توابع آن در حدود بیست و پنج هزار نفر است که ازین عده تقریباً ۸ و یا ۹ هزار نفر در خود شهر ابوظبلی زندگی دارند . این شهر شبه جزیره ی است که اکثر اوقات بر اثر مد دور آنرا آب گرفته . و به جزیره ی مبدل میشود . درین جزیره آب آشامیدنی و گیاه وجود ندارد . در حدود ۱۳۰ مغاره در آن دیده میشود و حاکم ابوظبلی که شیخ شخبوط نام دارد مقرش در همین شهر است .

تاتمام

فروغ و خلاقیت هنری...

فاطمه صمدی : کاش احمد ظاهر سال های فراوان زنده میبود تا شاهد پیروزی های پرفروغتر اودرجهان هنرکشورمیبودیم*

کنید - را می پسندم و علاقه دارم .
- مصروفیت روز های فراغت تان چیست ؟
- بعد از بررسی درسها و کار خانه همیشه آهنگهای شانی بخش احمد ظاهر رامیشنوم و زمزمه میکنم و حس می برم و اوقات فراغت را با آهنگهای او پر مینمایم*
• • •

- آیا این همه وقت را که به شنیدن آواز احمد ظاهر اختصاص میدهید ، شما را از کار و زندگی نمی اندازد ؟
- بیچوجه ، درست که به آواز او علاقمندم اما به کار های روز مره ام بصورت عادی میرسم و وقفه در آن نمی بینم ..
نوجوان دیگری که سخت شیفته آوازگیری احمد ظاهر است محمد فاروق ابراهیمی معلم لیسه حبیبیه میباشد که علاوه بر داشتن کت های ثبت شده افغان موزیک و موزیک سنترو .

او البومی ازخواندن و عکس تهیه دیده که یاد آواز خوان جوانان راجاودانه میسازد

و ما را از فروغ داغ حسرت سوختی و رفتی سروررت با هزاران نغمه هستی جهان را برد در مستی شکوهت آسمان بود ولی ایندم ز تو جز نغمه و آواز باقی نیست . ترا ای آشنایی ناشناس من سرود هستی جاوید میخواندم ترا مغرور میخواندم ولی از دور ... صدایت آشناء لحنه هایم بود بیادم بازمی آید که میگفتی مرا چون قطره اشک ز چشم انداختی ، رفتی ولی ای ناجوان اینرا برای خویش نهبت ساختی رفتی . بیادم باز می آید که میگفتی : زغم دورمزاد ت اشک میریزم و میگویم : مرا چون قطره اشکی ز چشم انداختی رفتی شبی در خواب خواهم دید اگر گوئی جوابم را که من : باز آمدم ، باز آمدم ولی جای تو اینجا در میان مردمان خالی است و یادت نباید باقی است . و باز می آیی ؟ هرگز نمی آیی ، نمی آیی .

• • •
* حال صحبت مختصر دیگری با دو جوان هنر دوست داریم که هر يك به گونه یی یاد آواز خوان محبوب خود را در خاطر خویش گرامی میدارند . فریده معلم صنف د هسم لیسه رابعه بلخی البوم کوچکی دارد که هر ورق آنرا با تصویری از احمد ظاهر و پایاچه خواندنی از او مزین ساخته است که با ظرافت

جاسس دارند که جای احمد ظاهر را پر کنند و به اندازه وی از شهرت و محبوبیت برخوردار گردند؟

مسحور جمال :

احمد ولید و وحید صابری دو نفری هستند که از روش وی در آواز خوانی دلبال روی می کنند و صابری در زمینه کار خود پیروز تر است .

استاد سر مست :

هر هنر مند خصوصیت های جدا گانه ای دارد و مشکل است که به صورت مقایسه ای بتوان در این مورد به نتیجه ای رسید .

وهاب مدنی :

حد اقل میتوان گفت که از آواز خوانان جوان موجود ما هیچ يك نمیتواند به زودی به اندازه احمد ظاهر در میان نسل جوان از محبوبیت برخوردار شود .

در اخیر به مسحور جمال میگویم :

- مناسفانه افغان موزیک در برابر رویداد های بزرگ هنری کشور بی تفاوت است به عنوان يك آوری در جریان يك هفته که گذشت ما با دو حادثه در خور توجه روبرو بودیم نخست مرگ استاد محمد عمریاب نواز بی همتای کشور و - دو - بزرگداشت سالروز مرگ احمد ظاهر که افغان موزیک نه در این زمینه ها پرو گرام خاصی را به انجام آورد نه سخنرانی ای داشت و نه هم حتی در تهیه مطالب برای رسانه های گروهی سهمی گرفت در حالیکه من فکر میکنم این ارگان تنها جای بود که باید مسوولیت هایی از این مانند را به عهده میگرفت که حد اقل فایده آن جلو گیری از بیراهه روی در ارزش گذاری ها در زمینه کار های احمد ظاهر و بسه شناخت آوردن مایه های هنری استاد محمد عمر بود - شما چرا چنین فعالیت هایی ندارید ؟

مسحور جمال :

مناسفانه کار هایی که به وسیله این ارگان به انجام میاید در شمار فعالیت های رادیو-تلویزیون معرفی میگردند - در حالیکه اکنون در رادیو تلویزیون يك نفر آواز خوان يك نفر موزیسین ، يك نفر دایر کتر و آهنگساز وجود ندارد - در همین زمینه مورد پرسش شما پرو گرام های رادیویی و تلویزیونی با ما پرود یوس کردیم - اکتیل های گل در مراسم تدفین استاد بی همتای ریاب بسه وسیله همین ارگان تهیه شد و از آن گذشت هجده هزار افغانی به پیشنهاد همین موسسه از بودجه دولت به خانواده استاد کمک شد البته همانگونه که شما اشاره کردید مافعالیت های دیگری هم باید داشته باشیم که زمینه هایش را به مرور مساعد می سازیم و در این شمار است مجله موسیقی که تلاش داریم امتیاز نشر آنرا از وزارت اطلاعات و کلتور بدست آوریم و در زمینه های هنر موسیقی در آن نشرانی داشته باشیم که برای نوازندگان آواز خوانان دایر کتر های موزیک و تمام کسانی که به این هنر علاقه دارند آسما هی دهنده باشد .

خور دار بود تا چه پایه بی در رشد هنر و شهرت و محبوبیت وی نالیر داشت ؟

مسحور جمال :

این نکته ثابت است . احمد ظاهر از خردی و سایل مدون موسیقی را در اختیار داشت . در رادیو شرایطی داشت که به آسانی برای دیگران میسر نمگردید . او به اصطلاح غم نان نداشت و خیلی امکانات وسیع دیگرالیه در این شکی نیست که احمد ظاهر از استعداد فراوان برخوردار بود اما شرایط و امکانات مساعد برای شکوفایی استعداد وی نقش عمده داشت .

استاد سر مست :

به عنوان مثال در همین زمینه احمد ظاهر را با وحید صابری مقایسه می کنیم - صابری با يك معاشی متکفل مخارج يك خانواده بزرگ است و ناگزیر از آنکه بیشتر به خاطر تهیه نان کار کند تا اینکه به موسیقی بپردازد و در مقابل احمد ظاهر نه تنها چنین مشکلاتی نداشت بلکه وقت کافی و وسایل کافی نیز برای مشا داشت .

- از شرایط مساعد که بگذریم شما چه عواملی را در موفقیت احمد ظاهر که واقعا توانست در يك دهه اخیر مشهور ترین و محبوب ترین آواز خوان نسل جوان باشد - سهمی میدانید ؟

مسحور جمال :

من هفتاد در صد پیروزی او را بازم در شرایط و امکانات مساعدی میدانم که برایش مهیا بود - ما اگر بتوانیم حتی نیم امکانات احمد ظاهر را برای آواز خوانان دیگر خود فراهم آوریم بدون شك احمد ظاهر های فراوانی خواهیم داشت .

سر مست :

وی پر شور و هیجانی می خواند و این یکی از عوامل موفقیت او بود .

نگیالی :

در مورد اجرای هر آهنگ خود با صاحب نظر آن واضعای آرکستر مشوره میکرد و نا آهنگی کاملاً پخته نمیشد و با آرکستر مشق کافی نمیداشت آن را به اجرا نمی آورد .

وهاب مدنی :

از رفاه اقتصادی برخوردار بود - از جدایت بر خوردار بود - ابتکار عمل داشت ، در انتخاب تصنیف ها و شعر هایی که آنرا می خواند وسواس داشت و موزون ترین و زیبا ترین هارا به انتخاب میگرفت و لخرج بود و در يك شب تا سی هزار افغانی را برای کسانی مصرف میکرد که بعداً تریبون تبلیغاتی او می شدند و از این ها که بگذریم احمد ظاهر هنرمندی بود بی آزار صمیمی - خون گرم که آزارش به هیچ کسی نمیرسید و حسادتی نیز در مورد هیچ کس نداشت ؟

- به نظر شما از میان آواز خوانان جوان موجود ما و مخصوصاً آنهایی که میکوشند دلبال رو احمد ظاهر باشند چه کسانی بیشتر

من فقط و فقط به آواز احمد ظاهر علاقه داشتم و ...

نمیگیرم .

- کدام آهنگهای احمد ظاهر را بیشتر می پسندید .

تمام آهنگهایش را دوست دارم و بخصوص همان آهنگهای او را که ذریعه افغان موزیک و موزیک سنتر ثبت و بخش گردیده است . از آنجمله خوانندهای نمیدانم به روی کسی بخندم ، اگر بهار بیاید ترانه ها خواهیم خواند ، و شادی کنید ای نوستان - من شادم و آسوده ام را بیشتر از همه می پسندم و لذت می برم . - قرار که دیده میشود در کنج اتاق چند شمع را گذاشته اید ، این به چه معنی است ؟ - خاطره در باب شمع دارم که روزی به تربت احمد ظاهر رفته بودم که چند شمعی مزارش را روشن نموده بود و لاگاه به فکر همان خواندن او افتادم که میخواند :

بر لب آمد جان و رفتن آشنایان از سرم شمع را نازم که میگیرید به بالینم هنوز و از شما خواهش میکنم که به مناسبت سالروز مرگ احمد ظاهر این چند بیت را به نشر برسانید .

و زیدی ای صبا برهم زدی گلنهای رعنا را شکستی زان میان شاخ گل نورسته ما را

با بال خیال عزم سفر کردم و رفتم با خلق جهان قطع نظر کردم و رفتم

آن مرغ خوش ترانه بستان سرای عشق ناگاه خموش گشت زبانه در کتب و کتب و کتب

- در لابلای آهنگهای او فکر آدم به سوی تعالی و بلندی به پرواز میاید و در يك حالت خلسه و مستی فرو میروند . هر بار که پارچه آهنگش را میشنوم به لذت دست نیافتنی میرسم که بسیار خوشم میاید که این یگانه انگیزه است .

و از سوی پر خورده پسندیده او با هنسر دوستانتی انسان را مدیون و فریفته میسازد و علاقتش میگردداند .

او با آنچه استعداد هنری از غرور و کبر خالی بود و همچون دیگر هنر مندان هرگاه در کنسرتی خوب میدرخشید ، فردای آن با دبدبه و شان نمی پرداخت و علاقتان آواز خود را محترم میداشت .

- چه تعداد کست از آواز خوان مورد علاقه تان دارید ؟

- همه آهنگهای او که به بازار عرضه شده است و قریباً به صد کست میرسد که چند تایی آن کست های مجلسی است .

- حالا که احمد ظاهر نیست به آواز کدام هنرمند دیگر علاقه دارید ؟

- من تنهای تنها به آواز ، آواز خوان حنجره طلایی کشور علاقه داشتم و کس دیگری را نه یافته ام که جای او را پر کند و به محبوبیت او برسد . من از ظاهر هویدا دل پری دارم که به ناحق خود را با احمد ظاهر در يك دسته بندی مینشاند و سخن های ضد و نقیض در مورد احمد ظاهر میزند که جایی را

بقیه صفحه ۳۰

از واقعیت گروائی ...

شرایط و امکانات احمد ظاهر های فراوانی را برای ما به ارمان خواهد آورد .

- به نظر شما احمد ظاهر آگاهی و دانش کافی در زمینه کار خود داشت - یا صرفاً در پرائیک به تجربه متکی بود ؟

نگیالی :

احمد ظاهر نه توت غربی را می شناخت و نه از هندی را ، اما در ساحه کار خود به خاطر ذوق و استعداد که داشت و مشق و تمرینی که نمی خواست قطع کردند و پاکم شود -

در عمل کارش با عیب کمی به اجرا میاید . وهاب مدنی :

دانش هنری غیر از پرداختن های عملی هنری است - فرا گرفتن دانش در زمینه های هنر سال ها وقت به کار دارد - احمد ظاهر دانش هنری نداشت اما از آگاهی نسبی خوبی برخوردار بود . که بیشتر جنبه عملی داشت تا تئوری .

- از نظر شما شرایط و امکانات گسترده اقتصادی و رفاهی که احمد ظاهر از آن بر

طفولیت نیکیتا

مترجم: دکتر خدایداد پشمیل

پیوسته بگذشته

نویسنده: الکسی تولستوی

است (یا ر چه می نمودند - آواز سرود ها و سا طور های شان همه خیا بان را فرا گرفته بود - دینا شاه در حالیکه بسک سا قه کرم را می جوید از زیر خا نه هسا جا نیکه آنها مسکبه بدست می آوردند به بیرون دوید - او در خزان زیبا تر شد بود و رخسار هایش چنان گلگون بود که هرکس می دانست او نه به منظور جویدن ساقه کرم ونه بمنظور شوخی با دختران دیگر به محله کارگران نمی نود بلکه برای اینکه کارگران جوان واز یلی - او را از کلکین دید - بتواند - آن کارگر مانند دینا شاصحت خوب داشت و تنومند بود - از تو م شد بداد دلنگت بنظر می رسید - او یکطرف نشسته بود و کارهای اسپان را تر میم می کرد .

ما می به سمت زمستان خا نه نقل مکان کرده بود - بخاری ها روشن شده بودند - اخیلکا یا آن خا ر پشت خا نگی تکه پاره ها و کا غذا ها را در زیر میز کنار اطاق می برد - او تلاش داشت تا برای پیش آتیا نه زمستان می بسازد - از گاندی ایوا نو بیج در اطاقش با خود اشپلاق می زد - نیکیتا او را از سوراخ کلید دید - از گاندی در مقابل آینه ایستاده و ریشش را در دست گرفته بود و با تکرر اشپلاق می زد معلوم بود که آن مرد برای عروسی آماده می گرفت .

وازیلی نیکیتو بیج گاندی های غله را به سما را فرستاد و خودش روز دیگر به آنجا رفت - قبل از اینکه او برود با ما می صحبت مفصلی نمود - او انتظار نامه را از پسر داشت - یک هفته بعد وازیلی نیکیتو بیج نوشت ؟

«غله را فروختم تصور کن که به نرخ بسیار خوب ، بهتر از مد وید یغمدچنانچه تصور میسرفت واقعه یک انسج هم پیشرفت نموده - زاشای گرامرا جا ره دو می که خودت بصورت جدی بان اعتراض کردی مطلقا ضروری است - باید دو زمستان دیگر از همد یگر جدا نباشیم - من مشوره می دهم که بزودی ممکنه آنجا را ترک کن زیرا ورزشگاه شروع به کار نمود ، این تنها یک عمل استثنائی است که نیکیتا را اجازه میدهند تا در امتحان شمول سال دوم شامل شود - تصادفا دو گلدان چینی زیبا بدست

آورده ام که برای دوا باز تمام ما کافی است - نشویش من از آورده شدن خودت بود که خرید را فعلا معطل فراردم .» مامی بسیار تحمل نکرد - ترس از اینکه وازیلی نیکیتو بیج پول زیاد در اختیار داشته باشد ، مخصوصا بیم ازین جهت هم که او گلدان های چینی را خواهد خرید زیرا فعلا اینگونه سامان در جهان هیچ مورد استعمال ندارد .

الکز اند را لیو نیتنا را مجبور ساخت تا در مدت سه روز آماده عزیمت شود - بیل ها نیکه در شهر مورد ضرورت بود ، چمدان های بزرگ ، بیبرل های اشیای نسکی و آذوقه و مرغ و خروس - همه را در یک گا دی بار کرد - به شهر فرستاد و نیکیتا - از گاندی ایوا نو بیج ، و وازیلی آشیز در یک گاندی چار عراده ای بیشتر حرکت نمود - این یک روز افسردنه بود و با دینز می وزید - بپر دو طرف سرک زمین های تپه در و شده و قلبسه شده افتاده بود - مامادش بحال اسپان سوخت و آنها را دک می راند - آنها یک شب را در هو تل کولدی بان سپری نمودند - چاشت روز دیگر گند های کلیمسا و دو دو آسیاب های بخار که برای آرد تهیه شده بود از حاشیه چمن زار نما یان گردید - ما می خاموش بود - او شهر و حیات شهری را خوش نداشت - از گاندی ریشش را با نا را حتی می جوید - برای مدت زیادتی در کنار کارخانه های بدبوی صابون و خیا بان

های چوب ، از میان یک محله کتیفنداری میخانه ها و دکان های ترکاری و روی یک بل و سبب که رهن های جوان از محلات شب هنگام در کمین اشخاص می نشستند سفر نمودند - سپس به غله خا نه های دراز و تریک که در ساحل سر اشیب دریا می سما را اعمار شده بودند رسیدند - اسپان خسته - گادی را با لای تپه می کشیدند و چرخ های روی سرک قیر صدامی کرد - عا بریشی که لباس های پاک وستره بر تن داشتند بحیرت بسوی گاندی گل آلود نظر می نمودند - نیکیتا تصور می کرد که هر دو گا دی آنها بسیار خراب و خند و آوراند و اسپان نیز از نژاد حیوانات مریض دهاتی می باشند - ای گاندی آنها جاده عمد را ترک می کنند - یک اسب دک که به یک گاندی دو چرخه چلاند بسته بود از کنارشان گذشت .

«سر جای ایوا نو بیج ! چرا اینقدر آهسته می رانی ؟ سریع تر برو ..» نیکیتا گفت . «ما تا آنجا بهمین قسم خوا هییم رفت .» سر جای ایوا نو بیج آرام واستوار بر صندوقش نشسته بود و هر سه اسب را می راند - بالاخره آنها به یک سرک گویجک دور خوردند - از کنار آتسگاه ، جالیکه یک جوان فر به با کلاه یو نانی اش در دروازه ایستاد بود عبور نمودند و در خارج یک خا نه سفید یک طبقه ای که دارای آهن پوش بود و فقط با متداد همان

سرک گویجک واقع بود تو قف کردند - وازیلی نیکیتو بیج با چیره پشاشی و پر نشا طش در کلکین پدیدار گشت ، دستش را تکان داد ، نا پدید شد و لحظه بعد خودش دوچار پیش رو را باز کرد . نیکیتا نخست بخانه نوید سا لون کوچک و خالی اش با دیوار های سفیدش بسیار روشن بود ، بر زمین چلا نداشت نزدیک دیوار دو گلدان چینی که ما نند کوزه های آب معلوم می شدند بنظر می رسیدند - انتهای صالون در زیر قوس که مستوی های سفید داشت و بر روی اطاق منعکس شده بود دختری با لباس قهوه ای نما یان گردید . دست هایش در زیر پیش بند سفید قات شده بود و بوت های قهوه ای اش همچنان بر روی زمین صیقل شده انعکاس داشت - موهایش بافته شده و بر پشت گوش هایش انداخته شده بود ، در عقب سروی یک گل سفید دیده می شد چشمان آبی اش به نگاه جدی به آنها نظر می کرد و تقریب تر سرود بود ، بلی او لیلیا بود ، نیکیتا در وسط اطاق ایستاد - تر دیدی نبود که لیلیا بسوی نیکیتا آن چنان خیره بود که مردم در جاده عمومی به گا دی های چار عراده ای سوژ تو فکا خیره می شوند . «نا مه ام را تسلیم شدی ؟» لیلیا پرسید نیکیتا با شاره جواب مثبت داد . «کجا ست ؟ همین لحظه آن را برایم تسلیم کن ،» لیلیا گفت .

با اینکه نیکیتا نامه را با خود داشت در جیب های خود به پا لیدن شروع کرد لیلیا مستقیما بچشمانش با جدیت و غضب می دید . «من میخواستم جوابش را بنویسم ، اما ....» نیکیتا جویده جویده سخن می گفت . «کجا ست ؟» «در بکس کالایم .» «اگر امروز آنرا بمن تسلیم کنی همه چیز میان من و تو تمام خواهد بود بسیار متاسف بودم که برایت نوشتم . حالا من به صنف اول ورزشگاه شامل شده ام .» او لب هایش را با هم فشار داد و برونگ پنجه اش ایستاد - در همین وقت بود که نیکیتا درک کرد که باید نامه لیلیا را جواب می نوشت - او به شکل تحمل کرد و با های فلج شده اش را بر روی زمین صیقل شده کش کرد ... لیلیا فوراً دست هایش را زیر پیش بند سفیدش دو باره پنهان کرد - نوک بینی اش را بالا نمود - او نارضا یینی اش را با یوشا لیدن چشمان خود بامزگان ها نشان داد . «مرا ببخش ،» نیکیتا گفت ، بسیار نادم هستم ، نا دم ... با اسب ها ، درد ، کوبیدن و میشکا کوریا شو نوک مصروف بودم ....» او سرخ شد و سرش را با تین کرد - لیلیا جوابی نداد . - او از خود احساس نفرت کرد اما در همین وقت آواز انا یو لو سو فنا از دهلیز دخول شنیده شد - صدا های سلام تبادله بقیه در صفحه ۴۴

حادثه می آفرینند...

دارند که اغراض مسمومیت تا پیش از بیست و چهار ساعت هم دوام میاورد - همین اکنون من چند تن از بیمارانی را ملاقات کردم که شما روز پیش آنها را بعد از تداوی مرخص ساخته بودید اما امروز باز نسبت دوام اغراض مسمومیت به شفاخانه آورده شده اند و همین اکنون زیر تداوی قرار دارند .

- آنها بیشتر زیر تاثیر حالات روانی خاص قرار دارند و در واقع تکالیفی که انا می کنند رفع نشده تاثیر حالت ترس زدگی میباشد . - در مجموع تا اکنون چند نفر تلفات داشته اید ؟

- هیچ - تمام مریضان پس از چند ساعت به خانه های شان روانه شده اند .

خدا این صورت این مواد از نوع مسموم خطر ناک به شمار نمی آید ؟

- خیر به هیچ وجه .

زمانی به لیسه جمهوری میرسم که ساعتی پیش از آن حادثه آفرینان ، حادثه را به وجود آورده اند و باز جمعی مسموم شده را به شفاخانه ها گسیل داشته اند کنار درب مکتب صد ها تن زن و مرد ، مادر و پدر و دختر و پسر که از مسمومیت شاگردان آگاهی یافته اند ، با نگرانی خواهان معلومات میباشند مسموم شدگان چند نفر بودند ، از کدام صنف ها بودند ، آنها را به کجا بردند ، چرا دروازه مکتب را مسدود ساخته اند ؟ و پرستی هایی دیگر در همین ردیف که جواب دهنده ندارند . مردی سالمند که مویا با خبرتر از دیگران است میگوید ، ساعتی پیش همه را به شفاخانه جمهوری بردند و باز این گروه نگران و غمناک در راه سوی شفاخانه پراه می افتند و من هم به همراه شان .

مادری که تازه از حادثه خیر یافته و وحشت زدگی در تمام حالاتش نمایان است به شدت بیتابی میکند و دیگران میکوشند آرامشی سازند ، پدري که با شتاب از اداره اش خودش را به آنجا رسانده ، میگوید :

- دختر دیگرم دیروز در لیسه سورپسا مسموم شد و تا اکنون هم بیمار است و حالا این نومی ، این وضع ناکه باید دوام کند ، عاملان پیشم آن چرا دستگیر نمیشوند ؟ و دختری جوان که اشک به چشم دارد میگوید ، مادرم تا جوری ناچوری قلبی ناره و اگر خبر شود که معصومه به شفاخانه بستر است سگته میکند ، قلبش از حرکت می ایستد و ...

کنار درب ورودی شفاخانه جمهوری آدم ها و موتر ها باهم قاطی شده اند وقتی به آنجا میرسم چند موتر که مریضان خود را به خانه میبرند در حال خارج شدن از محوطه شفاخانه میباشند - گاهی به داخل موتر میاندازم ، مادر و پدری دودختر جوان را به حال استراحت در آغوش دارند دختران رنگ به چهره ندارند و مادر شان اشک در چشم ندارد - به عکاس اشاره می میکنم او وظیفه اش را به انجام میرساند از شعبه عاجل سراغ بیماران را میگیرم و آنها میگویند که تعداد مسموم شدگان زیاد بود آنها را به کلینیک ساری این سینا فرستادیم ، به سوی کلینیک پراه می اتم در حالیکه نوشا نوشم پیش از یکصد

- برو بچیم - برو - بز به غم جان و قصاب به فکر چربو . اگر راست میگی و قصد کمک داری خلیفه موتر وان پیدا کن که زود حرکت کنیم از شفاخانه خارج میشوم و به سوی دفتر مجله پراه میافتم ، در حالیکه هر لحظه پرستی تازه در ذهنم جوانه میزند ، راستی در همین لحظه ، زیر این آفتاب سوزان چند خانواده در راه شفاخانه ها سرگردان هستند و چند خانواده دیگر در شهر نگران سلامتی از دست رفته عزیزان خود میباشند ، و راستی آنها که این فجایع را به وجود میاورند و حادثه می آفرینند ، آنها را که دانه هراس و ترس وحشت را در میان خانواده ها میپراکنند ، چرا چنین می کنند و از این اعمال خود جز آنکه تفریح و نفرت خانواده ها در راه شان باشد و دامنگیر شان چه سونی خواهند برد ؟

یک پس بزرگ چند نفر از دخترانی قسار دارند که رخصت شده اند و قرار است به منازل شان رسانده شوند - یکی از آنها میگوید ، ماهه تکلیف داریم ، اما چون در شفاخانه جایی برای بریرایی مسموم شدگانی که اکنون آورده اند موجود نبود ما را رخصت ساختند می خواهیم با چند تایی آنها صحبت کنیم ، اما رمق حرف زدن ندارند ، نزد زنی که گو با مادر یکی از دختران مسموم شده است و با نصیبت از هوای گرم داخل موتر و پدر پسه حرکت افتادن آن شکایت دارد ، میروم و خودم را معرفی میکنم ، باعصیبت میگوید :

- خوب چه می خواهی ؟ جواب میدهم ! آمده ام پیرسم شما چگونه خبر شدید که دخترتان مسموم شده است ؟ در پاسخ میگوید :

مورینه مجسمه

غسی چیرسری دیوه باارزینته مات شوی گلندان
تولی را تولوی ، هغه می درلوده چی هغه

تولی خاطری چی دینیا هغه می درلودی نه
یوه بل پسی و ترم . آه ، دغه خاطری غومره

وهی او کوچنی وی ! هر خو مره می چی فکر
و کمر ، دپام و د خاطره می به یادنشوه . هغه

تولی خاطری وهی او کوچنی وی . خوبهیزری
چی غومره خو شاله شوم چی به خیل روح کی

می نوبی شیان و موندل شیبی شیبی می د نی
نو یو خیزونو به هکله سوچ و کمر او پر له

پسی می به یادوول . او همدا ووجی خلکو
به ما ملنلهی وهلی او خندل یی خوزه خوشاله

و ... زوپ شوی و م او هغه وخت دیره نا
وخته وه چی ژوند می له سره پیل کوی

وای . خو تر اوسه می کولای شوی چی خان
له ناوهو او ناوویو فکرونو هغه و سامه . خپلو

دوستانونه بدنه وایم اوخیل خدای ته هم دکفر
خبری نه کرم . نا پاکی له هغه وخته پیل شوه

چی کوبیتی می کاوه هغه خاطری چی به نینا
پوری یی اده درلوده ، ژوندی کرم .

به مات زده می غوینتل چی یو خل بیاهغه
مجسمی ته وگورم .. توله شه دهغه کور

چار چا پیر وگوزیدم او هغه می کوله چی
یو خل بیا هغه مرمرینه مجسمه ووینم ، خوله

کرمی هغه دیره لیری وه . توله شه می
دهغه کور شا او خوا کی تیر کرم . ما تول

هغه کسان چی به هغه کور کی یی ژوند کاوه
پیژندل . پوهیدم چی کونتی هغه تول مسبالی

شوی دی او به پای کی دهغه کور له یوه
مپ لکه لینا غوندی و .

هغه ورخی زما تول ژوند ته بدلون ورکرم .
د تیر وخت دینیبو به غرتگوالی او خپلی مانی

پوهیدم : چی نینا هغه تول موجود وه ، خو
ما هغه وخت نه وه پیژندلی . د تیر وخت را
گوزول دامکان هغه و تلی خبره وه ، خواهه

چو پوتکی نوم یی هم را ته ووی چی ووسی
نشوای پیژندلی . ووی ویل چی میبه یی دغه

مجسمه له ایتالیا هغه را نیولی ده . وروسته
له هغه یی وویل . او فکر نکوم چی وواپی

چی له هغه هغه دی شه ته راخی ؟ غونوونور
یی وگوره ! پخیل خای ندی ! بزه یی هم

پخیل خای ندی ... همداسی ندی ؟ او ندی
چملی به ویلو سره دبانلی ووتله . نه هم

دبانلی و لاپم ، لدی کبله چی تراغیزی لاندی
راغلی و م . هکله هغه مجسمه یو ریشتیانی تصویر

و . به حقیقت کی یو تول ژوندی مو چود و ،
هغه هم له مرمر هغه . ناسو ماته وواپی چی

به کومی معجزی سره یو هنرمن به نخلسه
پیری کی ، هماغه کاوه اوو کوچنی غوزونه ،

همانته نغلی سترگی ، غیر عادی بزه ، اولووه
پتاره چوپه کرمی او له هغه هغه دیره شکلی

او زده وپوتکی خبره منخته راولی ؟ دکومی
معجزی به مرسته کیدای شی چی دوی بنخی

ناسی کپ مپ یوه خبره وی . یوه بنخه به
بنخلسه پیری کی او بله زبون به وخت ؟

او یی له شکه ویلی شم چی هغه بنخه چی
مجسمه چو پوتکی ته دموئل (نولی) به خاطر

ورنه کتل ، نه یوازی ناچی دخیری له بلوه
(نینا) ته ورته وه ، روح او روان یی هم کپ

مپ لکه لینا غوندی و .
هغه ورخی زما تول ژوند ته بدلون ورکرم .

د تیر وخت دینیبو به غرتگوالی او خپلی مانی
پوهیدم : چی نینا هغه تول موجود وه ، خو
ما هغه وخت نه وه پیژندلی . د تیر وخت را
گوزول دامکان هغه و تلی خبره وه ، خواهه

چوپر سره آشناشوم . به زمی کی دکور بنخه
یوه کلی نولواوه او ما فکر وکرم چی که یو

خل بیا مرمرینه لینا ووینم ، یو خل هغه تولی
خاطری چی خپلی نینا هغه می لرم له پیل هغه

تر پایه پوری به یاد اولم . او داراته لویه
نیکمرغی او پر یا لیتوب و .

به دی سوچ سره می تصمیم وینو چی به
یوه کار لاس پوری کرم ، چی پای یی زما

محکومیت و . هغه کار چی بریالیوتوب نهونه
رسید ... زه یی دکور به دهلیز کی وینولم

او به محکمه کی هم غرتگه چی ناسو ویلیدل
زه تون شوم . ووی ویل چی دیوه قفل چوپوتکی

به خبره کی می تولی کونتی لیدلی نی او دکور
به شا او خوا کی یی هم لیدلی رسم .. او

دروازی می دتلا به تله خلاصی کوی دی .
او گراه بناغلیه ! کیسه ناسی پای ته

ورسیده . ووی ویل . (خو موژ تاته استینای
در کوو . دوی به ناخوشی کوی) زاده سری

اعتراض و کرم . دغه لپاره ؟ هیخوک زما د
محکومیت به خاطر نه خبه کیری او هیخوک

زما ضمانت نکوی چی خوشی شم . یی باید
به جیل هم (دینیا) به هکله فکر وکرم . هغه

فرق کوی ، که دلته او سم او که به مرستو-
نولوکی ؟

نه پوهیدم هغه خواب ورکرم . خو نا خایه
زاده سری سر پورته کرم ، به عجیبو سترگو

یی چی دمانی یی نه درلوده ، ما ته وکتل او
خبروته یی ناسی دوام ورکرم .

(یوازی پوسی ما غوروی .. فکر کوم چی
بنایی (نینا) به هیخوخت شته والی نه درلودم ..

بنایی هغه وخت می چی مجسمه لیده . یوازی
زما کمزوره مغز چی الکول فاسد کوی دی ،
دغه دینی ناستان چود کوی وی !

طفویت نیکیتا

«کجا می روی؟»

«بجاییکه نملا در آنجا نیستم.» او قهقهه خندید. «خوب، برادر! لیلیا را چطور یا فنی آگهی تیز، چطور؟ .. اهمیت ندارد، بر او مسلط خواهی شد. گا، گا، خوب است که قسمتی از چربی رو مناسی انترا از دست دهی.» او بر کرسی ها پیش دور خورد و خارج شد. در یک روز او یک

شخصی که ملا متفاوت بود دو همان شب نیکیتا در خواب خود را در یک یونیفرم آبی یادگمه های تیره می مشاهده کرد که در مقابل لیلیا ایستاده و با تشدد میگوید: «این است نامه ات، بگیر.» سوره های دراز لیلیا با لا و پائین شد و بینی کو چک و مغرور شد شگفت سپس به خنده شروع کرد.

او بیدار شد و دور خانه را دید. نور عجیب چراغ چانه بر دیوار افتاده بود...

نو با ره نیکیتا همان خواب را دید. در ساعت بیداری اش او هیچگاه این دختر مشکل پسند را آنقدر دوست نداشت. صبح روز دیگر - ما می - نیکیتا وارکانی ایوا نوبیچ بورژ شگانه رفته با سر معلم که یک مسرد لاسر، موسفید وادرای یک تگه گیرا بود صحبت نمودند. یک هفته بعد نیکیتا امتحان را موفقانه گذراند و به صنف دوم ترفیع کرد.

(پایان)

گردید و آواز قدم های سنگین گارا را ج دار که جا مه دان ها را انتقال می داد بلند شد.

لیلیا با قهر و سرعت به نجوا گفت: «آنها ما را می بینند... با تو مشکل است... خود را خشونت جلو ده... این بار ترا می بخشیم...»

او بد هلیز دوید - از آنجا آواز نا زکشی در اطاق های خالی بلند شد.

سلام، خاله زان! به سفا را خوش آمدید! با این شکل او این روز زندگیش شروع گردید، در ده آرام و هموار، آسوده و آزاد - هفت اطاق کوچک دلتنگ و خارج از کلکین ها، گادی های ثقیل بر سنگپاره ها غرغر میگردند و مردم مانند ویری نو سوف، دکتور ز هستو و در پسته انکار ملبس بودند و با قیافه های مشوشی که ذهن های شان را از سبب یاد (که کاسد ها و مگرد و خاک را بلند می نمود) با عجله می دویدند. این سو و آتسو میرفتند و غالمفال و محاوره های عجیب و غریب حتی وقت هم بصورت دیگر میگذشت...

نیکیتا وار گادی ایوا نو ویچ - اطاق تنظیم و برده ها را نصب کردند... وکتور در تا و یکی از ورز شگانه آمد و گلت که بچه های صنف پنجم در کتاب ها مگرت می کشیدند و معلم ریاضی شان را بچو کی تو سفا صمغ عربی سریش نموده بودند - وکتور - آزاد و منحرف شده بود، او نیکیتا را پیدا کرد تا چاقوی قلمی اش را با نوازده تیغ آن برایش بدهد و بعد پیش یکی از همصنفانش رفت. «سو او را نمی شناسی - که با تی کشیم،»

نیکیتا بعد از غروب بر کلکین نشست غروب بالای شهر همان غروب بود که آن رادر قریه دید. بود اما نیکیتا مانند زیلنو کین در پشت پرده خود را محبوس تصور کرد. کسی که با اینجا متعلق نبود - فقط مانند زیلنو کین - از گادی ایوا نو ویچ با کلاه و کرسی اش و دستمال پاکی که در دست داشت با طاق داخل شد و صخر آب کشتاب را بر سو منتشر نمود.

«من بیرون می روم، ساعت ۹ مراجعت خواهم کرد...»

نیکیتا وار گادی ایوا نو ویچ - اطاق تنظیم و برده ها را نصب کردند... وکتور در تا و یکی از ورز شگانه آمد و گلت که بچه های صنف پنجم در کتاب ها مگرت می کشیدند و معلم ریاضی شان را بچو کی تو سفا صمغ عربی سریش نموده بودند - وکتور - آزاد و منحرف شده بود، او نیکیتا را پیدا کرد تا چاقوی قلمی اش را با نوازده تیغ آن برایش بدهد و بعد پیش یکی از همصنفانش رفت. «سو او را نمی شناسی - که با تی کشیم،»

نیکیتا وار گادی ایوا نو ویچ - اطاق تنظیم و برده ها را نصب کردند... وکتور در تا و یکی از ورز شگانه آمد و گلت که بچه های صنف پنجم در کتاب ها مگرت می کشیدند و معلم ریاضی شان را بچو کی تو سفا صمغ عربی سریش نموده بودند - وکتور - آزاد و منحرف شده بود، او نیکیتا را پیدا کرد تا چاقوی قلمی اش را با نوازده تیغ آن برایش بدهد و بعد پیش یکی از همصنفانش رفت. «سو او را نمی شناسی - که با تی کشیم،»

از کجا باید شروع کرد

آیا رفتن به مدرسه

چنانچه درین مورد بزرگ کار عمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان ضمن ملاقات شان با هیات جمعیت العلمای افغانستان و نمایندگان روحانیون و علمای شهر کابل در مقر شورای انقلابی (ارگ) به اربطای وقایع اخیر شهر کابل که مسوویت شاگردان و معلمان، کارگران و غیره را سبب شد چنین فرمودند:

«آیا شخصی یا عالمی می تواند در قرآن عظیم الشان یا احادیث نبوی یا ارشادات علمای کرام دلیلی را برای مجاز بودن و مشروعیت چنین اعمال ضد اسلامی ارائه نمایند - آیا اسلام به بخش و فرا گرفتن علم امر ننموده است...»

من تصور نمی کردم هیچ مسلمانی به چنین اعمال وحشیانه که مخالف تمام برتری های بشری و اسلامی است دست بزند...»

لذا بصراحت گفته می توانیم که دین مقدس اسلام هرگز مانع طلب علم و معرفت نیست بلکه فرا گرفتن آنرا بر همه مسلمانان حکم می کند ولی این گمراشتگان امپریالیزم،

اجیزان ارتجاع سیاه دشمنان صلح و آرامش خانواده های مستلمان و وطن پرست افغانستان اند که با قلب جلوه دادن دین مبین اسلام

و شکل بشرمانه زیر این پرده برای بر آورده شدن اهداف شوم خویش در تکاپو هستند و با این اعمال خود روی خود را سیاه و سیاهتر می کنند.

مرگ به ارتجاع، ارتجاع سیاه و امپریالیزم

اولا در محاذ و آموزش و پرورش و فراگرفتن تعلیم و تحصیل نو دیگر اینکه جوانان ما در سنگر گرم یا دشمنان انقلاب تشنگ بدوش در پیکار اند. سوم در جبهه اعمار وطن و رشد دست آورد های انقلاب شکوهمند نور.

جوانان رزمجوی وطن! همانطوریکه در زمان سلطه امین، تاریخ و طبقه سنگین بر انداختن سلطه او و باند خون آشامش را بدوش شما قرار داده بود و مردانه این مامول عظیم را بدست آوردید امروز دفاع از انقلاب و دست آوردهای انقلاب و پیوند نزدیک میان حزب و دولت مردم از وظایف عمده تاریخی شماست. علاوه بر جوانان ما رهبران آینده حزبی هستند که انتخاب برای انداختن انقلاب نور یعنی انقلاب ضد فئودالی ضد امپریالیستی و ضد کمپرانروی را در کوتاهترین مدت (۱۴ سال) دادند و باید با پیوند اثرنا میو ناستی وسیع یکجا با کشورها و معاضد و نیروهای مترقی جهانی در همه جبهات مردانه رزمیدو این افتخار را در چندین ساخت یعنی به پیروزی رسانیدن انقلاب شکوهمند نور و خیزش ۶ جدی ۱۳۵۸ افتخار اولوبه پیروزی رسانیدن اهداف مردم اهداف حزب، مرحله دوم و انتخاب دوم ما خواهد بود.

ما ایمان کامل داریم که سازمان دموکراتیک جوانان ما و صایای عالمانه و همه جانبه بزرگ کار عمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان را جدا در نظر داشته و با مردم، دوش بدوش مردم تحت رهبری حزب د، خ، و در راه اعمار جامعه نوین، جامعه فراوانی و پیروزی و بهزینتی سر بلزازه کار و پیکار می کنند.

از کجا باید شروع کرد

۱- از روی ضرورت حیاتی در مرحله کنونی و مراحل ما بعد وحدت و یکپارچگی عام و نام و آهنگین حزب را در عمل و نظر تامین باید کرد این یکی از وظایف مهم و مهم همه وطن پرستان و بخصوص جوانان ما (سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان) می باشد که ب

شرف و ایمان خود این وحدت را هرچه بیشتر مستحکم و آهنگین سازند. آری باید همه حزب از بالا تا پایین و از پائین تا بالا باید چون مشت پولادین که با وحدت این مشت پولادین گره خورده میتواند شریبه پدهان دشمنان وطن، مردم و انقلاب باشد در غیر آن شکستن دهان دشمن ممکن نیست

۲- پس از تامین وحدت و با استفاده از یکپارچگی اصولی و عام و نام حزب با سر سپردگی عام و نام و همه جانبه طرد همه دشمنان تاریخی و سوگند خوردن انقلاب نظر مند نور، باز هم تاکید می گردد که بهترین سلاح برای قلع و قمع دشمنان انقلاب و وطن همانا وحدت و یکپارچگی می باشد.

۳- فرا گرفتن تئوری پیشرو عصر ما و تفهیم و جلای آن در مغز و ذهن و آنرا در شرایط خاص جامعه افغانستان تطبیق کردن زیرا

فرا گرفتن طوطی دار و بدون پرائیک انقلابی مؤثر در راه پیشرفت انقلاب و جامعه نه تنها منجر نمیشود واقع نمی شود بلکه تفاهم دارد.

۴- پیوند وسیع با مردم تحت رهبری حزب را باید جوانان ما و سازمان رزمنده شان (سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان) جدا در نظر داشته باشند زیرا بدون رهبری حزب و بدون تماس با مردم، آموزش از مردم، آموختن مردم وظایف عمده تاریخی جوانان ما ایفا نخواهد شد.

جوانان افغانستان بنا بر وظیفه تاریخی که دارند، امروز در چندین محاذ می جنگند،

زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان این گردان پیش آهنگ زحمتکشان افغانستان

یادونه او در مندونه

شعر کی چی لیکلی یی دی :

(مز دوره ما توه یی ، سو خو ، یی ،
ورک کوه یی

دنا په هرو نډو کی خنځیرو نه نه خانیږی
ور دانگی په زبه دلپا یی مزده مز یواډو
دی کارکی توری خایه نسدیرونه نه

خانیږی
گر یوان نه یی لاس وپه چی نا خښت
دا سیرا نو

وسله په خیمکه ښی نور ښنگارونه نه
خانیږی) .

د لایق شعر د محتوا له کبله ښه یی ،
نوی او پر مخلو نکی دی دیت ، غیرت ،

سپڅلتوب ، میړانی او دھیواد دکلتور
او لرغونتوب ، ما تو او پر یو او دخلکو

د غور څنگو نو او دهغوی دهره مرو بره
لینوب څرک په کی له ورايه ښکاري .

هغه د شعر پر مخلو نکی محتوی چی
نوی هم دی د کلا سیک شعر په چوکا ت

کی په کار پوهی سره خای کړی ده .
شعر ښه یی نژاده شعر په منگولو کی

لامی او پښی و هی خو کله کله ور څخه
پیر وخی او له ټولو هڅو سره بیره بیسا

دزا په شعر په چوکا ت کی پا تی کیری
مگر د شعر زبه ښه یی له نوی محتوی سره

مخالفت نه لری او آن داچی ورته چو پسر
هم کوی .

داهم باید هیر نه کړو چی د هغه شعر له
له دی سره سره چی په کلا سیکه لارویان

دی کله کله د قافیو تکرار هم مینځ ته
را ځی چی شعر خوند له مینځه وړی او

پس کوی یی ، لکه په دغه شعر کی :
نه به شی له تگ د استبداده سره سم

نه غیرت دخلکو نه زما لیونی نم
سره خو هغه سردی چیری واده تیرونه وی

زبه خو هغه زبه وی چی و ریت شوی
په نم .

پو رتی شعر چی د محتوی له پلوه ښه یی
او پر مخلو نکی دی مگر د قافیو تکرار

پس کوی او نا تکرار دخوشحال خښک
دشعر د قافیو له تکرار سره ورته والی

او نیز دی والری .
دشاعر په شعرو نو کی دخلکو دښمښو

علتو نه ښودل شوی او د له مینځه و پلو
لاره چاره هم ښودل شوی ده .

دی لپاره دخلکو ډیر اڅو پر گنومبارزه
پر پالی شی ، دتللو د لاری د بندیزونو او

ستو لزو په پر بنه و لو عقیده لری چی
دژوندانه د تگ سوز واپه له خپلو نو او

دی :
مه می خندو ه نا رینه ، نه یم دخندا

زه یوه لاره یم دغمونو ددنیا
ستا په زندا نو کی می پیوی پیوی زږولی

لخته را کی توان تورد غمونو د ژبا
نه دژوند جوهر ، د عشق ډیوه ، دانسان

مورومه
تا کی مه نا لړ که دشیطان دشغو لا
داز ما پلاس کی کوی نه دی انگری

زما دنو ښ لښتی نو ښځیو پ دی برالا
زه په ټول نا ریخ کی ملعه ستا شسرت

شومه

یا یوه نهنه دسمنگرو د رضا

زه دانسان مورینه ، نوره ښه ، آزا ده پسم
دان بندگی زو لری کوی له ما .

دنوی دامن لپاره سو له غوا ډی او د
چگره ما ری پر وږاندی دسو له خوښو .

نکو ننگه او ملا تر کوی او خپله انسانی
لو په دنده سر ته رسوی لکه چی وایي :

موز له تر یوا لو نه سو سنی غوا ډو ،
ور وری غوا ډو

څکه مو پرانیستی هر ملت ته نژده
ورونه دی

لار د یار دو صل په گلو نو پته نه ده
اخلی په اغزو کی از مو پته زما نه

چار شمه ، قر بان شم ، سره یو شتی
خورو خلکو

نه دی په وجود کی هڅی یو غری بیگانه
لخته خانخانی کی مصلحت دلا موز نو

سپل دحواد نو هسی غوا پی بها نه
دشاعر د شعر یوه پر خه له ناز کخیالی

دی
او ښکلا څخه ډکه ده چی د حمید ما شو
خپل شعر په کچه رندا نه او مسته بر خه

لری ، خو د ښکلا لمانځنی په برخه کی
افراط کوی او دانپول له پولو نیر پسی

لکه :
په چمن کی چی دی یرق دخندا خپورشی

ژما نژده په کور کی گډ دهیلو شور
شی

چی دی مخ ته څومره گورم هو سره
سوزم

ما بد مرغ ته دی دوصل او به اورشی
په یوه مسکا دی عقل را نه یوو ډ

خدای زده څه به لابه ما بیچاره نور شی
لیونی په زنجیرو نو کی فر یاد کوی

چی په مخ بانندی دی جال دخپوخور شی .
شاعر په مراله د ښځو دفاع کوی

او دښځی نژده په انځورو لو سره دنا رینه
د نا رواو او نیر یو پر ضد د ښځی دتاریخی

انتراض غږیورنه کوی .
هدا شان د اعتراض په جگولو سره بیره

باوری دی چی با ید ښځه دنا رینه نوښځیتوب
له وراسته زندان څخه دنسل لپاره آزاده

شی .
لاندینی شعر دپورتنی ادعا دثبوت ښه سند

دی :
مه می خندو ه نا رینه ، نه یم دخندا

زه یوه لاره یم دغمونو ددنیا
ستا په زندا نو کی می پیوی پیوی زږولی

لخته را کی توان تورد غمونو د ژبا
نه دژوند جوهر ، د عشق ډیوه ، دانسان

مورومه
تا کی مه نا لړ که دشیطان دشغو لا

داز ما پلاس کی کوی نه دی انگری

یویاسن دزمان په توفالو کی دژوند لاره
بل سپورنده په خپه په پتوستر کوی تیریږی .

هداشان یی په بل خای کی لیکلی شی :
(نغښتی حرکت کی فطرت لوی لوی

نو نو نه دی
څکه هم مکان او هم زمان په خو خیدو

دی
خو مره المومس راتسی چی تا و ښه

وینه یی
بلی خوانه گورم در مست جهان پسه

خو خید و دی
ویا سه بیوی خپله سا حل نه چی زه

وینم
یو غصنا ک دی او تو پا ن پسه

خو خیدو دی
دانوی به مسته نشراپو په نغو کړه

دو مره که نسل شم چی الفغان پسه
خو خیدو دی) .

اوسنی لایق

په دغه پر او کی له نا هیلو اوشکایتونو
راونی او هغه لاری چی ښکلی ده د

پری او هدف ته درسیډو ضمانت کوی .
په دی پراو کی دعلمی نوری لید پسه

رنا کی په خر گنده نو گه دپا تگوا لو او
فیوډالانو په وړاندی دکارگرو ، بزگرو او نورو

زیمار ایستو نکو دفاع کوی لکه :
(داز خمی وطن چی دیم شور په و پندورنگ

دی
نور په دغه لار له منمگر و سره نه ځی

خپه دسرما یی ته دپولادو خټک پویه
دالیوه په روغه له کارگرو سره نه ځی

دادهښکو غل ، دا خیتور ، دغه د کلسی
خان

لاره د وروری بانندی بزگرو سره نه
ځی

داوطن نور پل له استثمارة سره لری دی
دا هیواد پو گام له دی پربره سره

لری دی) .
له دی سره سره چی دزیار ایستونکو

او مفت خورو تر مینځ د پیلنا نه کسریه
کا پی او یو له بله یی پیلوی او دا پسه

په کوی چی دهغوی تر مینځ دپیلنا نه
همیشنی یو له شته چی دز یار ایستو نکو به

بربالیتوب له مینځه تلای شی ، نو زیار -
ایستو لکی راپولی چی دخپلو طبقانی دښمنانو

پر ضد پانځیری او دهغوی په له مینځه وړلو
سره خان آزادی کوی . لکه په دغه

مصرفیت زیاد

معلم از شاگرد کو چکش بر سید :
 - تو چند دندان داری ؟
 شصت نسی دایم معلم ما حیوا لسه معلم ما حب به اندازه کار نروم که تاحال
 نتوانسته ام دندانهایم را حساب کنم .

راه نشاندادن

پسر کوچک در بین مسرک موتر دوگفت :
 - آقا ی ترا فیک من چه طور می توانم که از این راه به شفا خانه بروم .
 پو لیس ترا فیک گفت :
 ساگر همینجا با شی موتر می زند وهمان مو تر ترا به شفا خانه میبرد .

مریض شوخ چشم

نکته‌ها

داکتر گوش دودی شما چیزی میبسی
 لیست میتوا بیدار لیا سها بتان را پوشید.

برویز دوان دوان بسفانه آمدوبه مادرش
 گفت :

ما در جان من امروز از ندسی خود ۲۰
 گرفتیم .

- آفرین پسر جان از چه ندسی ۲۰
 گرفتی ؟

ساز ندسی املا از انشای واز درسی
 حساب ۸ .

پسر - بیدار جان چرا بعضی ها خورد -
 کشی میکنند ؟

بدر : چون از چیزی تا را حنند .
 پسر : چرا شما در آخر سال خود کشی
 نمیکنید ؟

در مکتب

عربی پسرش را به مکتب برد و بسا
 معلم سفارش کرد که به پسر در سسی
 انگلیسی بد هید .

معلم گفت : بسیار خوب .
 مرد خدا حافظی کرد و رفت .
 معلم به پسر گفت : بگو وان .

پسر جواب نداد، معلم هر چه به پسر
 گفت بگو وان بازهم جواب نشنید عاقبت
 معلم به پدرش تلفون کرد که بسا
 مکتب بیا ید و قتی که پدر پسر به مکتب
 رسید معلم گفت :

- پسر شما هیچ حرفی نمیزند ، من
 نمیتوا نم با و ندسی بدهم .
 پدر از پسر پرسید :

- پسر جان چرا نمیتوا هم بگو یسی
 وان ؟

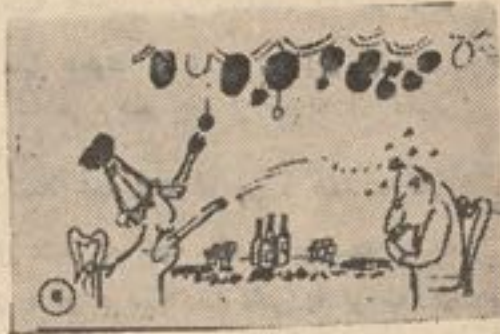
پسری گفت: پدرجان امر بگویم
 وان بعد خوا هد گفت بگو تو ، وا گر بگویم
 تو خواهد گفت که بگو نری ، پس چه
 بهتر از اول وان را بگو یم و خودم را
 راحت کنم !

زن سی ساله است

جوانی بیک واسطه که زنی را برای ازدواج به او معرفی کرده بود گفت ؟
 - آدم حسابی ، چرا بمن ددوغ گفتی ؟
 نو گفته بودی که زن بیوه سی ساله اس، اما معلوم شد پنجاه و پنج ساله اس.
 آن آدم حسابی جواب داد:
 - من ددوغ نگفته بودم اوسی سال است که بیوه است .

یک شنب کارنیوال ویک مردخسته

عزیزم سهر بانی کنید

زود بیدارشو

بیدار شو عزیزم

باش که ترا بیدار کنم

چراخته هستی

بیدار مرسوی بانی ؟

اشتب نسی آزاد دادن توانست

يك داستان

كو تاه طنز

در جنگ دوم جهانی پس از شکست آلمان
عده ای از سر بازان در گوشه و کنار در
حال جنگ بودند... ولى گلوله ها تمام

شد و اسلحه که از کار افتاده بود... باز
تا تکيا بجز آهن پاره چیز دیگری باقی
نمانده بود... ولى آنها می خواستند بپر
تربیی شده جلو دشمن را بگیرند...

بدین جهت بکتاب فرمانده آنها یکی
از سر بازان را احضار کرد و جاروئسى
باو داد و گفت:

- تو امشب باید در کنار جاده پاره کی

... این جارو هم تفنگ توامست... اگر در
تاریکی صدای شنیدی فریاد کنی: ایستاد

والا تیر اندازی میکنم... و گرسه باراین
حرف را تکرار کردی و جواب نشنیدی

بطرف دشمن حمله کنی و او را با جارو
بکش!

سر باز جارو بدست به کنار جاده رفت
و هنوز سر پست خود ایستاده بود که
صدای پائى شنیده شد که بطرف او می
آمد... فریاد زد:

ایستاده شو الا بپر می کنم...
اما طرف جواب نشنید و دید که مرد
مستقیم به طرف او دوید تا او را از پادر
آورد...

اما ناگهان خود را با یکی از دوستان
خود رو برو دید... عصبانی شد و فریاد
کشید:

ساحق... پس چرا هرچه فریاد کردم
جو ایندانی... چیزی نماند... بود که
ترا بکشم.

سر باز دیگر با خود لمردی سرى تکان
داد و گفت:

- چطور میتوانستم جواب بد هم...
فرمانده گفته است که من يك تا تک هستم
و باید بی اشتنا پیشروی کنم.

سلى، دادچانم بمن گفته که در اینطور
مواقع همیشه جواب بد هم... نی خانم
تشکر...

و چون صاحبخانه از این حرف خنده اش
گرفت احمد گفت:

سولى مادر جانم هیچوقت فکر نکرد
بود که ممکن است شما شیرینی بسازین
کو چکی بمن داده باشید!!

آخرین عکس یادگاری

راه رفتن در خواب

دو یکی از مجالس صحبت از اشفا می شد که شبها در خواب راه می رود...
یکی از حاضران رویه یکی از دوستان کرد پرسید:
- برای شما اتفاق افتاده که در خواب راه بروید؟
یعنی چطور؟

یعنی با پای برهنه از رختخواب خود خارج شوید و بعد بهمان حال ملاردوی
بام منزل خود راه بروید؟
مرد ایروها را در هم کشید و گفت:

ساده... هرگز... وقتی هم که مسرتخوا هم در خواب راه بروم آنقدر لروت
دادم که فوراً زنگ بزنم دريووم حاضر میشود و مرا باموتر کادیلکم بگردش
میبرد!

دردینای دیوانه ها

تو دیوانه نه در روز عید در گوشه ای از اشفا خانه نشسته و حساب روزهای
گذشته را می گردند...
یکی از آنها پس از شمار زیاد رو به نوشتن کرد و گفت:

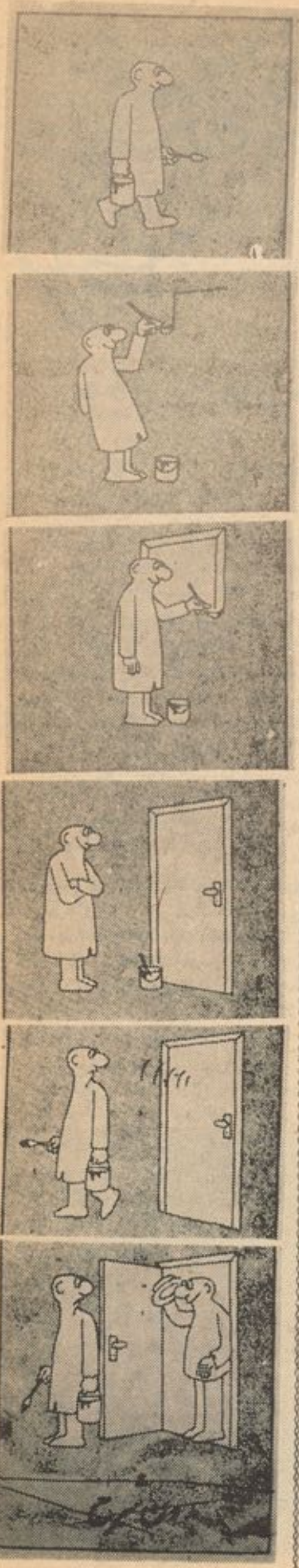
- تو می توانی تاده حساب کنی... بلی.
- خوب نایست چطور؟
- ستر اینصورت با یاد بوت ها هم را هم بکنم.

دیوانه اولی با تعجب پرسید:
- چرا... برای چه بوت ها بت را
بکشید؟
چون که من فقط حساب انگشت عایسم
را بلد هستم و بس.

بچه هوشیار

بعد از ناله ی پیش هر يك از همپا نا ن
يك تکه شیرینی گذاشتند و احمد ۶ ساله
زودتر از همه سهم خود را خورد.
خانم صاحبخانه رویه او کرد و گفت:

باز هم می خواهی شیرینی بتو بد هم:
بچه هاگ آه کشید و گفت:
سارق... بیخشید... ممکن است بفرما کنید
بانک بزرگ شیر کدام طرف است!!!

از بالا به پایین بدون شرح

از سنگفتی های رنگارنگ به مکان

نوآوری های سنگفتی انگیز در

ساحه علوم

برای اولین بار در تاریخ ستاره شناسی و نجوم شناسی محققین کشور های مختلف جهان توانستند فعالیت های شمسی را که در حد اوسطی هر بار در سال بوقوع می پیوندد کشف نمایند در حدود یک هزارو پنجاه دانشمندان جهان کشور مختلف در پروگرام های تحقیقی بین المللی در مورد آفتاب مصروف تحقیق و مطالعه اند. پروگرام تحقیقی این دانشمندان برای اولین بار در سال ۱۹۷۹ آغاز و تا فیروزی سال ۱۹۸۱ ادامه خواهد یافت. قسمت نواح یا کرو نای آفتاب که در حدود چندین میلیون درجه سانتی گرید حرارت داشته پیوسته ذرات الکترونی، پروتینی و ذرات القایی را در مدار خویش انتشار میدهد که در حالت عدم تحرك و جنبش این ذرات دارای انرژی کمی بوده اما در حالات تحرك، فعالیت و حرکت منجر به پیدایش تحركات ایوسمفریک و طوفان های جیو مگنتیک میگردد. روی این لحاظ مطالعه و مخابره رادیویی به يك فاصله دراز و طولانی دچار اختلال و رکود میگردد.

وظیفه دانشمندان رشته استروفیزیک این است که چگونه میتوانند تغییرات و تحولات را که در نظام شمسی و فعل و انفعالات درونی خود

آفتاب بصورت آتی و یا ناخبری بوقوع می پیوندد پیش بینی نماید دانشمندان که در مرکز تحقیقاتی علوم جهانی کار و فعالیت می نمایند عقیده دارند که مفاهیم تیلفونی میان نصف از جمعیت انسانها میتواند توسط اشعه لیزر صورت گیرد. در انتقال پیام ها از امواج نوری لیزر که از يك فیبر شیشه عبور میکند استفاده بعمل میآورند آنها میگویند که ابراد بیابانه ها، خطابه ها تصاویر همچنان از طریق همین فیبر شیشه صورت گرفته میتواند عمده ترین مورد استفاده از این وسیله مفاهیمی بصوری همانا قدرت وسیع اطلاعاتی آن است که از طریق امواج نهایت کوتاه بعمل میآید. چنانچه محققین به اثر تحقیق که نموده میگویند يك سیم تیلفونی فقط میتواند چند مفاهیم محدود را انجام دهد اما بر عکس کندکتر های لیزری که به اندازه يك مسر قلم در امتداد دو لین به ضخامت يك موی انسان در مجموع میتواند سه هزار مکالمه تیلفونی را انجام دهد. یکی از دانشمندان علوم اتحاد شوروی به کشف ماشین اگری نایل گردیده که این ماشین خودکار میتواند مورخ های را به عمق چار هزار و دو صد متر برمه کاری نموده که این ماشین کار در حدود پنجا فیصد برسوزن

را خود انجام داده میتواند و هم چنان با وصف آن توانسته است که سرعت کار را نیز در حدود پنجاه فیصد افزایش دهد. وزن این ماشین در حدود يك هزار تن بوده دارای يك کمپیوتر که میتواند از فعالیت های ماشین بررسی کند می باشد این ماشین بعد از این که از کوره آزمایشات متعدد به موفقیت بند آید در اواخر سالهای ۱۹۸۰ و یا ۱۹۸۱ به معرض استفاده قرار خواهد گرفت. نوع جدید از پروژه برقی که انرژی حرارتی را به انرژی

از سبوتینک

ترجمه بریالی غلیزاد

تأثیرات قهوه و چای بالای صحت

مرض شکر هر دو باآفات الا سنیکت قابلیت نفوذ به جدار های اوعیه و وظائف قلب یکجا سیر نموده و بلا شك در چنین و کافین و اجزای دیگر قهوه خلاف تو س تأثیرات مو را سبب میشوند. قهوه از باعث مؤثریت آن بالای مرک وازو موثر و غشله قلبی باعث فرط فشارخون و در صورت استفاده مداوم از آن باعث فرط فشار مز من خون میگردد. اگر شخصی که مصاب فرط فشار خون است دو پیاله قهوه (که ۲۰۰ گرم کافین دارد) صرف نماید تشنج او عیوی نژدش دوامدار گردیده و هم فشار خونس بلند تر میگردد پس درینصورت میتوان قهوه را یکمانه تغییر دهنده دانست.

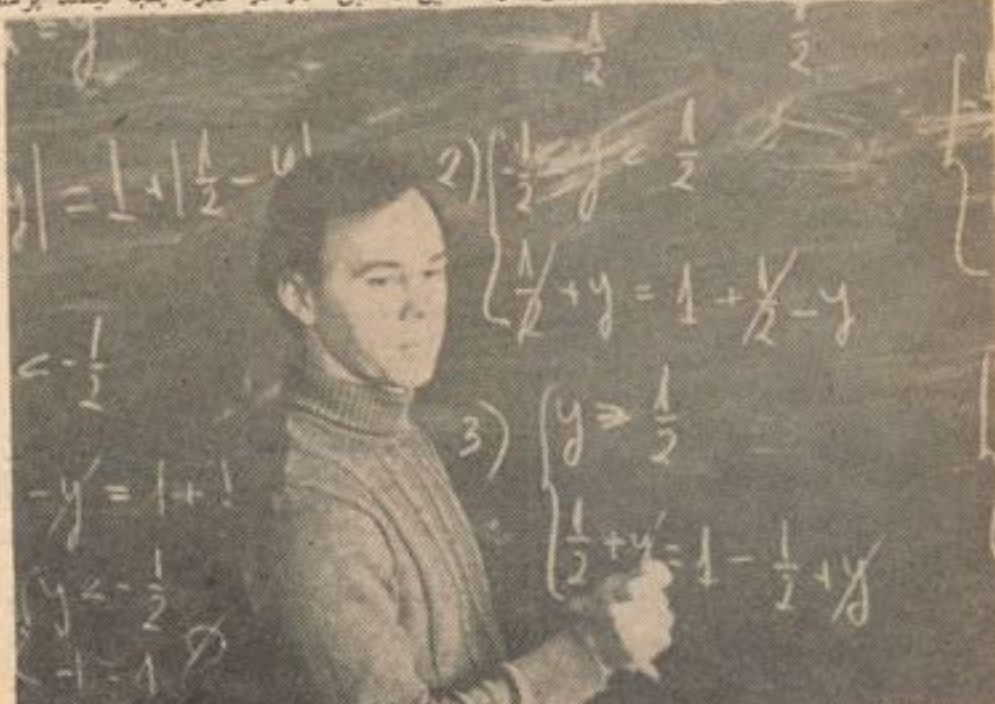
در نتیجه تحقیقات اخیر رابطه مستقیم بین قهوه صرف شده و واقعات احتشاء عضله قلب (يك افت مهبب قلبی که با اسکیمی قلبی دنیا میگردد) دریافت گردیده بنا برین قربانید این مرض مانند مصابین امراض اتروسکلیروز و سننو کارد یا باید از صرف قهوه جدا خود داری نمایند.

گرچه از نظر پراکتیک مقدار کافین درجهای و قهوه با هم مساوی بوده مگر تا حال رابطه مستقیم میان مقدار چای صرف شده و کثرت وقوع حوادث احتشاء عضله قلبی به ایات نرسیده و میتوان گفت که تأثیرات قهوه فقط و فقط مربوط به جز کالین آن نبوده و احتمال دارد که سبب اصلی آن یکی از اجزای دیگر آن باشد. از همین پانت بمریضانی که مصاب امراض قلبی و عالی اند توصیه میگردد تا عوض قهوه از چای که بهترین منبع شغای و روح

روز گاری این ماده آنسامیدنی معطر فقط در قهوه خانه های شرقی رواج داشت ولی اکنون در تمامی نقاط جهان مصرف آن سیر صعودی اش را در پیش گرفته است.

با جهان شمول گردیدن صرف قهوه تأثیرات عصبی و روحی این ماده نیز روز بروز آشکار تر گردیده و میگردد. جهانیان را عقیده بر اینست که قهوه يك منبع مؤثر سیستم عصبی مرکزیت واز باعث موجودیت مقدار زیاد کافین در ترکیب خویش قهوه باعث صعود يك مرکب اساسی کیفیای که سیرو تولید نام داشته و مرکز تحریک وازو موثر شغای را تهیه می کند، میگردد. و هم از یاد این ماده اخبار الذا کرد در خون بالای فریکولسی و شدت تقلصات عضله قلبی از تأثیرات بینظیر بر خوردار است در نتیجه مطالعات سریری معلوم گردیده که این تأثیرات قهوه در موارد تقریبا فشار خون شریانی خیلی مفید و با ارزش است. همچنان در نتیجه تجربیات

پسیم اطباء ثابت گردیده که روزانه صرف يك تا دو پیاله قهوه باعث تسریع عملیه تجزیه مواد شحمی به اجزای اصلی شان میگردد و به اینترتیب از باعث ازدیاد اسید های شحمی آزاد در خون افزاز اسیدهای شحمی از عضویت بیشتر از دو چند میگردد. همچنان به اساس اطلاعات بدست آمده معلوم گردیده که صرف فقط يك پیاله قهوه (روزانه) باعث سقوط اشتها میگردد. همچنان قهوه باعث کاهش مقدار شکر در خون واز دیاد تحمل عضویت مقابل شکر میگردد. بد که آیا گمانیکه مصاب جافی و بیمار دیبا بت (مرض شکر) اند میتوانند با استفاده از قهوه خود را از این تکالیف نجات دهند؟ هرگز نه، زیرا چاقی

این دانشمند جوان رشته فزیک و استرونومی مصروف تحقیق و حل فرمول های فزیک دیده می شود.

است استفاده نمایند و این مریضان در صرف جای هم نباید احتیاط را از دست دهند .
بالاخره اینرا هم باید خاطر نشان ساخت که اشخاصیکه مصاب امراض الرجیک(حساسیت) اند هم باید از صرف قهوه جداً خودداری نمایند زیرا بارها مشاهده رسیده که قهوه باعث بروز دانه های جلدی و دیگر اشکال واضح حساسیت میگردد . که این افات با ندای و تجویز ویتامین (ب۱) (ویتامین) جواب میدهند زیرا بعضی از اجزای قهوه تخریب نا سالم

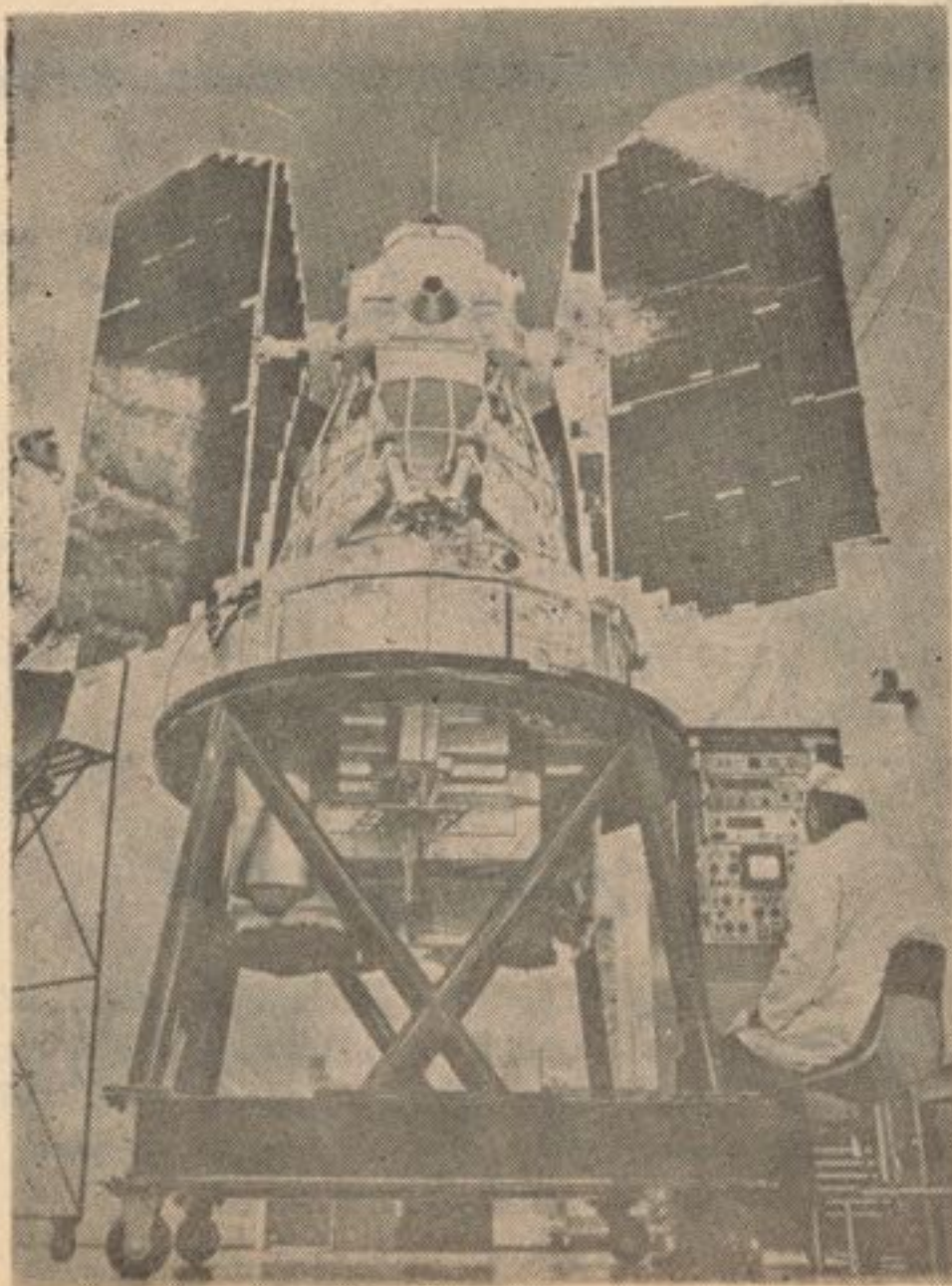
منابع این ویتامین را سبب میشوند اینرا هم باید دانست که بعد از مطالعات پیهم و خستگی ناپذیر دانشمندان طب در اواخر نزدیک یک سلسله تاثیرات قهوه بالای عضویت انسان کشف گردیده و بسیاری از تاثیرات آن تا هنوز غیر مکتوف و مبهم باقی مانده است و حقیقت اینست که باید جهت دریافت تاثیرات مثبت و منفی این ماده مطالعات دقیق و گسترده صورت گرفته تا بعد از آن بادر نظر داشت شود و زیان هر فرد برایش تو صیه لازم صورت گیرد .

حقایق در باره رموز حرارت آفتاب

مدت ها قبل دانشمندان تصور میکردند و به این عقیده بودند که روشنی آفتاب نسبت حرارت و عکس العمل های حرارت هستوی آن است مگر تحقیقات جدید در مورد آفتاب و انرژی شمسی نظریات دیگری دارند که به نظر قبلی تردید قابل ملاحظه را وانمود میسازد . در حدود سالهای ۱۹۳۱ فزیک دان مشهور سوئیس ولف گننگک پولی چین ابراز نظر نمود که چیزی عجیب را کشف نموده است او میالغه نمیکرد ، عنا صری را که او موجود پتشی را پیشینی کرده بود یک عنصر عجیب مینو ترونی بود که هم از نقطه نظر کمیت و هم از نقطه نظر چارج برقی مساوی به صفر بود ، این کتله عجیب به سرعت نور در حرکت بوده و قادر بود که جهان را شکافته

واز آن عبور کند . فزیکدان ها هر چند که از این گفته خو شحال یودند اما مطالعه اقسام هسته آن ها را به موجودیت عدم توازن انرژی متقاعد نمود . این امر موجب گردید که قانون حفظ انرژی را دگرگون سازد .
پالی متیقین بود که هیچ کسی قادر نخواهد بود که آنچه را که او کشف کرده بود ملاحظه کنند او خودش به تنهایی تجربه اش را ادامه میداد اما او اشتباه میکرد زیرا بیست و پنج سال بعد فزیک دان دیگری موفق گردید که عنصرینو ترینو را که در زمان عکس العمل هستوی عملیات راکتور های اتمی ظاهر میگردد ملاحظه و کشف نماید .

دریک زمان دانشمندان علوم قیاس میکردند که آفتاب و ستارگان حرارت شان را از تعامل

هستوی ثابت بدست میاورند اما نقطه نظر - مطلوب ترین جا است که این اجسام عظیم - الجثه دارای مواد هلیوم و هایدروجن فراوان اند . این حقیقت به اثر مشاهدات نسکوب و تحقیقات استراو میکی یا تحقیقات استر - لایک کشف گردیده است .
به این اساس استرو نو مر ها استدلال میکنند که هسته هایدروجن به هسته های هلیومی سنگینتر اقسام نموده پروسه حرارت هستوی میتواند منبع انرژی آفتاب و ستارگان قرار گیرد . مگر ترکیب هسته ها بایست به اثر رها شدن نیو ترون ها صورت گیرد مگر در غیر آن صورت عدم موازنه انرژی مشهود خواهد گردید .

روی هرفته حرارت های هستوی مثل حرارت هستوی آفتاب میتواند توت های بزرگ نیوترون ها را تولید کند بنا برین تحقیقات استرو نو مر ها حاکی بر آن است که این نیوترون ها در روی زمین نشان میدهد که آفتاب منبع تعامل حرارت های هستوی می باشد . اما این سوال خلق میشود که چگونه ؟

نیوترون های شمسی را میتوان جذب کرد . اولین کسی که نظر به اش را درین مورد اظهار نمود **داکتور پودولوف** دانشمند فزیک اکادمی اتحاد شوروی بود او اظهار میدارد که جذب آنها توسط کلورین که کمی مایع در آن باشد صورت گرفته میتواند . محاسبه او ساده و سهل بود اگر میتوری بمقابل حرارت هستوی آفتاب صحیح باشد عنصر نیوترونی توسط اتم های کلورین جذب شده میتواند که بعداً طی مسرا حسل به آرگون - ۳۷

مبدل میشود تجزیه و شهد عنصر آرگون ۳۷ آتقدر کار مشکل بوده نمیتواند . این طرف - العمل توسط داکتر داویش فزیکدان امریکایی در سال ۱۹۶۰ مورد آزمایش قرار گرفت . تجارب آنها در یک قسمت معدن زیر در یابی صورت گرفت و مدت چند سال ادامه یافت که درین مدت یک نزه خورد نیوتری نواز آفتاب بدست آمد . که از آن چنین نتیجه حاصل می شد که آفتاب نور را بخش نه کرده و حرارت هم نمیتواند داشته باشد .

بعد از اظهار این نظر بحران در علم فزیک رونما گردید و دانشمندان به این نظر بودند که یا این گفته کاملاً دروغ و جعلیات است یا این که تحلیل و تفسیر خوبر در مورد حرارت آفتاب و ستارگان بایست صورت گیرد . در هر یک ازین حالت ها منبع حرارت شمسی نمیتواند تعامل حرارت هستوی آفتاب قبول گردد . دانشمندان مجبور شدند که تحقیقات شان را همچنان ادامه دهند در جمله این ها این گفته وجود داشت که انرژی نیو ترون ها پائین تر از درک و شناخت کشف داویش بوده و با اینکه در طریقه کشف و اسلوب حل داویشی اشتباهات وجود داشته است . بنا براین به

این نتیجه رسیدند که یک تجربه ساده نمیتواند حقیقت را کاملاً آشکارا سازد

دانشمندان از کشور های مختلف منظر تحقیقات دانشمندان اتحاد شوروی بودند تجربه در اتاقولابراتوار تحقیقات نیوترونی که در حدود پانزده هزار کیوبیک متر وسعت داشته و در یک تونل کوهستانی حفر شده در دره بزرگ بکسان منطقه قزاقس مو قعیت دارد صورت می گیرد چند ماه قبل محققین دریافتند که عنصر نیوترونی از شکاف و سوراخ های زمین نفوذ نموده و میتواند قابل اندازه نیز باشند . مگر تا کنون ده عنصر نیوترونی را کشف نموده اند این کشفیات هنوز هم نتواند نشانه است که ابهامات و معجزه بودن حرارت آفتاب را کاملاً عریان سازد .

امروز دانشمندان اظهار میدارند که تحقیقات بیشتری در مورد ضرور بوده امروز دانشمندان اتحاد شوروی سوسیا لیستی با کمک واستفاده از ماده گالیوم اسلوب و طریقه های دیگری مبنی بر نیوت این امر طرح نموده اند که اجرای این کار ضرورت به پنجا تن ماده گالیوم میداشته باشد که تا الحال در حدود ده تن ماده گالیومی در جهان کشف و توید گردیده است . امروز موسسه علوم در اتحاد شوروی اسلوب تحقیق نیوترونی های شمسی را انگشای و بهبود بخشیده اند .

لابراتوار دیگری به وسعت چهل هزار کیوبیک متر در اتحاد شوروی در حال ساختمان است این لابراتوار که برین منظور اعمار میگردد در حدود انتهای تونل چار کیلومتری که در عمق زمین فرو رفته است قرار خواهد داشت هم چنان لابراتوار دیگری بدین منظور در معدن نمکی نوپاس قرار دارد لابراتوار دیگری با اشتراك محققین ایتالوی و شوروی در عمق کوه های آلپ برای تحقیقات مشترک جریان دارد .

امروز تعداد زیاد دانشمندان علوم جهان به این عقیده اند که آفتاب راکتور بزرگ حرارت هستوی شمرده میشود عده دگر از دانشمندان به این نظریه مبدل نیوتریک می میگویند که آفتاب این منبع بزرگ روز و حرارت تحت قوه ثقل و فشار آن متبذ شده و به تدریج حرارت خود را از دست میدهد و منبع حرارت آن نیزهائماً مغایرت و تضاد مرکزیت ثقل آن به شمار میروند . عده از دانشمندان به این نظریه مبدل نیوتریک می باشند که چنین تضاد منبع حرارتی کمکی را ایجاد نموده و نالیاً در آن نیوترون های شمسی نمیتواند وجود داشته باشد ولی این کار خیلی زود است که چنین تضاد را عاجزانه انجام داد در صورتی که واقعاً آفتاب متبذ گرند باید قطر آن پنجاه فیصد در صدو چهل هزار سال انقباضی را نشان دهد اما در حالیکه آفتاب حرارت و شکل خود را با عین قطر طی بلیون بلیون سال حفظ خواهد کرد .

بادوشیزه مبارز...

وجوانان و اینه فومی او را در شهر متوجهش می سازد .
دوستان شهری و قبی در ایت و قدرت فکری او را در چنین سنین کوی چکی در ک میکنند او را در این راه تشویق میکنند و زمینه رشد فکری او را با کمک های مانی و معنوی تقویت میبخشند .

رفته رفته شیوه بر خورد و عکس العمل شوکت ، در برابر ظالمان و عدم اطاعت او از رسم و رواج ها و مقررات بوسیده ناسی از تسلط سود خواران و پسولداران رفته رفته متوجه میشوند که در بطن خودشان دشمن منافعی از منافعشان رشد میکند و وجود یک دختر که روز بروز به اطاعت کور کورانه اهل قریه خائنه نادمه میرود .

«شوکت» از نظر سود خوران و ظالمین بنام دختری با بکار و نامطلوب تبلیغ و سر زنی میشود . ولی هر روز دخترکان و پسران قریه که حقایق تلخ زندگی را مشاهده میسازند و استماع مینمایند . بدور او جمع میشوند و جهت دفاع از او حصار میسازند و از او حمایه میکنند این مبارزه تنها در قریه کوچک آنها محدود نمیمانند آهسته ، آهسته اینجا و آنجا را فرامیگیرد تبصره ها آغاز میشود . و علاقه بدیدار شوکت ، از همه جا بیشتر میشود . این حالت دشمنان او اهل قریه ها را به خشم می آورد . تا آنکه در پی سببه میشوند و با حاکمی و هم منفعت خویش حاکم منطقه در تماس میشوند .

یکتیب که تمام اهل قریه در خواب رفته بودند و فقط صدای غوغای سنگان سکوت آنها را می شکست .

امواج نیلایی و خروشان دریای کنار قریه گاهی آرام و گاهی در اثر تماس با سنگهای

خورد و بزرگ صدای وحشتناکی به پامی کند . درختان سر سبز مزارع همه در زیر شعاع مهتاب جلوه دیگری داشت .

صدای غافل پند «شوکت» با چند نفر او را از خواب بیدار کرد . با نوحه پا به طرف صدا رفت دید که پدرش را محکم گرفته اند و طرف یکدیگر میاندازند پسرش فریاد میزند . برو بدخایان وطنفر و شان دست از سردخترم بردارید بروید گم شوید . شوکت فریاد زد . پدرم را رها کنید بی طرفی ها « آیا انسان را کسی اینطور میزند »

اما آنها پدرش را به زیر شلاق گرفتند و چند نفر دیگر شوکت را بسته بر بالای اسبها نشاندند و راه شهر را در پیش گرفتند .

مهدی حاکم در حالیکه بر وی نخواست که از گلهای قشنگ زینت داده شده بود افتاده و نقشه های شیطانی اش را در فکر

کشتیش تر تب میداد او در عالم روی میاید که طفل های با برهنه زن ها یخن باز مرد های ضعیف و ناتوان برایش پایش افتاده وناله میکنند و میگویند مهدی شرفا لسان را از سر مناسم کنید . و مهدی قهقهه میزند و میگوید بروید احق ها گم شوید شما را مانده و عدالت خواستن و باز هم قهقهه میخندد . در همین افکار بود که دروازه باز شد و شوکت را که دو نفر گرفته بودند به طرف مهدی انداختند و خودشان بر آمدند مهدی آهسته آهسته با قدم های شمرده به طرف (شوکت) برافزاند و در حالیکه نگاهش بر قشربطنت داشت گفت به چه زیبا . شوکت در حالیکه

پس میرفت گفت شما خاینان و وطنفروشان میخواهید با این اعمال نان روح ما را ضعیف کنید اما ما هیچ وقت از این جنایت های شما سر اس نداریم . و مهدی خان با خشم در حالیکه در چهره اش آله رجائیت موج میزد بالای شوکت حمله نمسود

پیراهن گهنو مند رس شوکت در اثر حمله او پاره شد در همین اثنا با ران شروع

به ساریدن نمود و قطرات شفاف آن پنجره را میشت .

صدای قدم های مردم در روی پیا پیا ن های بگوشش رسید . با وار خطایی به طرف پنجره رفت به بیرون نگاه نمود

از وحشت کم ماند به بود نقش زمین شود زیرا در اطراف ساختمان همزبان طفلان با برهنه هزاران جوان اواره و با لایحه زن و مرد روان بودند و فریادهای آنان که میگفتند زند باد قیام خلق بارز ش با ران دهم مسی آمیخت . مهدی که

جرات حرف زدن نداشت و صدای (شوکت) در گوشش طنین انداز شد که میگفت .

بین با ران چسان کنافت ها را شستو میدهد نگاه کن قیام خلق نیز مانند این دانه های شفاف با ران پاکی ها دردها رنج ها را میزند باید بین خود شید چطور از بسین صغره ها بلند برآمده و بر اعمال تو

میخندد به حال تو میخندد نگاه کن نگاه کن خوب نگاه کن مهدی بسا صدای لرزان گفت روزی حق ترا خواهم داد و شوکت با صدای بلند قهقهه خندید

آنگذ خندید که صدای ظریفش درد هلیر های بر بیج و خم پیچید و دو باره انعکاس نمود گفت .

دیگر انتظار زندگمی را نداشته باش تو خیلی زود گمی کرده بی و حال باید مردم مردم مستند پند مردم رنجکشیده مردم فقیر زندگمی کنند اری تو یا بد بگیری مانند

آن جوانانیکه توانست های کثیف آنها را خفه نمودی تو باید بگیری و باز هم قهقهه میخندد چهره اش در اثر هیجان آن مرد گلگون گشته بود و موها دراز و سیاهش در چهره اش خط های درهم و برهم کشیده بود و در حالیکه نگاه نفرت با ری بظرف مهدی می انداخت با اسلحه کوی چکن که توسط دوستان برایش رسیده بود سینه مهدی را هدف گرفت و چند لحظه بعد صدای خفه تشنگی در فضای

اطراف پیچید و نود با ریکی از میله آن بر آمد جسد گنده و چاق مهدی بروی تخت زیبا یس لغزیدو گلهای سفید و زیبای تختش در اثر خون او سرخ شدند آواز پیروزی در کویچه و پس کویچه ها شنیده میشد و صدای مردم که آسمانها میرفت و میگفت .
پیروزیاد خلق زنده باد مردم وطن ایسن آوازها چون بحر خروشان به پیش میرفت .

اعلان

خاطرات عروسی فراموش ناشدنی است .

هوتل انترکانی لنتال از شما دعوت میکند نامخالف عروسی اعضای فامیل خود را صرفاً مصرف ۲۲۰۰ افغانی فریتر به سویه عالی درهوتل انتر کانیتینتال برگزار نمائید .

برای موفقیت بیشتر محلل عروسی شما ، هوتل انترکانیتینتال بر علاوه بر ترتیب و تنظیم خوب انواع غذا های عالی یک تعداد خدمات را طور رایگان و یک تعداد خدمات دیگر را با تزییل ۵۰ فیصد از نرخ اصلی اجراء میدارد .

برای معلومات بیشتر لطفاً با تیلفون ۳۱۸۵۱ و نمبر فرعی ۲۰۳ و ۲۰۴ در تماس شوید .

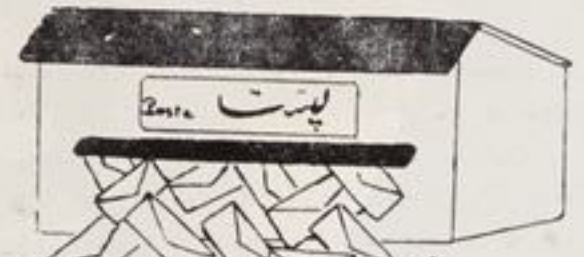
ترجمه : عبد الله بشیر شور

گلهای عاشق موزیک

تجارب علمای بلغاریا بی نشان داده است که گلهای موزا (یک نوع گل مناطق گرم) و بتونی تحت تاثیر موزیک و آواز آن زودتر سر یسع ترنمو مینمایند . و همچنانی گلهای بمغایر کمی از جذب اشعه نیسز عسکر العمل دارند . در نتیجه شعاع دادن تخمهای گل های کساریشن ، مینا و کریزان توم انوعی گل عباسی) رشد گل بسیار سرعت میگیرد . بوسیله مقدار کمی از رشته (گایا) و شعاع اکس برغنجه گل خوش خنده (گلاریولی) میتوان بلند ی بتی آنرا انتظام کرد . سایر برگها را متوازن ورننگ و قواره گل را دلخواه ساخت .

گلهای عمل تشعشع

کارکنان دستگاه های قوای ذروی برای سنجش سطح تشعشعات از گیج (آله سنجش) کار میگیرند ، طبیعت خودش گیج های مشا به دارد . طور مثال ماهی جبلی به جز بی ترین تغییر در آب بحر رادیواکیفیتی آنرا احساس مینماید . دانشمند جاپانی ساداوربشی کاوا راپور میدهد گلهای تریدنس کانتیا (گل منطقه) در جنینیا رنگ آبی خود را در وقت عمل تشعشع به گلابی حین زیادی عمل مذکور تبدیل مینماید .

جواب به نامه ها کسما

سلام به خوانندگان و همکاران عزیز!
به امید سلامتی و جا نجویی شما میپردازیم
به جواب نامه ها:
دوست عزیز احمدالله داغ متعلم لبسه
حضرت امام صاحب!

از لطف پر محبت تان شاکریم، و دوستان
مطلع باشند که شما علاقمند مکاتبه دزمینه
های ادبیات، موسیقی، سینما و ناشی هستید
از جانب شما به خواستاران علاقمند همین
رامی گویم که سر مکاتبه و مفاهمه را با شما
بگشایند و البته چیزی فرستند... اما شعر
«ترسم آخر بشکنند» شما واقعا شکست امانه
به پای سیمین تن طنز بلکه درهای میز تحریر
جواب نویسی، افسوس میخورم که پسوند
گرفته بی «سه» او را به پری مانند کرده و گرفته
دیو سیرمی است که هر بنده بی خدا از او
بترسد و از دیدارش بپرهیزد. خدا آن بخت
را یادت نکند که از لبان خویش او کام گیرید
و مدام عمر تلخکام گردید اینکه «دل خرابی
میکند، دل در را آکه کنید»، ولی دلدار
را نه فاسد الاخلاق را....

دوست عزیز مخلص احمد ورور از شهر
جلال آباد

سلام دوست گرامی! دل قوی دارید و به
مشکلی دل به دلدار بسیاری که پشیمان شوید
و هم او نشود... اقوال زرین و خواندیم و
بعضی از این کلمات قصار معنای ضدتوقیفی
دارد که توجه شما را میخوانیم، و افزون بر
همه کلمات قصار و اقوال زرین نقل و قول هایست
که از ابن مردان اندیشه به گذشت زمان به
ما مانده است نه اینکه خود شما به فکر
جستجو گزنان فشار بیاورید و تولید قول
زرین بنمایید. به این قول زرین فرستاد شما
«خود دقت کنید: «بهترین جهاد زن قناعت
کردن به عایدات روز مره شوهر است» یا
«ظاهر کردن پریشانی و مصیبت رانسی شدن
به ذلت است» چطور میتواند که از پریشانی
و مصیبت حرف زد و خویشتن را به لوح ذلت
یافت... این چه قول زرینست که سفالین
مینماید و تنگین است....

دوست عزیز م. روحانی

جواب شما به نامه همکار عزیز ما محمد
حسین در رابطه با مصاحبه ظاهر هویدا، به
اداره رسید، بخوانید: «ما قبول میکنیم که
آواز ظاهر هویدا کمکی نا خوشایند است،
البته به نظر شما. قبول میکنیم که ظاهر هویدا
هرگز رقیب احمد ظاهر شده نمی تواند! ولی
چرا؟ قبول میکنیم که...
و اما جای تعجب اینجاست که شما چطور
کشف کردید که فلان آهنگ کاپی احمد ظاهر

که بار دیگر چنین مقایسه های بی جهت، چون
مقایسه شیر یا قیر زانکند، که مزیت شیر
وزحمت قیر بر همه ظاهر و هویدا است. روح
احمد ظاهر شادباد»

جواب نویسی: چه عرض
کنم که همه حرف بر سر ظاهر است و گزین
همین مساله مشکلیترین مشکل فرو بسته است.
پس میروید... رادر، بشورون به فراموشی
رفت که ریشش رانسی تراشید و دیگری
میگوید... خوب بنگرید خلق زمانه را، که
به ریشش کس هم نظر دارند، آخر کسی نیست
که آنان را بگوید ریشش دلش، و این زه که
شما میروید به ترکستان است... و به این
دوست عزیز دیگر ما هم بگوید که دردپنهان
و آشکار این ملک را به علاج رساندی که به
شکوفایی و کوری حنجره پرداختی. یا للمعجب
از مردم این زمانه و عصر که اصل را گذاشته
اند به فرع چسبیده اند. عرض همین چند
نکته، من پاسخگر را بس، که من هم به
الماهریان نیبومدم....

روندگان طریقت به نیم جو نخرند
قبای اطلس آنکس که از هنر غاریمت.

دوست عزیز الله ییری «طاهری» محصل
پوهنخی طب

سلام دوست عزیز! پارچه شعر «زفاف» شما ر
خواندیم و متشوره میدهیم که بیشتر شعر
بخوانید به اشعار شاعران نو پراز و متقدمان
نظر افکنید و طرافت کارهای شعری آنسر
دریابید و به کار گیرید و بعد ها خود طرح
نو در اندازید... نمونه از شعر شما
ز لعل مه رخان بر سیدن امشب
بماز ز قدگی رقصیدن امشب
شراب از غوا فی را سراسر
ز پیک گلر خان تو شیدن امشب

دوست عزیز لیا وفا
بپذیرید سلام ما را نیز. دعا میکنیم که
خود و طفل تان در حراست قادر متعال بمانید،
اینک شعر شما:

امشب در تب عشق تو میسوزم
امشب ز خویشتن بیگانه ام
امشب من تر دارم
و قلب من فریاد میکند
گمشده ام را یافته ام
گمشده ام را یافته ام
اما تو....
توای محبوب من
توای سرا پا خوب من
بمن گو

بمن گو که این همه خواب می بینم؟
دوست عزیز عبدالاحد روکی از کارته پروان
پارچه شعر «ز... دل یک...» شما را
مطالعه کردیم و اینک نمونه از آن:
زآه های سرد ز دود های گرم
زآه دود دل یک بیوه زن
زآه دود دل یک
گراج نشین
من شعله میسوزم
من دود میسوزم
زآه های گرم

ز دود اتشین
ز موج های بی کران و
ز قطره های اشک
ز مویه ای یتیم
من ریزه میسوزم
من ریزه میسوزم...

احساس شما را پاس میگذاریم و علاوه
میکنیم تنها در غم غرق نشوید و در نکت نشینید
بلکه علت ها ر جستجو کنید و انگاه به
افق های نا شناخته نظر داشته باشید...
و اما در مورد گلایه و شکایت شما با دید
نخست از شوخیا شروع کرد که این بلاکها
آنطور که شما فکر میکنید قشنگ نیست
و دیگر اینکه ژوندون چریده نیست بلکه مچه
است و هر مجله و چریده را میتوان تشریه
خواند.

هر مطلبی که از شما دوست عزیز به دارة
مجله رسیده است بی درنگ بعد از بر رسی
و تدقیق به دست چاپ سپرده میشود مشروط
بر اینکه نظر موافق گردانندگان مجله به
پیشانی آن خورده باشد. تنها «داستانچه»
های شما به پیش ماست که تا هنوز اقبال
خواندنتن نرسیده است... صفحه خوب به
نامه ها را مرور کنید حتما در مورد مطالب شما
چیز های گفته ایم...

اینرا ما هم نمیدانیم که چرا نویسندگان
ما کم می نویسند و چرا تعداد شان کمتر ز
انگشتان یکدست است. لازم به تذکر می
افتد که در همه جا نویسندگان خوب از شمار
انگشتان یکدست افزون نمی شود و دیگران
فقط دنباله روان اند که گاهی به ناحق و به
ضرب هیا هوی بسیار بجای ایشان تکیه میزنند
و چندی بعد اجباراً از سکوی شهرت میغلندند.
... هر وقت که خواستید و علاقمند بودید
میتوانید به مجله بیایید، مقدم تان را کرامتی
می داریم... نه بابا نه بازار گرم است و نه
خریدار بسیار. مجله ژوندون همیشه در تلاش
و کوشش بوده است که مبتدیان و نو قلمان
را تشویق و ترغیب نماید و گاهی بغا طر
ارج گذاری به ذوق و قریحه شان، اشعار
سست و ضعیف شانرا نیز به حلیه طبع آراسته
گرداند، مگر صفحه دوستان ما همین زمینه
را برای تازه کاران باز نگذاشته است که اگر
باشد گلی بشکفت و پرورش یابد و بزرگ
گردد.... و اینک نمونه از شعر پشتوی شما:
خه شوی ای ندره ستاد ظلم خونه ودانه ده
هری خواخلییری دافغان لمر ووشانه ده
هری خواکبسی چوپه خوشحالی او افونده ی
بیرغ دانقلاب مولو شوی تر آسمانه ده
والسلام

مدیر مسوول: راحله راسخ خرمی
معاون: محمد زمان نیکرای
آمر چاپ: علی محمد عثمان زاده
آدرس: انصاری واپ - جوار
ریاست مطابع دولتی
تلفون مدیر مسوول: ۲۶۸۴۹
تلفون توزیع و شکایات: ۲۶۸۵۹

دولتی مطبعه

خدا بود یارت، قرآن نگهدار
سخن مددگارت

زندگیا را فراموش
ایستادن در کار نیست

اشب بقصه دل من گوشت می کنی
فرود امرا

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**